

Anpassningar till nya EG-bestämmelser om livsmedel, foder, djurhälsa, djurskydd och växtskydd m.m.

Sammanfattning

Utskottet behandlar i detta betänkande regeringens proposition 2005/06: 128 Anpassningar till nya EG-bestämmelser om livsmedel, foder, djurhälsa, djurskydd och växtskydd m.m. jämte fyra motioner med sammanlagt 46 motionsyrkanden.

I propositionen lämnas förslag som syftar till att anpassa svensk lagstiftning inom områdena för livsmedel, foder, djurhälsa, djurskydd och växtskydd till åtta EG-förordningar som i huvudsak reglerar livsmedels- och fodersäkerhet, livsmedels- och foderhygien samt offentlig kontroll över regelverken om livsmedel, foder, djurhälsa och djurskydd och en EG-förordning som handlar om skydd av djur vid djurtransporter. Förslag lämnas dessutom på genomförande av ett EG-direktiv om skydd mot växtskadegörare i svensk rätt.

Förslagen innebär att livsmedelslagen (1971:511), lagen (1985:295) om foder, lagen (1992:1683) om provtagning på djur, m.m. och lagen (1985:342) om kontroll av husdjur m.m. ersätts av fyra nya lagar. Vidare innebär förslagen lagändringar i växtskyddslagen (1972:318), djurskyddslagen (1988:534), epizootilagen (1999:657) och zoonoslagen (1999:658) samt mindre följdändringar i ytterligare tolv lagar.

Vissa av förslagen avser överlåtelse av beslutanderätt inom ramen för samarbetet i Europeiska unionen och riksdagens beslut i dessa delar kräver stöd av minst tre fjärdedelar av de röstande riksdagsledamöterna.

Utskottet avstyrker regeringens förslag såvitt avser förslaget till följdändring i lag om ändring i lagen (1996:1150) om högkostnadsskydd vid köp av läkemedel m.m. som numera är upphävd. Övriga förslag tillstyrks av utskottet.

Förslagen till nya lagar och lagändringar föreslås träda i kraft den 1 juli 2006. Regeringen har bedömt att de nya bestämmelserna om avgifter i förslaget till lag om livsmedel och lag om foder och animaliska biprodukter skall kunna börja tillämpas från den 1 januari 2007 och att den nya bestäm-

melsen om avgifter i förslaget till ändring i djurskyddslagen (1988:534) från den 1 januari 2011. Utskottet föreslår att detta stadgas i övergångsbestämmelserna till dessa lagar samt att de nu gällande avgiftsbestämmelserna skall gälla till utgången av år 2006 respektive utgången av år 2010.

Samtliga motionsyrkanden avstyrks, i huvudsak med hänvisning till vad som har anförts i propositionen. I betänkandet finns 25 reservationer.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	5
Redogörelse för ärendet	9
Ärendet och dess beredning	9
Bakgrund	11
Propositionens huvudsakliga innehåll	14
Utskottets överväganden	16
Lagstiftningsbehovet	16
Överväganden och förslag med anledning av	
kontrollförfordningarna	19
Offentlig kontroll	19
Kontrollmyndigheter m.m.	21
Personal som utför offentlig kontroll m.m.	24
Skyldighet att upprätta nationella kontrollplaner och årliga	
rapporter	27
Avgifter för kontrollen	30
Överväganden rörande livsmedelskontrollen	30
Godkännandeprövning och registrering av verksamhet m.m.	37
Överväganden rörande djurskyddskontrollen	39
Överväganden rörande kontrollen av foder och animaliska	
biprodukter	43
Finansiering av stödjande och rådgivande uppgifter	45
En ny livsmedelslag	47
En ny lag om livsmedel som bl.a. kompletterar EG-bestämmelser	47
Kontrollmyndigheternas samråd m.m.	52
Övriga bestämmelser om kontroll m.m.	56
Straffbestämmelser m.m.	60
En ny lag om foder och animaliska biprodukter	62
Lagens syfte och tillämpningsområde	62
Kontroll av foder och animaliska biprodukter m.m.	65
En ny lag om provtagning på djur, m.m.	71
En ny lag om kontroll av husdjur, m.m.	74
Ändringar i växtskyddslagen	77
Ändringar i djurskyddslagen	79
Ändringar i epizootilagen	81
Ändringar i zoonoslagen	82
Propositionen	82
Följdändringar i andra lagar	84
Reservationer	85
1. Kontroll av husdjur, punkt 3 (m)	85
2. Särskiljande nationella föreskrifter, punkt 8 (m, kd, c)	85
3. Offentlig kontroll, punkt 9 (fp)	86
4. Kontrollmyndigheter, punkt 10 (m)	87
5. Kontrollmyndigheter, punkt 10 (kd, c)	88
6. Kontrollmyndigheter, punkt 10 (fp)	88
7. Personal som utför offentlig kontroll m.m., punkt 11 (fp)	89

8. Beredskapsplan för djurskydd, punkt 12 (fp)	89
9. Nationell kontrollplan, punkt 13 (m, fp)	90
10. Riskbaserade kontroller m.m., punkt 14 (m, fp, kd)	90
11. Avgifter för kontrollen, punkt 15 (m)	91
12. Avgifter för kontrollen, punkt 15 (fp)	92
13. Avgifter för kontrollen, punkt 15 (kd)	92
14. Avgifter för kontrollen, punkt 15 (c)	93
15. Registrering av verksamhet m.m., punkt 16 (m, kd)	94
16. Avgift för djurskyddskontroll, punkt 17 (fp)	94
17. Finansiering av stödjande och rådgivande uppgifter, punkt 18 (fp)	95
18. Livsmedelsproduktion för användning inom privathushåll m.m., punkt 19 (m, kd)	95
19. Kontrollmyndigheternas samråd m.m., punkt 20 (m, kd)	96
20. Kontrollmyndigheternas samråd m.m., punkt 20 (fp)	97
21. Biträde av polismyndighet, punkt 21 (fp)	97
22. Överflyttning av tillsynsansvar, punkt 22 (c)	98
23. Straffbestämmelser m.m., punkt 23 (m, fp, kd, c)	99
24. Ansvar för fodersäkerhet, punkt 24 (m, kd)	100
25. Myndighetsansvaret för kontroll av foder och animaliska biprodukter, punkt 26 (fp)	100
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	101
Propositionen	101
Följdmotioner	101
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	106
<i>Bilaga 3</i>	
Utskottets lagförslag	178

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. **Lag om ändring i lagen (1996:1150) om högkostnadsskydd vid köp av läkemedel m.m.**

Riksdagen avslår regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1996:1150) om högkostnadsskydd vid köp av läkemedel m.m. Därmed avslår riksdagen proposition 2005/06:128 i denna del.

2. **Överlåtelse av beslutanderätt inom ramen för samarbete inom EU**

Riksdagen antar regeringens förslag såvitt avser

1. 20 § livsmedelslag,
2. 21 § lag om foder och animaliska biprodukter,
3. 14 § lag om provtagning å djur, m.m.,
4. 10 § lag om kontroll av husdjur, m.m.,
5. 6 och 6 a §§ lag om ändring i växtskyddslagen (1972:318),
6. 27 § lag om ändring i djurskyddslagen (1988:534).
7. 12 § lag om ändring i epizootilagen (199:657),
8. 9 § lag om ändring i zoonoslagen (1999:658). Därmed bifaller riksdagen proposition 2005/06:128 i denna del.

3. **Kontroll av husdjur**

Riksdagen antar 3 § regeringens förslag till lag om kontroll av husdjur, m.m. Därmed bifaller riksdagen proposition 2005/06:128 i denna del och avslår motion 2005/06: MJ19 yrkande 9.

Reservation 1 (m)

4. **Livsmedelslag**

Riksdagen antar regeringens förslag till livsmedelslag i den mån det inte omfattas av vad utskottet föreslagit ovan, med de ändringarna dels att punkt 1 i övergångsbestämmelserna skall ha den lydelse som utskottet föreslår i bilaga 3,

dels att det i övergångsbestämmelserna skall införas två nya punkter, 6 och 7, med den lydelse som utskottet föreslår i bilaga 3.

Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2005/06:128 i denna del.

5. **Lag om foder och animaliska biprodukter**

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om foder och animaliska biprodukter i den mån det inte omfattas av vad utskottet föreslagit ovan, med den ändringen att det i övergångsbestämmelserna skall införas en ny punkt, 4, med den lydelse som utskottet föreslår i bilaga 3. Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2005/06:128 i denna del.

6. Djurskyddslagen

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i djurskyddslagen (1988:534) i den mån det inte omfattas av vad utskottet föreslagit ovan, med den ändringen att övergångsbestämmelserna skall ha den lydelse som utskottet föreslår i bilaga 3. Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2005/06:128 i denna del.

7. Lagförslagen i övrigt

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om provtagning på djur, m.m.,
2. lag om kontroll av husdjur m.m.,
3. lag om ändring i växtskyddslagen (1972:318),
4. lag om ändring i epizootilagen (1999:657),
5. lag om ändring i zoonoslagen (1999:658),
6. lag om ändring i lagen (1989:225) om ersättning till smittbärare,
7. lag om ändring i lagen (1990:1183) om tillfällig försäljning,
8. lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200),
9. lag om ändring i lagen (1994:1709) om EG:s förordningar om den gemensamma fiskeripolitiken,
10. lag om ändring i lagen (1994:1710) om EG:s förordningar om jordbruksprodukter,
11. lag om ändring i alkohollagen (1994:1738),
12. lag om ändring i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring,
13. lag om ändring i miljöbalken (1998:808),
14. lag om ändring i lagen (2002:160) om läkemedelsförmåner m.m.,
15. lag om ändring i fartygssäkerhetslagen (2003:364),
16. lag om ändring i smittskyddslagen (2004:168)

i den mån lagförslagen inte omfattas av vad utskottet föreslagit ovan. Därmed bifaller riksdagen proposition 2005/06:128 i denna del.

8. Särskiljande nationella föreskrifter

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:MJ19 yrkandena 6 och 7 samt 2005/06:MJ20 yrkandena 1 och 2.

Reservation 2 (m, kd, c)

9. Offentlig kontroll

Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ21 yrkandena 1 och 2.

Reservation 3 (fp)

10. Kontrollmyndigheter

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:MJ19 yrkande 1, 2005/06: MJ20 yrkande 14 och 2005/06:MJ21 yrkande 16.

Reservation 4 (m)

Reservation 5 (kd, c)

Reservation 6 (fp)

11. Personal som utför offentlig kontroll m.m.

Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ21 yrkandena 4 och 5.

Reservation 7 (fp)

12. Beredskapsplan för djurskydd

Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ21 yrkande 13.

Reservation 8 (fp)

13. Nationell kontrollplan

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:MJ19 yrkande 8 och 2005/06: MJ21 yrkande 11.

Reservation 9 (m, fp)

14. Riskbaserade kontroller m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:MJ19 yrkande 2, 2005/06: MJ20 yrkande 7 och 2005/06:MJ21 yrkande 9.

Reservation 10 (m, fp, kd)

15. Avgifter för kontrollen

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:MJ19 yrkandena 4 och 5, 2005/06:MJ20 yrkandena 8 och 10, 2005/06:MJ21 yrkandena 7 och 10 samt 2005/06:MJ22 yrkande 1.

Reservation 11 (m)

Reservation 12 (fp)

Reservation 13 (kd)

Reservation 14 (c)

16. Registrering av verksamhet m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:MJ20 yrkande 13 och 2005/06: MJ22 yrkande 2.

Reservation 15 (m, kd)

17. Avgift för djurskyddskontroll

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:MJ20 yrkande 9 och 2005/06: MJ21 yrkande 14.

Reservation 16 (fp)

18. Finansiering av stödjande och rådgivande uppgifter

Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ21 yrkande 8.

Reservation 17 (fp)

19. Livsmedelsproduktion för användning inom privathushåll m.m.

Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ20 yrkandena 4 och 15.

Reservation 18 (m, kd)

20. Kontrollmyndigheternas samråd m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:MJ20 yrkandena 3, 5, 6 och 16, 2005/06:MJ21 yrkandena 3 och 6 samt 2005/06:MJ22 yrkande 3.

Reservation 19 (m, kd)

Reservation 20 (fp)

21. Biträde av polismyndighet

Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ21 yrkande 15.

Reservation 21 (fp)

22. Överflyttning av tillsynsansvar

Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ22 yrkande 4.

Reservation 22 (c)

23. Straffbestämmelser m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:MJ20 yrkande 11 och 2005/06: MJ21 yrkande 17.

Reservation 23 (m, fp, kd, c)

24. Ansvar för fodersäkerhet

Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ20 yrkande 12.

Reservation 24 (m, kd)

25. Undantag för hantering av foder till sällskapsdjur i privat-hushåll

Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ19 yrkande 3.

26. Myndighetsansvaret för kontroll av foder och animaliska biprodukter

Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ21 yrkande 12.

Reservation 25 (fp)

Stockholm den 18 maj 2006

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Catharina Elmsäter-Svärd

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Catharina Elmsäter-Svärd (m), Åsa Domeij (mp), Sinikka Bohlin (s), Alf Eriksson (s), Lennart Fremling (fp), Rune Berglund (s), Rolf Lindén (s), Sven Gunnar Persson (kd), Christina Axelsson (s), Lars Lindblad (m), Carina Ohlsson (s), Jan Andersson (c), Bengt-Anders Johansson (m), Christin Hagberg (s), Ann-Kristine Johansson (s), Anita Brodén (fp) och Sven-Erik Sjöstrand (v).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Anpassningar till nya EG-bestämmelser om livsmedel, foder, djurhälsa, djurskydd och växtskydd m.m.

Inom Europeiska unionen (EU) har antagits åtta EG-förordningar som i huvudsak reglerar livsmedels- och fodersäkerhet, livsmedels- och foderhygien samt offentlig kontroll över regelverken om livsmedel, foder, djurhälsa och djurskydd, dvs.

- Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 av den 28 januari 2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet, EGT L 31, 1.2.2002, s. 1 (Celex 32002R0178),
- Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004 av den 29 april 2004 om livsmedelshygien, EUT L 139, 30.4.2004, s. 1 (Celex 32004R0852),
- Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 853/2004 av den 29 april 2004 om fastställande av särskilda hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung, EUT L 139, 30.4.2004, s. 55 (Celex 32004R0853),
- Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 854/2004 av den 29 april 2004 om fastställande av särskilda bestämmelser för genomförandet av offentlig kontroll av produkter av animaliskt ursprung avsedda att användas som livsmedel, EUT L 139, 30.4.2004, s. 206 (Celex 32004R0854),
- Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 av den 29 april 2004 om offentlig kontroll för att säkerställa kontrollen av efterlevnaden av foder- och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelserna om djurhälsa och djurskydd, EUT L 165, 30.4.2004, s. 1 (Celex 32004R0882), bilaga 5, Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2160/2003 av den 17 november 2003 om bekämpning av salmonella och vissa andra livsmedelsburna zoonotiska smittämnen, EUT L 325, 12.12.2003, s. 1 (Celex 32003R2160),
- Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1831/2003 av den 22 september 2003 om fodertillsatser, EUT L 268, 18.10.2003, s. 29 (Celex 32003R1831), och
- Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 183/2005 av den 12 januari 2005 om fastställande av krav för foderhygien, EUT L 35, 8.2.2005, s. 1 (Celex 32005R0183).

Rådet har även under år 2004 antagit förordning (EG) nr 1/2005 av den 22 december 2004 om skydd av djur under transport och därmed sammanhängande förfaranden och om ändring av direktiven 64/432/EEG och 93/119/EG och förordning (EG) nr 1255/97, EUT L 3, 5.1.2005, s. 1 (Celex 32005R0001).

Det har inom EU även antagits ett EG-direktiv om skydd mot växtskadegörare, dvs. rådets direktiv 2000/29/EG av den 8 maj 2000 om skyddsåtgärder mot att skadegörare på växter eller växtprodukter förs in till gemenskapen och mot att de sprids inom gemenskapen, EGT L 169, 10.7.2000, s. 1 (Celex 32000L0029), ändrat genom rådets direktiv 2002/89/EG av den 28 november 2002 om ändring av direktiv 2000/29/EG om skyddsåtgärder mot att skadegörare på växter eller växtprodukter förs in till gemenskapen och mot att de sprids inom gemenskapen, EGT L 355, 30.12.2002, s. 45 (Celex 32002L0089).

Med anledning av dessa EG-rättsakter har det inom Jordbruksdepartementet upprättats en departementspromemoria – Anpassningar till nya EG-bestämmelser om livsmedel, djurhälsa, foder, djurskydd och växtskydd m.m. (Ds 2005:31). Promemorian har remissbehandlats. En sammanställning av remissyttrandena finns tillgänglig i Jordbruksdepartementet (dnr Jo2005/1871). Rättsakterna finns i regeringens proposition 2005/06:128 bilagorna 1–11.

De ovan nämnda rättsakterna berör till viss del bisjukdomslagen (1974:211). Denna lag är dock föremål för en särskild översyn (se uppdrag till Statens jordbruksverk om att utreda hur bekämpningen av bisjukdomar bör bedrivas, dnr Jo2005/1018.)

Djur som används inom Försvarsmakten är undantagna djurskyddslagens (1988:534) tillsynsbestämmelser. Under beredningen av propositionen har frågan uppkommit om detta undantag bör förtydligas. Försvarsmakten och Djurskyddsmyndigheten har beretts tillfälle att lämna synpunkter på ett förslag som syftar till att förtydliga undantaget.

Avgiftsfinansierad livsmedels-, djurskydds- och foderkontroll

Regeringen tillkallade under år 2004 en särskild utredare med uppdrag att lämna förslag till en avgiftskonstruktion för foder-, livsmedels- och djurskyddstillsyn och ett avgiftssystem för foderkontroll i primärproduktionsledet samt att utreda om förslaget till avgiftssystem för foder-, livsmedels- och djurskyddstillsyn påverkar svenska företags konkurrensförhållande gentemot företag inom andra delar av EU. Utredningen överlämnade i juni 2005 betänkandet Avgiftsfinansierad livsmedels-, djurskydds- och foderkontroll – för en högre och jämnare kvalitet (SOU 2005:52).

Dricksvattenanläggningar

År 2003 gav regeringen Livsmedelsverket och Naturvårdsverket i uppdrag att bl.a. lämna förslag till förbättring av krisberedskapen på landets dricksvattenanläggningar. Rapporten redovisades år 2004 ("Ansvar för dricksvattenberedskap m.m. – regeringsuppdrag"). I rapporten konstateras att säkerheten vid dricksvattenanläggningarna inte är tillräcklig.

Uppvaktningar m.m.

Utskottet har i ärendet uppvaktats av företrädare för Sveriges Kommuner och Landsting. Det har vidare kommit in en skrivelse i ärendet.

Övrigt

Denna proposition har utformats i samarbete med Vänsterpartiet och, såvitt gäller avgifter för livsmedels- och djurskyddskontrollen samt förslagen till ändringar i djurskyddslagen (1988:534) med undantag för förslaget om undantag för djur inom Försvarmakten, med Miljöpartiet de gröna.

Lagförslagen har granskats av Lagrådet. Lagrådet har föreslagit vissa justeringar och förslagen har justerats enligt Lagrådets förslag. Dessutom har vissa redaktionella ändringar gjorts i lagtexten.

Propositionens förslag och motionsyrkandena återfinns i *bilaga 1*. Regeringens lagförslag återges i *bilaga 2*.

Regeringen har i förslag till tilläggsbudget till statsbudgeten för år 2006 (prop. 2005/06:100) föreslagit att regeringen skall bemyndigas att besluta om och disponera avgiftsintäkter avseende djurhälsa och djurskydd, register för företag som hanterar foder, livsmedelssäkerhet och redlighet i livsmedelshanteringen. Bemyndigandet föreslås gälla beslut om och disposition av kostnadstäckande avgiftsintäkter för de områden som omfattats av den lagstiftning som gällt hittills samt de områden som tillkommer i och med den nya lagstiftningen.

Bakgrund

Sedan flera år tillbaka har det inom Europeiska unionen (EU) pågått ett arbete med att skapa nya och modernare regler inom livsmedels-, foder-, djurhälso-, djurskydds- och växtskyddsområdena. I denna proposition lämnas förslag till ny lagstiftning med anledning av de nya gemensamma bestämmelser som har beslutats inom dessa områden.

Genom Vitboken om livsmedelssäkerhet (KOM(1999)719) lade Europeiska kommissionen fram en plan för hur lagstiftningen på området för livsmedelssäkerhet skulle förstärkas genom 84 olika aktiviteter. En av de mest grundläggande delarna i det arbete som inleddes i rådet och Europaparlamentet år 2000, med anledning av vitboken, var att ta fram basen för livsmedelslagstiftningen. Detta kom att bli den s.k. allmänna livsmedelslagen (Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 av den

28 januari 2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet). Denna förordning lägger fast grunden för lagstiftningen inom livsmedels- och foderområdena och behandlar frågor som t.ex. foder- och livsmedelssäkerhet, spårbarhet i livsmedelskedjan, livsmedels- och foderföretagarnas ansvar för de produkter som de släpper ut på marknaden och inrättandet av Europeiska livsmedelssäkerhetsmyndigheten (Efsa).

En annan viktig del inom den lagstiftning som har antagits med anledning av Vitboken om livsmedelssäkerhet är moderniseringen av reglerna om livsmedelshygien. Regelverket har tidigare varit uppdelat på ett tjugotal rättsakter som antagits vid olika tidpunkter. Syftet med att ta fram nya rättsakter har huvudsakligen varit att samordna, uppdatera och förenkla det nu gällande regelverket.

De nya hygienbestämmelserna finns i tre gemenskapsrättsakter. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004 av den 29 april 2004 om livsmedelshygien innehåller generella hygienbestämmelser som skall tillämpas i fråga om både icke-animaliska och animaliska livsmedel, Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 853/2004 av den 29 april 2004 om fastställande av särskilda hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung samt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 854/2004 av den 29 april 2004 om fastställande av särskilda bestämmelser för genomförandet av offentlig kontroll av produkter av animaliskt ursprung avsedda att användas som livsmedel.

De nya hygienreglerna består dels av generella regler för alla livsmedelsföretag, dels specifika regler för företag som arbetar med livsmedel av animaliskt ursprung. Förändringen innebär både en modernisering och en förenkling av den äldre lagstiftningen och i flera avseenden en ökad harmonisering inom EU.

Grundläggande principer i hela översynsarbetet har varit att företagaren har ansvar för de produkter som tillverkas och att det från hygienisk synpunkt är nödvändigt att ha regler som täcker hela livsmedelskedjan ”från jord till bord”. En annan utgångspunkt har varit att göra de mest grundläggande kraven så likartade som möjligt och att de skall gälla både för livsmedel av animaliskt ursprung och av icke-animaliskt ursprung. Generella krav om en livsmedelslokals beskaffenhet finns i förordningarna, liksom krav på att företag skall tillämpa HACCP (Hazard Analysis Critical Control Points, faroanalys och kritiska styrpunkter). Reglerna är utformade så att det skall finnas utrymme för flexibilitet i tillämpningen av reglerna under förutsättning att livsmedelssäkerheten inte äventyras.

Även inom foderområdet har hygienregler fastställts inom gemenskapen. Bakgrunden till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 183/2005 av den 12 januari 2005 om fastställande av krav för foderhygien är de kriser som har uppkommit inom livsmedelssektorn under senare år, vilka har berott på att foder av undermålig kvalitet har använts inom EU.

Exempel på sådana kriser är i första hand den s.k. BSE-krisen (galna ko-sjukan) där de första fallen diagnostiserades 1986, dioxinskandalen i Belgien 1999 och användningen av restprodukter från läkemedelstillverkning innehållande hormoner (MPA) 2002.

I augusti 2001 lade kommissionen fram en rapport till Europaparlamentet och rådet om de åtgärder som skulle vidtas för att bekämpa och förebygga zoonoser. Mot bakgrund av rapporten lade kommissionen fram två förslag till nya rättsakter. Dessa kom att bli Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/99/EG av den 17 november 2003 om övervakning av zoonoser och zoonotiska smittämnen, om ändring av rådets beslut 90/424/EEG och om upphävande av rådets direktiv 92/117/EEG, EUT L 325, 12.12.2003, s. 31 (Celex 32003L0099), och Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2160/2003 av den 17 november 2003 om bekämpning av salmonella och vissa andra livsmedelsburna zoonotiska smittämnen.

År 1997 lade kommissionen fram ett förslag till uppdatering och kodifiering av äldre direktiv om växtskydd. Resultatet av förhandlingarna blev rådets direktiv 2000/29/EG av den 8 maj 2000 om skyddsåtgärder mot att skadegörare på växter eller växtprodukter förs in till gemenskapen och mot att de sprids inom gemenskapen. Direktivet lägger huvudsakligen fast regler för hur medlemsstaterna skall skydda gemenskapsterritoriet mot vissa växtskadegörare och hur de offentliga kontrollerna av efterlevnaden av regelverket skall bedrivas.

Genom Europaparlamentets och rådets förordning nr 882/2004 av den 29 april 2004 om offentlig kontroll för att säkerställa kontrollen av efterlevnaden av foder- och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelserna om djurhälsa och djurskydd ges tillsynsmyndigheterna verktyg att övervaka att företagen lever upp till sina skyldigheter i lagstiftningen. Genom förordningen moderniseras och harmoniseras kontrollreglerna ytterligare jämfört med den äldre gemenskapslagstiftningen.

Bestämmelserna innebär i stort att kontrollerna skall vara riskbaserade och i högre grad än i dag utgöras av revisioner och systemtillsyn. Förordningen innehåller också krav på fleråriga nationella kontrollplaner för medlemsstaterna och rapporter samt regler om hur gemenskapens övervakning av medlemsstaternas efterlevnad av lagstiftningen skall utövas. Det harmoniserade regelverket består således numera av en EG-förordning som lägger fast grundprinciperna för livsmedels- och foderlagstiftningen samt för företagens ansvar. Dessa regler kompletteras dels av ett riskbaserat regelverk om foder- och livsmedelshygien som företagen har att efterleva vid livsmedelshantering, dels av särbestämmelser om bl.a. främmande ämnen, livsmedels- och fodertillsatser, märkning, bekämpning och övervakning av zoonoser.

För att säkerställa att tillsynsmyndigheterna inom hela gemenskapen har de verktyg som behövs för att effektivt kontrollera efterlevnaden av lagstiftningen skapas ett ramverk för den offentliga kontrollen som kompletteras av särskilda bestämmelser för kontrollen av livsmedel av animaliskt

ursprung. För att skapa ett avgiftssystem som uppfyller de krav på den offentliga kontrollens finansiering som ställs i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 beslutade regeringen den 14 oktober 2004 att tillkalla en särskild utredare med uppgift att lämna förslag till ett avgiftssystem för foder-, livsmedels- och djurskyddstillsyn. Utredaren lämnade i sitt betänkande Avgiftsfinansierad livsmedels-, djurskydds- och foderkontroll (SOU 2005:52) förslag till ett sådant system. Det föreslagna systemet bygger på en enhetlig princip för de tre kontrollområdena och tar sin utgångspunkt i att avgifterna skall ge kontrollmyndigheterna full kostnadstäckning för sin kontrollverksamhet samtidigt som en struktur för likformiga avgifter över landet byggs upp.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen lämnas förslag som syftar till att anpassa svensk lagstiftning inom områdena för livsmedel, foder, djurhälsa, djurskydd och växtskydd till åtta EG-förordningar som i huvudsak reglerar livsmedels- och fodersäkerhet, livsmedels- och foderhygien samt offentlig kontroll över regelverken om livsmedel, foder, djurhälsa och djurskydd och en EG-förordning som handlar om skydd av djur vid djurtransporter. Förslag lämnas dessutom på genomförande av ett EG-direktiv om skydd mot växtskadegörare i svensk rätt.

Förslagen innebär att livsmedelslagen (1971:511), lagen (1985:295) om foder, lagen (1992:1683) om provtagning på djur, m.m. och lagen (1985:342) om kontroll av husdjur m.m. ersätts av fyra nya lagar. Vidare innebär förslagen lagändringar i växtskyddslagen (1972:318), djurskyddslagen (1988:534), epizootilagen (1999:657) och zoonoslagen (1999:658) samt mindre följdändringar i ytterligare tolv lagar.

EG-förordningarna sammanfaller helt eller delvis med tillämpningsområdet för åtta lagar. För att verkställa EG-förordningarna i svensk lagstiftning föreslås en enhetlig lagstiftningsmetod som innebär att varje berörd lag kompletterar sådana bestämmelser i EG-förordningar (EG-bestämmelser) som har samma syfte som lagen och som faller inom tillämpningsområdet för lagen. Vidare tillkännager regeringen i Svensk författningssamling vilka grundförordningar som avses. Även i fråga om sådana EG-bestämmelser som faller inom flera lagars tillämpningsområde tillkännager regeringen i Svensk författningssamling vilka bestämmelser som faller inom tillämpningsområdet för respektive lag.

Det föreslås att begreppen tillsyn och tillsynsmyndighet ersätts av begreppen offentlig kontroll och kontrollmyndighet. Kontrollbestämmelserna i lagarna föreslås omfatta även de EG-bestämmelser som kompletteras av respektive lag. I lagarna utpekas kontrollmyndigheterna. Det finns dock i vissa lagar möjlighet att låta annan kontrollmyndighet än de utpekade utöva offentlig kontroll av vissa frågor, exempelvis vissa EG-bestämmelser, om det framstår som mer ändamålsenligt. Vissa utpekade kontrollmyn-

digheter får ett samordningsansvar av kontrollen och skall även lämna råd och hjälp till andra kontrollmyndigheter. Vidare skall en kontrollmyndighet genom rådgivning, information och på annat sätt underlätta för den enskilde att fullgöra sina skyldigheter enligt lagstiftningen. Kommunen föreslås få ansvaret för den offentliga kontrollen av livsmedel, foder och animaliska biprodukter i primärproduktionen. I propositionen föreslås vidare att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet att betala avgift för offentlig kontroll av livsmedel, foder och djurskydd.

I fem av lagarna föreslås en straffbestämmelse om att det skall vara straffbelagt att bryta mot villkor och förbud som följer av de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen. För överträdelser av bestämmelserna i den nya livsmedelslagen, den nya lagen om foder och animaliska biprodukter och den nya lagen om provtagning på djur, m.m. samt av EG-bestämmelser som kompletteras av respektive lag döms till böter. Syftet med den nya lagen om kontroll av husdjur m.m. utökas till att även gälla en långsiktig förvaltning av de husdjursgenetiska resurserna. Bemyndigandet för regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Jordbruksverket, att meddela föreskrifter om att hingstar får användas till avel endast om de har avelsvärderats får ingen motsvarighet i den nya lagen. I lagen införs dessutom bestämmelser om offentlig kontroll och om möjligheter till ingripanden av kontrollmyndigheten.

I växtskyddslagen genomförs de bestämmelser i direktivet om skyddsåtgärder mot växtskadegörare som kräver lagform, huvudsakligen nya definitioner. Dessutom införs ett bemyndigande om avgifter samt en möjlighet för kontrollmyndigheten att delegera myndighetsuppgifter till enskilda kontrollorgan.

Förslagen till nya lagar och lagändringar föreslås träda i kraft den 1 juli 2006.

Utskottets överväganden

Lagstiftningsbehovet

Utskottets förslag i korthet

Utskottet gör samma bedömning som regeringen och avstyrker motioner om särskiljande nationella föreskrifter (m, kd) och om tillämpningen av gemensamhetsregler (m, kd) med hänvisning till att syftet med motionsyrkandena har tillgodosetts.

Jämför reservation 2 (m, kd, c).

Propositionen

Enligt regeringens bedömning bör EG:s förordningar om bl.a. livsmedels- och fodersäkerhet, livsmedels- och foderhygien, offentlig kontroll, fodertillsatser och om salmonella och vissa andra livsmedelsburna zoonotiska smittämnen medföra att ändringar görs i författningarna om foder, livsmedel, djurskydd, växtskydd, provtagning på djur, m.m., kontroll av husdjur m.m., epizootier och zoonoser. En enhetlig lagstiftningsmetod bör användas för att verkställa EG-förordningarna. Lagstiftningsmetoden innebär att varje lag kompletterar de EG-bestämmelser i förordningarna som faller inom tillämpningsområdet för respektive lag.

Regeringen bör enligt propositionen tillkänna i Svensk författningssamling vilka grundförordningar som kompletteras av respektive lag. I fråga om EG-bestämmelser som faller inom flera lagars tillämpningsområde bör regeringen även tillkänna vilka bestämmelser som kompletteras av respektive lag.

Motionerna

Moderata samlingspartiet anför i kommittémotion 2005/06:MJ19 (m) yrkande 6 att Sverige bör undvika att ha särregler som på ett avgörande sätt försämrar konkurrensmöjligheterna för de näringar som berörs. Dagens regler inom dessa områden är tillräckliga och skärpningar bör inte beslutas innan övriga EU-länder kommer i kapp. Enligt motionens yrkande 7 är det inte enbart bestämmelserna i sig som kan medföra olika konkurrensförutsättningar inom EU utan ansvariga myndigheter bör samråda med sina motsvarigheter i andra länder för att få en så likartad tillämpning som möjligt.

Enligt Kristdemokraternas kommittémotion 2005/06:MJ20 (kd) yrkande 1 bör den svenska tillämpningen av gemensamma EG-regler vara likvärdig med tillämpningen i andra jämförbara medlemsländer. Det behövs både en

likvärdig bedömning av gemensamma EG-regler och en likvärdig nationell lagstiftning. Införandet av särskiljande nationella svenska tillämpningsföreskrifter bör enligt motionens yrkande 2 hållas nere till ett minimum.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har ingen annan uppfattning än den som framförs i motionerna 2005/06:MJ19 (m) yrkandena 6 och 7 och 2005/06:MJ20 (kd) yrkandena 1 och 2 om att vi skall undvika att ha särregler som på ett avgörande sätt försämrar konkurrensmöjligheterna för berörda näringar och att den svenska tillämpningen av gemensamma EG-regler i så stor utsträckning som möjligt bör vara likvärdig med tillämpningen i andra jämförbara medlemsländer. Som anförs i propositionen markerar existensen av en EG-förordning inom ett visst område normalt att medlemsstaterna skall undvika egen lagstiftning inom området med hänsyn till principen om gemenskapsrättens företräde och spärrverkan. Såvida inte ett bemyndigande till medlemsstaterna ges i EG-förordningen får förordningen inte fyllas ut eller kompletteras med mer detaljerade materiella regler inom samma område. En medlemsstat får vidare inte utfärda föreskrifter om hur en EG-förordning skall tolkas. En EG-förordning hindrar dock inte att en medlemsstat inför regler av verkställande karaktär. Exempelvis kan det behövas nationella regler om vilken myndighet som skall svara för tillämpningen. Även andra administrativa och processuella regler får införas. Medlemsstaterna är skyldiga att se till att det finns nationella bestämmelser som gör att en EG-förordning kan tillämpas i praktiken och får genomslag.

För att EG-förordningarna skall kunna verkställas i sin helhet i Sverige behöver de kompletteras av nationell lagstiftning i vissa avseenden. Bland annat behöver förordningarna kompletteras med bestämmelser om tillsyn, straff och överklagande. EG-bestämmelserna om offentlig kontroll innebär att även tillsynsbestämmelserna i de berörda lagarna genomgående bör förändras för att få en enhetlig struktur och för att överensstämja med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 av den 29 april 2004 om offentlig kontroll för att säkerställa kontrollen av efterlevnaden av foder- och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelserna om djurhälsa och djurskydd. Denna EG-förordnings räckvidd omfattar, förutom foder och livsmedel, även djurhälsa och djurskydd.

En svensk anpassning till de nya EG-förordningarna fordrar alltså dels upphävande av flera bestämmelser, dels att nya bestämmelser införs i de berörda lagarna. Till detta kommer att vissa lagändringar som har indirekt samband med EG-förordningarna bör behandlas i detta sammanhang. Det gäller t.ex. översynen av den lagtekniska utformningen av tillsynsbestämmelserna. Lagändringarna blir sammantaget relativt omfattande. I flera fall är lagändringarna så genomgripande att det framstår som mest ändamålsenligt att ersätta nuvarande lagar med nya.

Utskottet anser i likhet med regeringen att det är mest ändamålsenligt att genomföra kompletteringen av de nya EG-förordningarna genom att föra in erforderliga bestämmelser i befintliga nationella lagar eller i de lagar som föreslås ersätta dessa. En gemensam metod att koppla EG-förordningarnas materiella bestämmelser till nationella bestämmelser bör därvid användas. Varje lag bör således komplettera de bestämmelser i EG-förordningarna som faller inom tillämpningsområdet för respektive lag.

De aktuella EG-förordningarna förutsätter att det meddelas nationella särbestämmelser i vissa avseenden. Ibland kan således medlemsstaterna behöva utfärda nationella bestämmelser, antingen för att precisera en bestämmelse eller för att verkställa den. Det förekommer också att medlemsstaterna åläggs en skyldighet att reglera vissa frågor nationellt. De förhållanden som skall regleras är av sådan karaktär att de normalt regleras i förordning eller andra föreskrifter. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför ges befogenhet att utfärda sådana föreskrifter eller i det enskilda fallet fatta beslut som behövs som komplettering till EG-bestämmelserna.

Kommittén Avgifter för livsmedelstillsyn (Jo 2004:07) anförde i betänkandet Avgiftsfinansierad livsmedels-, djurskydds- och foderkontroll – för en högre och jämnare kvalitet (SOU 2005:52) att i förordningen (EG) 882/2004, kontrollförordningen, ges möjlighet för medlemsstaterna att välja om man vill ta ut avgifter för kontroller. Utredningen har emellertid erfärut att det i dag finns stora skillnader i tillämpningen mellan medlemsstaterna. I grunden ligger inte bara skillnader i finansiering av kontrollverksamheten utan även vilken ambitionsnivå som råder och vilka lagkrav som kontrollen är avsedd att säkerställa. Utredningen är av den uppfattningen att konsekvenserna av det föreslagna avgiftssystemet för svenska företags konkurrensförhållande bör studeras löpande för att inte effekterna skall bli alltför negativa.

Utskottet konstaterar att i förordning (EG) 882/2004, kontrollförordningen, ges möjlighet för medlemsstaterna att välja om man vill ta ut avgifter för kontrollen samt att det finns vissa miniminivåer angivna i kontrollförordningen för att garantera en lägsta nivå, dock inte på alla områden. Detta för att inte konkurrensförhållandena mellan företag i olika medlemsstater skall snedvridas alltför mycket. Utskottet utgår från att regeringen bevakar att konsekvenserna av de föreslagna bestämmelserna inte blir negativa för svenska företags konkurrensförhållanden. Utskottet är utöver vad som nu anförts inte berett att föreslå något uttalande från riksdagens sida med anledning av motionerna 2005/06:MJ19 (m) yrkandena 6 och 7 och 2005/06:MJ20 (kd) yrkandena 1 och 2. Motionerna avstyrks.

Överväganden och förslag med anledning av kontrollförfordningarna

Offentlig kontroll

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag och gör samma bedömningar. Motionsyrkanden om att begreppet tillsyn bör behållas tills vidare (fp) och att det krävs en tydlig definition av begreppen tillsyn och kontroll (fp) avstyrks med hänvisning till vad som anförts i regeringens proposition.

Jämför reservation 3 (fp).

Propositionen

Enligt regeringens bedömning medför bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 882/2004 och nr 854/2004 att tillsynsbestämmelserna i författningarna om livsmedel, växtskydd, foder, djurskydd, provtagning på djur, epizootier och zoonoser bör ändras. Vidare bör tillämpningen av bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 omfatta även kontroll av foder avsett för icke livsmedelsproducerande djur.

Vissa bestämmelser i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 bör enligt regeringens bedömning tillämpas vid offentlig kontroll av efterlevnaden av djurskyddsbestämmelser av andra djurhållare än sådana som håller livsmedelsproducerande djur.

När det gäller kontrollen över efterlevnaden av bestämmelserna om djurhälsa bör – i den utsträckning som tillämpningen av enskilda bestämmelser i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 ger vid handen att kontrollen endast begränsar sig till livsmedelsproducerande djur – i nationell lagstiftning inte föreskrivas att förordningens bestämmelser ändå skall tillämpas.

Motionen

Folkpartiet föreslår i kommittémotion 2005/06:MJ21 (fp) yrkande 1 att begreppet tillsyn tills vidare behålls i de nu aktuella lagarna och att begreppet kontroll bör finnas med som ett annat, mer inskränkt begrepp. Enligt motionens yrkande 2 krävs en tydlig definition av begreppen tillsyn och kontroll.

Utskottets ställningstagande

Som anförts i propositionen återfinns i fortsättningen det huvudsakliga regelverket om kontroll av efterlevnaden av lagar, övriga författningar, beslut och EG-förordningar i den direkt tillämpliga gemenskapsrätten. Bestämmel-

serna i kontrollförfordningarna, inklusive definitionen av offentlig kontroll, gäller direkt i Sverige som svensk lag. Detta innebär att Sverige inte kan ha en egen definition av den kontroll som skall utföras enligt EG-förordningarna som avviker från EG-rättens eller i svensk författning tolka eller genomföra EG-bestämmelserna. Utskottet anser i likhet med regeringen att det därför är nödvändigt att begreppet tillsyn ersätts av det gemenskapsrättsliga begreppet offentlig kontroll i de nationella författningar som träffas av tillämpningsområdena för EG-förordningarna. Med offentlig kontroll enligt lagarna avses därmed de operativa förfaranden som regleras genom Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 och Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 854/2004. Såsom en remissinstans mycket riktigt påpekat medför denna förändring att likartade kontrollförfaranden kommer att benämnas olika inom olika lagstiftningsområden. Det kan därvid endast konstateras att den direkt gällande EG-rätten är styrande när det gäller de kontrollområden som är aktuella i denna proposition.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag att begreppet tillsyn skall ersättas av begreppet offentlig kontroll i lagarna om livsmedel, foder och animaliska biprodukter, djurskydd, provtagning på djur, m.m. samt bekämpning av epizootier och zoonoser. Härmed avstyrks motion 2005/06: MJ21 (fp) yrkande 1.

Tillsynsutredningen har i sitt slutbetänkande Tillsyn – förslag om en tydligare och effektivare offentlig tillsyn (SOU 2004:100) föreslagit att en legaldefinition av tillsynsbegreppet skall införas i den nya tillsynslag som också föreslås i betänkandet. Med begreppet tillsyn avses enligt förslaget en oberoende och självständig granskning av tillsynsobjekt som syftar till att kontrollera om tillsynsobjektet uppfyller de krav och villkor som följer av lag, EG-förordning eller annan föreskrift och av särskilda villkor som har meddelats i anslutning till sådana föreskrifter samt beslut om åtgärder som syftar till att vid behov åstadkomma rättelse av den objektsansvarige. Inom Regeringskansliet pågår för närvarande en beredning av förslagen i Tillsynsutredningens slutbetänkande. Utskottet anser att en behandling av de frågor som tas upp i motion 2005/06: MJ21 (fp) yrkande 2 bör anstå till dess regeringen har redovisat resultatet av sin beredning. Motionen bör i avvaktan härpå lämnas utan vidare åtgärd.

Kontrollmyndigheter m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet gör samma bedömning som regeringen och tillstyrker regeringens förslag. Motioner om en helt ny kontrollorganisation (m), att alla frågor som rör lantbrukets djur bör föras till Jordbruksverket (kd) och om objektiviteten i den kommunala tillsynen (fp) avstyrks med hänvisning till propositionen och till utskottets tidigare ställningstagande.

Jämför reservationerna 4 (m), 5 (kd, c) och 6 (fp).

Propositionen

De myndigheter som i dag ansvarar för tillsynen inom områdena för foder och animaliska biprodukter, livsmedel, djurskydd respektive djurhälsa, inklusive smittskydd, bör även i fortsättningen ansvara för den offentliga kontrollen av efterlevnaden av de nationella författningarna och av de EG-förordningar som kompletteras av respektive lag. Begreppet tillsynsmyndighet skall ersättas av begreppet kontrollmyndighet i lagarna om livsmedel, foder och animaliska biprodukter, djurskydd, provtagning på djur, m.m. samt bekämpning av epizootier och zoonoser.

Det följer direkt av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 att den behöriga myndigheten får delegera särskilda uppgifter i den offentliga kontrollen till ett eller flera kontrollorgan i enlighet med de förutsättningar som anges i förordningen. Någon bestämmelse i lag som ger en kontrollmyndighet en möjlighet att delegera särskilda uppgifter i den offentliga kontrollen till kontrollorgan är därför inte nödvändig.

Enligt regeringens bedömning bör kravet på oberoende revision av kontrollverksamheten som ställs i kontrollförordningen i huvudsak kunna tillgodoses genom den nu gällande ordningen för revision av statliga och kommunala myndigheter samt genom de centrala kontrollmyndigheternas arbete med att övervaka den lokala kontrollen. Det bör säkerställas att kommissionens tjänstemän och experter får nödvändigt stöd av kontrollmyndigheterna och av livsmedels- och foderföretagare för de gemenskapsrevisioner som skall utföras enligt kontrollförordningen.

Motionerna

En helt ny kontrollorganisation bör utredas enligt motion 2005/06:MJ19 (m) yrkande 1. Enligt regeringens förslag blir kommunerna utförare av en statlig kontroll som de har ringa inflytande över men som de är huvudmän för. En annan modell för hur man kan organisera verksamheten skulle kunna vara inordnandet av en särskild myndighet som har ansvaret för utförande av kontroll inom samtliga områden. Myndighetsansvaret vad gäller innehållet bör ligga kvar på de myndigheter som har det i dag.

Enligt motion 2005/06:MJ20 (kd) yrkande 14 bör ansvaret för alla frågor som rör lantbrukets djur överföras till Jordbruksverket. Djurskyddsmyndigheten bör fokusera på tillsynen av sällskapsdjur. Jordbruksverkets ansvar bör även inkludera djurskyddet vid slakterierna.

Om den kommunala tillsynen innebär att opartiskheten eller objektiviteten ifrågasätts bör det enligt motion 2005/06:MJ21 (fp) yrkande 16 övervägas att föra över kontrollen till högre nivå.

Utskottets ställningstagande

Utskottet instämmer i regeringens förslag att begreppet tillsynsmyndighet skall ersättas av begreppet kontrollmyndighet i lagarna om livsmedel, foder och animaliska biprodukter, djurskydd, provtagning på djur, m.m. samt bekämpning av epizootier och zoonoser.

Som anförts i propositionen finns det i dag en etablerad tillsynsorganisation för den nationella kontrollen av livsmedel, foder och animaliska biprodukter, djurskydd, djurhälsa inklusive epizootier och zoonoser. I de lagar som redan i dag kompletterar EG-förordningar omfattar tillsynen även den direkt gällande gemenskapsrätten i olika omfattning. Tillsynsansvaret finns hos centrala förvaltningsmyndigheter, länsstyrelser och kommuner beroende på tillsynsområde. Enligt utskottets uppfattning bör dessa myndigheter även fortsättningsvis ansvara för att offentlig kontroll genomförs i enlighet med den nationella lagstiftningen i enlighet med de EG-bestämmelser som kompletteras av respektive lag. Det faller sig naturligt att bygga vidare på den organisation och den kunskap om de centrala, regionala och lokala förhållandena som finns hos kontrollmyndigheterna. Den uppfattning som har framförts av någon remissinstans att det finns risk för att de kommunala inspektörerna inte skulle förhålla sig opartiska delas inte av utskottet eller regeringen. Det regelverk som gäller för myndighetsutövning i allmänhet och för kommunal verksamhet i synnerhet torde säkerställa att de kommunala tjänstemännen agerar opartiskt. Utskottet gör således bedömningen att den befintliga tillsynsorganisationen är så beskaffad att den kan möta de krav som ställs i de nya EG-förordningarna om offentlig kontroll. Särskilda överväganden behöver dock göras när det gäller frågan om vilken myndighet som bör ansvara för den offentliga kontrollen av foder och animaliska biprodukter samt livsmedel i primärproduktionen. Som regeringen anför föreslås kommunerna få en roll i denna kontroll. Den närmare ansvarsfördelningen mellan de centrala, regionala och lokala tillsynsmyndigheterna bör bestämmas av regeringen. Härmed avstyrker utskottet motion 2005/06:MJ21 (fp) yrkande 16.

Det står medlemsstaten fritt att nationellt reglera sådana frågor som inte träffas av gemenskapsrättens regelverk under förutsättning att bestämmelserna inte i övrigt strider mot EG-rätten. Som det har konstaterats ovan innefattar begreppet offentlig kontroll – så som det har definierats i EG-rätten – inte sådana generella serviceuppgifter i förhållande till allmänheten eller andra tillsynsmyndigheter som i dag utförs av myndigheterna i

form av rådgivning, allmän information och utvecklingsstöd m.m. Flera remissinstanser har också påpekat att det bör tydliggöras att de myndigheter som utövar offentlig kontroll även fortsättningsvis skall utföra dessa uppgifter.

Utskottet delar regeringens uppfattning att rådgivning, stöd och information är väsentliga medel för att se till att lagstiftningens syfte uppnås. I praktiken kan det vara svårt att i det enskilda fallet skilja dessa verksamheter från själva kontrollfunktionen. Inom kontrollverksamheten måste ju t.ex. information utbytas och en framtidsytande dialog föras mellan parterna. Ren rådgivning som inte har samband med någon kontrollåtgärd faller dessutom utanför definitionen av offentlig kontroll i EG-rätten. Enligt utskottets uppfattning bör dessa uppgifter utföras även i fortsättningen av de myndigheter på central, regional och lokal nivå som utför offentlig kontroll. Det är för tydlighets skull lämpligt att låta insatser som rådgivning, information och stöd i förhållande till enskilda regleras särskilt i lagarna.

På livsmedels- och djurskyddsområdet finns därutöver särskilda bestämmelser om de centrala tillsynsmyndigheternas ansvar för samordning av tillsynen på annat sätt än genom bindande föreskrifter. Bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 och Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 854/2004 ställer stora krav på nationell samordning och central styrning av den offentliga kontrollen för att målen i förordningarna skall kunna uppnås (se exempelvis artikel 4.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004). De centrala – och i förekommande fall regionala – myndigheternas samordnande och stödjande funktion i den offentliga kontrollen inom respektive sektorsområde bör enligt regeringens bedömning också tydliggöras i samtliga lagar som kompletteras av det nya EG-regelverket. De lagförslag som dessa överväganden medför behandlas i avsnitten till respektive lag.

Utskottet anser således i likhet med regeringen att de myndigheter som i dag ansvarar för tillsynen inom områdena för foder och animaliska biprodukter, livsmedel, djurskydd respektive djurhälsa, inklusive smittskydd, även i fortsättningen bör ansvara för den offentliga kontrollen av efterlevnaden av de nationella författningarna och av de EG-förordningar som kompletteras av respektive lag. Utskottet finner mot denna bakgrund inte skäl att utreda en helt ny kontrollorganisation som föreslås i motion 2005/06: MJ19 (m) yrkande 1. Motionen avstyrks.

När det gäller frågan om att föra över ansvaret för alla frågor som rör lantbrukets djur till Jordbruksverket har utskottet senast i november 2005 (bet. 2005/06:MJU2) uttalat att i och med inrättandet av Djurskyddsmyndigheten den 1 januari 2004 togs ett samlat grepp om djurskyddsfrågorna, vilket enligt utskottets mening innebär en ambitionshöjning som förväntas kunna motsvara de ökande krav på djurskyddet som ställs i samhället. Därmed avstyrker utskottet motion 2005/06: MJ20 (kd) yrkande 14.

Personal som utför offentlig kontroll m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet gör samma bedömning som regeringen och avstyrker med hänvisning till propositionen två motionsyrkanden (fp) om behov av utbildningsplan för inspektörer m.m. och ett yrkande (fp) om att även djurskyddet bör omfattas av krav på beredskapsplan.

Jämför reservationerna 7 (fp) och 8 (fp).

Propositionen

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 ställer krav på inspektörernas utbildningsnivå. Dessa krav kan komma att behöva konkretiseras ytterligare genom allmänna råd eller vägledningar.

Enligt regeringens bedömning bör Statens jordbruksverk ansvara för att det sammanställs en gemensam nationell beredskapsplan för livsmedelskedjan i enlighet med artikel 13 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 samt att planen vid behov uppdateras.

Jordbruksverket och Livsmedelsverket bör inom sina respektive verksamhetsområden ansvara för att beredskapsplaner utarbetas i enlighet med bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004. Dessa planer bör om det behövs utarbetas i samråd mellan myndigheterna. Beredskapsplanerna bör i så stor utsträckning som möjligt baseras på etablerade rutiner för framtagandet av beredskapsplaner.

Motionen

Regeringen bör enligt motion 2005/06:MJ21 (fp) yrkande 4 lägga fram en utbildningsplan för inspektörer med hänvisning till kraven i kontrollförordningen. Berörda myndigheter bör enligt motionens yrkande 5 ges i uppdrag att definiera vilken utbildning som krävs av inspektörer inom respektive verksamhetsområde. Enligt motionens yrkande 13 bör även djurskyddet omfattas av krav på beredskapsplaner enligt vad som beskrivs i Europaparlamentets och rådets förordning 882/2004. Erfarenheter av fågelinfluensan visar på detta behov.

Utskottets ställningstagande

Som anförs i propositionen är det av stort värde för såväl de lokala kontrollmyndigheterna som för enhetligheten i den offentliga kontrollen att de centrala kontrollmyndigheterna utfärdar allmänna råd när det gäller det närmare innehållet av kompetenskraven för inspektörerna. Detta gäller i synnerhet EG-förordningens mer övergripande kompetenskrav om t.ex. kontrollmetoder, HACCP (Hazard Analysis Critical Control Points, faroanalys och kritiska styrpunkter) och kvalitetssäkringssystem. Dessa kompetensområden är förhållandevis stora och täcker ett brett kompetensspektrum.

Kompetensområdena kommer inom de olika kontrollområden som omfattas av förordningen givetvis att kräva olika tillämpning och skilja sig åt i praktiskt genomförande för olika delar av livsmedelskedjan. Allmänna råd bör därför utfärdas för att ge de lokala kontrollmyndigheterna ledning om vilken närmare kompetens som inspektörerna skall ha vad avser exempelvis olika kontrollmetoder. Dessa råd bör utformas på ett sådant sätt att de lokala kontrollmyndigheterna kan anpassa personalens kompetensprofiler efter myndighetens specifika förutsättningar. De centrala kontrollmyndigheterna förutses bistå de operativa kontrollmyndigheterna med vägledning, utbildningsplaner liksom utbildningar så att dessa ges förutsättningar att leva upp till kraven. Särskilt under de första åren efter EG-förordningarnas ikraftträdande bedöms de centrala kontrollmyndigheternas insatser på detta område som särskilt viktiga. Utskottet föreslår att motion 2005/06: MJ21 (fp) yrkandena 4 och 5 lämnas utan vidare åtgärd. Som framgår av redovisningen har motionärernas önskemål om vägledning rörande behovet av utbildning tillgodosetts.

När det gäller den fråga om beredskapsplan som tas upp i motion 2005/06: MJ21 (fp) yrkande 13 framgår av artikel 55 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 att kommissionen i nära samarbete med Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och med medlemsstaterna skall utarbeta en allmän plan för hantering av kriser på området för livsmedels- och fodersäkerhet (allmän plan). Planen skall innehålla uppgifter om de situationer där ett livsmedel eller foder innebär direkta eller indirekta risker för människors hälsa som sannolikt inte kan förhindras, undanröjas eller begränsas till en godtagbar nivå genom gällande bestämmelser eller på ett tillfredsställande sätt hanteras genom de nödåtgärder som kan vidtas med stöd av förordningen. Den allmänna planen skall också innehålla uppgifter om de praktiska förfaranden som krävs för krishantering, inbegripet de principer för insyn som skall tillämpas och en kommunikationsstrategi.

För tillämpningen av denna allmänna plan skall medlemsstaterna, enligt artikel 13 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004, upprätta beredskapsplaner för åtgärder som omedelbart skall vidtas om foder eller livsmedel visar sig utgöra en allvarlig risk för människor eller djur, antingen direkt eller via miljön. I beredskapsplanerna skall det anges vilka administrativa myndigheter som skall medverka, deras befogenheter och ansvarsområden samt kanaler och förfaranden för informationsutbyte mellan de berörda parterna. Beredskapsplanerna skall också uppdateras.

Gemenskapsbestämmelserna om beredskapsplanering kräver att det upprättas nationella beredskapsplaner i det specifika syfte som anges i EG-förordningarna. Bestämmelserna tar sikte på hanteringen av kriser på området för foder- och livsmedelssäkerhet. De myndigheter som på en övergripande nationell nivå främst är berörda av denna hantering är Livsmedelsverket och Jordbruksverket. På regional och lokal nivå berörs även kommuner och länsstyrelser. Myndigheterna är enligt gällande bestämmel-

ser i bl.a. lagen (2003:778) om skydd och olyckor redan i dag skyldiga att ha en beredskapsplanering inom sina respektive verksamhetsområden. Det får enligt propositionen därvid förutsättas att det i stor uträkning redan finns beredskapsplaner för de områden som gemenskapsbestämmelserna omfattar.

Gemenskapens bestämmelser förutsätter emellertid en större nationell samordning av beredskapsplanerna än vad som är fallet i dag. Detta talar för att det behöver finnas en samlad nationell beredskapsplan som har utarbetats i enlighet med bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004. En konsekvens av detta är att det blir nödvändigt att peka ut en myndighet som skall ansvara för denna uppgift. Någon av de myndigheter som har centralt ansvar för den offentliga kontrollen inom områdena för foder och livsmedel bör därvid komma i fråga. Jordbruksverket har sedan länge en central roll inom beredskapsorganisationen rörande det syfte som framgår av bestämmelsen i nämnda EG-förordning. Utskottet anser att uppgiften att ansvara för den slutliga sammanställningen av den nationella beredskapsplanen bör ankomma på denna myndighet. Sammanställningen bör dock utarbetas i samråd med Livsmedelsverket.

Den nationella beredskapsplanen bör avse livsmedelskedjan och utarbetas i enlighet med bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004. I detta avseende omfattas beredskap för faror med foder och livsmedel.

En förutsättning för att kunna utarbeta den nationella beredskapsplanen är att Jordbruksverket har tillgång till ett underlag som är framtaget i detta syfte. Livsmedelsverket och Jordbruksverket är redan i dag skyldiga att ha en beredskapsplanering för nationella kriser. Det framstår därför som naturligt att dessa myndigheter även ansvarar för att ta fram beredskapsplaner i enlighet med EG-förordningens bestämmelser inom sina respektive verksamhetsområden. I den slutliga sammanställningen av den nationella beredskapsplanen behöver även den regionala och lokala beredskapsnivån beaktas. Beredskapsplanerna kan även komma att påverka andra områden som inte direkt omfattas av EG-förordningens bestämmelser i detta avseende, såsom djurskyddsfrågor och arbetsmiljöfrågor. Det får därför förutsättas att Livsmedelsverket och Jordbruksverket i framtagandet av beredskapsplanerna inom sina verksamhetsområden samråder med kommuner, länsstyrelser och andra berörda myndigheter.

Som regeringen anför i propositionen faller djurskyddsaspekter utanför förordningens krav på beredskapsplanering. Utskottet gör ingen annan bedömning än regeringen och avstyrker därmed motion 2005/06:MJ21 (fp) yrkande 13.

Skyldighet att upprätta nationella kontrollplaner och årliga rapporter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet gör samma bedömning som regeringen. Motioner om att expertmyndigheter bör utnyttjas bättre för att upprätta en kontrollplan (m) och om att Livsmedelsverket också bör få befogenhet att hämta in underlag från berörda myndigheter (fp) avstyrks med hänvisning till vad som anförs i propositionen.

Jämför reservation 9 (m, fp).

Propositionen

Regeringen föreslår att Livsmedelsverket ansvarar för att det sammanställs en nationell kontrollplan i enlighet med artikel 41 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 och att det sammanställs en årlig rapport som skall inlämnas till kommissionen i enlighet med artikel 44. Kontrollplanen bör gälla för minst tre år och uppdateras i enlighet med bestämmelserna i kontrollförordningen.

Det bör enligt propositionen finnas möjligheter för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att föreskriva om skyldighet för en lokal kontrollmyndighet eller ett kontrollorgan som anlitas i den offentliga kontrollen att till en central och – i förekommande fall – regional kontrollmyndighet lämna den information som kan behövas i de sistnämnda myndigheternas kontroll- och beredskapsarbeten.

En kontrollmyndighet bör enligt regeringens bedömning så långt som möjligt samordna sin uppgiftsinhämtning från livsmedelsföretagare, foderföretagare och djurhållare. De rutiner som i dag finns för registrering och rapportering bör tills vidare kunna användas för att uppfylla kraven på registerhållning och rapportering i EG-rätten. På sikt bör det övervägas att inrätta centrala lösningar för informationsdelning, informationsförsörjning och processtöd i syfte att underlätta den offentliga kontrollen av livsmedel, foder, djurskydd och djurhälsa.

Motionerna

Enligt motion 2005/06:MJ19 (m) yrkande 8 bör expertmyndigheter utnyttjas bättre för att upprätta kontrollplanen. Politiska bedömningar bör inte styra livsmedelskontrollen. Denna kontroll bör göras utifrån en riskbedömning på vetenskapliga grunder.

Om Livsmedelsverket får i uppdrag att upprätta nationella kontrollplaner bör myndigheten enligt motion 2005/06:MJ21 (fp) yrkande 11 också ges de befogenheter som krävs för att kunna utföra uppdraget, exempelvis att kunna kräva in underlag från övriga berörda myndigheter.

Utskottets ställningstagande

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 förutsätter att det upprättas en flerårig samlad nationell kontrollplan. EU ställer vidare krav på årlig rapportering till kommissionen utifrån uppgifterna i denna kontrollplan. På samma sätt som gäller för den nationella beredskapsplanen bör den samlade nationella kontrollplanen och den årliga rapporten sammanställas av en myndighet. Syftet med förordningen är att säkerställa en fullgod kontroll genom hela livsmedelskedjan för att livsmedlen som når konsumenterna skall vara säkra. Livsmedelsverket är den myndighet som har störst upparbetad kunskap och erfarenhet om livsmedelsfrågorna. Innebörden av det nya livsmedelsbegreppet, där en primärprodukt i framtiden kan komma att betraktas som livsmedel på ett tidigare stadium än vad som är fallet i dag, medför även nya uppgifter i den offentliga kontrollen, som föreslås samordnas av Livsmedelsverket. Det framstår därför som mest ändamålsenligt att låta Livsmedelsverket ansvara för uppgiften att sammanställa den nationella kontrollplanen samt att utarbeta och till kommissionen inlämna den årliga rapporten till kommissionen. Det kan, såsom någon remissinstans har föreslagit, övervägas om Regeringskansliet skall sammanställa den fleråriga nationella kontrollplanen och rapporten. Den specialistkompetens som krävs för riskbedömningar, analyser av olika kontrollområden m.m. för sammanställandet av den nationella kontrollplanen saknas dock i Regeringskansliet. Regeringen ser inte någon anledning att bygga upp denna kapacitet i Regeringskansliet när mångårig erfarenhet och kunskap från de berörda kontrollområdena finns etablerad hos expertmyndigheterna. Livsmedelsverket har och kommer med anledning av det utvidgade livsmedelsbegreppet att behöva ha kunskaper som omfattar hela livsmedelskedjan. Vidare är det entydigt att syftet med den nya gemenskapslagstiftningen är att säkerställa säkra livsmedel. Utskottet gör samma bedömning som regeringen och instämmer i att det därför är naturligt att Livsmedelsverket samordnar arbetet med den nationella kontrollplanen baserat på underlag från de övriga berörda centralmyndigheterna.

Det får förutsättas att Livsmedelsverket, Jordbruksverket och Djurskyddsmyndigheten samråder i framtagandet av den slutliga nationella kontrollplanen. I den nationella kontrollplanen och den årliga rapporten behöver även de regionala och lokala nivåerna beaktas. De delplaner som de berörda centrala kontrollmyndigheterna utarbetar bör därför tas fram i samarbete med länsstyrelser och kommuner. Vid inhämtandet av information från de lokala respektive centrala myndigheterna är det viktigt att centralmyndigheterna så tidig som möjligt meddelar vilken typ av uppgifter som myndigheterna skall rapportera. Centralmyndigheterna bör vidare i så stor utsträckning som möjligt samordna sitt informationsinhämtande från kommunerna. Myndigheterna bör också inhämta underlag från en eller flera länsstyrelser om innehållet i kontrollplanen.

För de fall regeringen identifierar något kontrollområde som bör uppmärksammas särskilt eller prioriteras i kommande nationella kontrollplaner avser regeringen enligt propositionen att meddela myndigheterna detta genom regleringsbrev eller uppdrag.

Den samlade nationella kontrollplanen bör omfatta minst tre år och uppdateras löpande på årsbasis eller då extraordinära händelser kräver en ändring av planen under löpande verksamhetsår. Den bör vidare ange den huvudsakliga inriktningen på den offentliga kontrollen.

Sammanfattningsvis anser utskottet i likhet med regeringen att Livsmedelsverket bör ansvara för att det sammanställs en nationell kontrollplan i enlighet med artikel 41 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 och att det sammanställs en årlig rapport som skall inlämnas till kommissionen i enlighet med artikel 44. Kontrollplanen bör gälla för minst tre år och uppdateras i enlighet med bestämmelserna i kontrollförordningen. Statens jordbruksverk, Livsmedelsverket och Djurskyddsmyndigheten bör inom sina respektive verksamhetsområden ansvara för att kontrollplaner utarbetas i enlighet med bestämmelserna i kontrollförordningen. Dessa planer bör, om det behövs, utarbetas i samråd mellan myndigheterna. För de fall regeringen identifierar något kontrollområde som bör uppmärksammas särskilt eller prioriteras i kommande nationella kontrollplaner avser regeringen meddela myndigheterna detta genom regleringsbrev eller uppdrag. Enligt utskottets mening bör motionerna 2005/06: MJ19 (m) yrkande 8 och 2005/06: MJ21 (fp) yrkande 11 lämnas utan vidare åtgärd i den mån de inte blivit tillgodosedda med vad som anförts.

Avgifter för kontrollen

Överväganden rörande livsmedelskontrollen

Utskottets förslag i korthet

Utskottet gör samma bedömning som regeringen. Med hänvisning i huvudsak till vad som anförs i propositionen avstyrker utskottet motioner om riskbaserade kontroller (m, kd), att myndighetsutövning bör bekostas av allmänna medel (m), att en fast grundavgift bör tas ut för att täcka gemensamma administrativa kostnader (fp), avgiftsnedsättning vid tillsyn enligt flera lagar (fp), att kommunerna inte får ta ut avgifter som är högre än de faktiska kostnaderna (fp), att avgifterna för grundläggande kontroll bör vara låga och i huvudsak skattefinansierade medan avgifter för förnyade inspektioner till följd av avvikelser bör motsvara ett självkostnadspris (kd), kostnad för inställda besök (kd) och att riksdagen inte bör besluta om kommunernas taxa för offentlig kontroll (c).

I likhet med regeringen anser utskottet att det nya avgiftssystemet bör kunna börja tillämpas den 1 januari 2007. Utskottet föreslår att detta föreskrivs i övergångsbestämmelserna.

Jämför reservationerna 10 (m, fp, kd), 11 (m), 12 (fp), 13 (kd) och 14 (c).

Propositionen

En fast årlig avgift bör enligt regeringens bedömning tas ut från alla livsmedelsföretag för den ordinarie kontrollen. Livsmedelsverket bör utarbeta en schablon för olika verksamheters kontrollbehov. Schablonen bör baseras på bl.a. verksamhetens omfattning och risk. Livsmedelsverket bör – för att vägleda kommunerna – publicera schablonen t.ex. i allmänna råd eller i en vägledning.

En timtaxa, som baseras på principen om full kostnadstäckning, bör beslutas av kommunerna. Livsmedelsverket bör genom allmänna råd eller på annat likvärdigt sätt ge kommunerna vägledning dels om hur kommunernas taxa bör beräknas, dels om en lämplig lägsta nivå för timtaxan.

Kommunerna bör fastställa avgiften med utgångspunkt i det av Livsmedelsverket uppskattade kontrollbehovet och den beslutade timtaxan. Livsmedelsverket bör, efter regeringens bemyndigande, ges rätt att föreskriva hur statliga kontrollmyndigheters och kontrollorgans avgift skall beräknas.

Kontrollavgifterna bör kunna sättas ned för verksamheter som är lokaliserade i regioner med särskilda geografiska begränsningar, för verksamheter som bedrivs med traditionella metoder samt, under det första verksamhetsåret, för nystartade verksamheter.

Regeringen anser att de nya avgifterna bör kunna börja tillämpas från den 1 januari 2007.

Motionerna

Moderata samlingspartiet tillstyrker i motion 2005/06:MJ19 (m) yrkande 2 att kontroller baseras på riskbedömningar. Även enligt motion 2005/06: MJ20 (kd) yrkande 7 bör omfattningen av kontrollen av gårdar i primärproduktionen baseras på riskbedömningar.

Myndighetsutövning bör enligt motion 2005/06:MJ19 (m) yrkandena 4 och 5 bekostas av allmänna medel (skatter). Regeringen bör därför lägga fram ett nytt förslag om hur kontrollverksamheten skall finansieras.

Kristdemokraterna anser enligt motion 2005/06:MJ20 (kd) yrkande 8 att inriktningen bör vara att avgiften för den grundläggande kontrollen i princip skall vara låg, och därmed i huvudsak skattefinansierad, medan avgifterna för förnyade inspektioner till följd av avvikelser från regelverket inte skall överstiga ett rimligt självkostnadspris för en kommun. Ett ordinarie kontrollbesök som inte föranmälts och som inte kan genomföras på grund av att företagaren inte är på plats bör enligt motionens yrkande 10 inte debiteras någon avgift. Avgifter för ordinarie inspektioner skall vara återhållsamma och skall endast tas ut för tillsynsbesök som verkligen äger rum.

Folkpartiet ställer sig i motion 2005/06:MJ21 (fp) yrkande 7 bakom principen att en fast grundavgift tas ut för att täcka gemensamma administrativa kostnader. Grundavgiften skall vara skälig. Regeringen bör enligt motionens yrkande 9 se över möjligheten att ge enskilda småföretag avgiftsnedsättning i de lägen man utses för tillsyn enligt flera lagar. Det bör göras tydligt för kommunerna att tillsynen skall samordnas och effektiviseras. Enligt samma motion yrkande 10 är det inte acceptabelt att kommunerna tar ut avgifter som är högre än de faktiska kostnaderna.

Centerpartiet anför i motion 2005/06:MJ22 (c) yrkande 1 att riksdagen inte bör besluta om vilken nivå eller vilken utformning som kommunerna skall välja för taxan för den offentliga kontrollen. Det är inte riksdagens sak att bestämma om kommunernas system för sin taxa.

Utskottets ställningstagande

Bestämmelserna i kontrollförfordningarna innebär att offentliga kontroller skall ske av att foder- och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelserna om djurhälsa och djurskydd efterlevs. EG-regelverket ställer stora krav på samtliga myndigheter som i dag utövar kontroll över lagstiftningen, särskilt som stora delar av de faktiska kontrollerna kommer att ske på lokal nivå. Det ställer även krav på samarbete myndigheterna emellan och krav på samordning av kontrollerna av en central myndighet. Medlemsstaterna skall se till att det finns tillräckliga finansiella resurser för att tillhandahålla nödvändig personal och andra resurser för den offentliga kontrollen.

Utskottet instämmer i regeringens förslag att den löpande kontrollen även i fortsättningen bör avgiftsfinansieras. Som anförs i propositionen har ett fåtal remissinstanser förordat att all offentlig kontroll, med undantag av sådan som genomförs till följd av bristande efterlevnad av lagen från verksamhetsutövarnas sida, finansieras med skattemedel. Utskottet ser i likhet med regeringen dock ingen anledning att frånga principen om att offentlig kontroll så långt som möjligt skall finansieras genom avgifter så länge som myndigheterna utför en motprestation som kommer den som betalat avgiften till del. Utskottet anser att livsmedelskontrollen är en sådan kontroll och avstyrker därmed motion 2005/06:MJ19 (m) yrkandena 4 och 5.

Den nuvarande årliga avgiften bygger på en s.k. saktaxa som sätts med hänsyn till typ av anläggning och anläggningens storlek. En stor fördel med en sådan saktaxa är att den är förutsägbar både för företaget och för kontrollmyndigheten. Den är också lätt att administrera. En alltför schablonartad saktaxa kan dock upplevas som orättvis eftersom den inte alltid återspeglar de faktiska kostnaderna.

Som anförs i propositionen är en grundläggande utgångspunkt i ett nytt avgiftssystem att avgiftens storlek skall svara mot den kostnad som den offentliga kontrollen över företaget medför. För att i möjligaste mån ge kontrollmyndigheten full kostnadstäckning för sitt arbete bör avgiftssystemet till viss del utgå från de lokala förutsättningarna hos respektive kontrollmyndighet. Samtidigt måste beaktas att en fullgod livsmedelskontroll i hela landet är av sådant allmänintresse att en godtagbar kvalitet måste säkerställas. Behovet av en fullgod livsmedelskontroll kan inte tillgodoses utan att kontrollmyndigheterna tillförs tillräckliga resurser. Resursbehovet bör enligt regeringens förslag säkerställas dels genom att kontrollmyndigheterna åläggs en skyldighet att ta ut en avgift för kontrollen, dels genom att staten i viss utsträckning styr storleken på avgiftsuttaget.

För att åstadkomma en så långt som möjligt rättvis fördelning av kostnadsansvaret är det nödvändigt att uppskatta vilken tid som kontrollen typiskt sett kräver vid olika kategorier av företag. Utskottet gör bedömningen att avgifternas storlek även i fortsättningen bör beräknas genom en schabloniserad riskbedömning av varje kategori av företag. Olika typer av verksamhet är förenade med olika stora risker från hälso- och redlighetsynpunkt. En verksamhet med stora riskmoment ställer krav på en mer frekvent tillsyn. Det kan exempelvis inte anses vara nödvändigt att inspektera en butik som säljer färdigförpackade livsmedel lika ofta som en anläggning som hanterar färskt kött. Företag med högre risk förutses vara mer tidskrävande både med avseende på antalet inspektioner per år och den tid som åtgår vid varje inspektion. Motsatsvis beräknas en mindre tidsåtgång för företag med lägre risk. Eftersom det finns en koppling mellan kontrollernas reella omfattning och de avgifter som bör tas ut för att genomföra kontrollerna framstår det som naturligt att den årliga kontrollavgiften bygger på den kontrollfrekvens m.m. som bedöms vara relevant för

en viss livsmedelsverksamhet. Det saknas grund för att göra någon annan bedömning än att likartade verksamheter i olika delar av landet har samma riskfaktor.

Som regeringen föreslagit bör en modell för fördelning av olika typer av verksamheter i olika riskklasser liksom i dag utarbetas av Livsmedelsverket. Genom riskklassificeringen bör Livsmedelsverket exemplifiera omfattningen av en normalkontroll vid en viss typ av livsmedelsverksamhet. Riskkategoriseringen av verksamheterna bör bygga på ett antal parametrar. Hit hör storleken på verksamheten, verksamhetens art, vilka råvaror som hanteras, vilka faror och risker som är förknippade med råvarorna, processen och produkten samt spridningsområde och målgrupp. Vad utskottet nu har anfört bör i allt väsentligt tillgodose syftet med motionerna 2005/06:MJ19 (m) yrkande 2 och 2005/06:MJ20 (kd) yrkande 7. Motionerna är som framgår i huvudsak tillgodosedda i dessa delar.

Den årliga kontrollavgiftens syfte är att genom en schabloniserad beräkning täcka de kostnader som kontrollmyndigheten har för den reguljära kontrollen av ett kontrollobjekt. Myndighetens kostnader för därtill kommande extra kontroller som orsakas av bristande efterlevnad av regelverket skall, som framgår av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004, alltid till fullo betalas av kontrollobjektet. Detta innebär t.ex. att sådana kostnader som är hänförliga till ett eller flera inom schablonen beräknade ordinarie kontrollbesök skall täckas av den årliga avgiften, medan kostnader för uppföljningen av eventuella anmärkningar som konstateras vid ett sådant besök faller utanför den årliga avgiften och debiteras företaget särskilt. Utskottet anser således i likhet med regeringen att det – liksom i dag – bör vara obligatoriskt för en livsmedelsföretagare att betala en årlig avgift för kontrollmyndighetens ordinarie kontroll av verksamheten. Avgiften bör bl.a. inkludera de kostnader för kontroll av ägg, fisk- och fiskprodukter, kött- och köttprodukter och mjölk- och mjölkprodukter som i dag täcks av särskilda avgifter. Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet att motion 2005/06:MJ21 (fp) yrkande 7 lämnas utan vidare åtgärd. Som framgår av redovisningen torde motionärernas önskemål om en avgift för att täcka gemensamma administrativa kostnader ha tillgodosetts.

Avgifterna för offentlig kontroll enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 får enligt artikel 27 inte överstiga ansvarig myndighets kostnader för löner, utrymmen, verktyg, utrustning, utbildning, resor och andra tillhörande kostnader samt kostnader för provtagning och laboratorieanalyser. Avgifterna får fastställas som schablonbelopp på grundval av de kostnader som behörig myndighet har haft under en bestämd tid. Vid fastställandet av avgifterna skall man beakta typ av företag och relevanta riskfaktorer. Särskilda omständigheter för företag med liten produktion, traditionella metoder och geografiska begränsningar skall även beaktas. Om myndigheten väljer att genomföra offentlig kontroll vid färre tillfällen enligt undantagen ovan, är det tillåtet att fastställa en lägre avgift än schablonbeloppet. Eventuella undantag skall dock redovisas till kommis-

sionen. Om myndigheten genomför kontroll av olika områden (t.ex. foder och livsmedel) samtidigt på en och samma anläggning skall en enda avgift tas ut. Kostnad för s.k. extra offentlig kontroll, dvs. sådan kontroll som ligger utöver myndighetens normala kontrollverksamhet, skall som en huvudregel alltid debiteras den företagare som har ansvaret för den bristande kontrollen. Alternativt får kostnaden debiteras den som äger eller innehar produkterna vid den tid som den extra kontrollen genomförs. Samma principer för avgiftens storlek skall gälla som vid ordinarie kontroll. Även här skall hänsyn tas bl.a. till företagets storlek, risknivå och geografiska begränsningar.

Utskottet anser att i enlighet med vad som föreskrivs i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 bör kontrollmyndigheten kunna sätta ned avgiften för verksamheter lokaliserade i regioner med särskilda geografiska begränsningar, verksamheter som bedrivs med traditionella metoder samt, under det första verksamhetsåret, nystartade verksamheter. Den omständigheten att en kontrollmyndighet väljer att sätta ned en avgift på någon av dessa grunder bör självfallet inte påverka riskbedömningen för företaget.

För kontroller som föranleds av att ett företag har brutit mot regelverket finns, som tidigare har redovisats, gemenskapsregler i Europaparlamentets och rådet förordning (EG) nr 882/2004. Reglerna innebär att kontrollmyndigheten skall debitera företaget för all tid som merarbetet orsakar. Av bestämmelserna följer att kostnader för sådan kontroll som är resultatet av obefogade klagomål inte skall debiteras företagaren. Däremot bör kostnader för sådana kontroller som genomförs på begäran av verksamhetsutövaren, om det skulle förekomma, bekostas helt av företagaren.

Det anförda tillgodoser i allt väsentligt syftet med motion 2005/06:MJ21 (fp) yrkandena 9 och 10. Yrkandena påkallar ingen ytterligare åtgärd av riksdagen.

Utskottet anser att det är angeläget att avgiftssystemet även fortsättningsvis innebär en skyldighet för såväl en statlig kontrollmyndighet som en kommun att ta ut en avgift för kontrollen. En obligatorisk avgift och likvärdiga kontroller skapar rättvisare konkurrensvillkor mellan företag lokaliserade både inom en kommun och i angränsande kommuner, och kontrollmyndigheten kan inte söka prioritera ned kontrollerna med hänvisning till bristande resurser, vilket förekommit i vissa kommuner. Med en säkerställd finansiering garanteras att fullgoda kontroller bedrivs i alla kommuner. En i alla kommuner likvärdig kontroll är viktig ur konkurrensneutralitetshänseende.

Utskottet gör i likhet med regeringen bedömningen att ett avgiftssystem som innebär att kontrollmyndigheten är skyldig att ta ut en avgift och basera denna på principen om full kostnadstäckning ger en tillfredsställande styrning av avgiften utan att göra omotiverade ingrepp i den kommunala självstyrelsen. Med ett sådant system finns det enligt utskottets

uppfattning i detta skede inte något behov av att komplettera skyldigheten att ta ut en avgift med för kommunen bindande föreskrifter om hur avgiften skall beräknas.

För att vägleda kommunerna i arbetet med att beräkna en rimlig avgift föreslår regeringen att de kriterier som bör ingå i beräkningen av timtaxan och en lämplig lägsta timtaxa meddelas av Livsmedelsverket. Det är därför motiverat att Livsmedelsverket ger kommunerna vägledning om beräkningen av avgiften genom att i allmänna råd eller på ett annat likvärdigt sätt publicera den ovan beskrivna mallen för fördelning av kontrollobjekt i riskklasser. Som regeringen har föreslagit säkerställs genom gemensamma riktlinjer över landet för beräkning av timavgiften en mer likvärdig tillämpning av systemet med lokalt fastställda timtaxor.

I fråga om den avgift för kontrollen som kan komma att tas ut av statliga kontrollmyndigheter eller privata kontrollorgan bör regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, i bindande föreskrifter kunna fastställa avgiftens storlek.

Rent praktiskt innebär det föreslagna systemet att avgiftsberäkningen sker i två steg. Först bestäms kontrollmyndighetens specifika avgift per timme, vilken när det gäller kommunerna fastställs av kommunfullmäktige. Timtaxan får täcka kostnaderna för löner, utrymmen, verktyg, utrustning, utbildning, resor och andra tillhörande kostnader samt kostnader för provtagning och laboratorieanalyser i enlighet med vad som anges i bilaga VI till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004. Steg två i avgiftsberäkningen är att placera in kontrollobjektet i en riskkategori enligt Livsmedelsverkets riskschablon. För varje riskkategori finns en angiven kontrollfrekvens och tidsåtgång för den aktuella typen av objekt. Vid placeringen av en verksamhet i riskklasser bör hänsyn också tas till kontrollmyndighetens erfarenheter från tidigare kontroller m.m., dvs. om företaget har en fungerande egenkontroll och om man har visat upp god redlighet. Har företaget goda rutiner och kontrollmyndigheten goda erfarenheter av företaget bör verksamheten kunna placeras i en lägre riskklass. Även annan typ av granskning av oberoende part kan leda till att verksamheten placeras i en lägre riskklass. Kontrollmyndigheten bör alltså utifrån sin egen kostnad per timme, Livsmedelsverkets riskkategorisering med hänsyn tagen till företagets egenkontroll m.m. räkna ut den årliga avgiften för ett enskilt kontrollobjekt.

Den nya livsmedelslagen bör således i likhet med den nu gällande lagen innehålla bemyndiganden för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om avgifter. Bemyndigandet bör innefatta en rätt för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om skyldighet för livsmedelsföretagare m.fl. att betala avgift för offentlig kontroll, prövning eller registrering enligt denna lag, föreskrifter som meddelats med stöd av lagen eller de EG-

bestämmelser som kompletteras av lagen. Bemyndigandet bör inte begränsas till att avse skyldighet för den som hanterar eller släpper ut livsmedel på marknaden att betala avgift.

Utskottet avstyrker med denna redovisning motion 2005/06:MJ20 (kd) yrkandena 8 och 10. Utskottet anser i likhet med regeringen att det, för att uppfylla kraven i 8 kap. 5 § regeringsformen, i lagen bör tydliggöras att bemyndigandet innefattar en rätt att meddela föreskrifter om skyldighet för kommunerna att ta ut avgift. Utskottet avstyrker därmed även motion 2005/06:MJ22 (c) yrkande 1.

Utskottet anser i likhet med regeringen att det inte finns några hinder för att låta det föreslagna avgiftssystemet tillämpas fr.o.m. den 1 januari 2007. Detta ställningstagande bygger på en rad faktorer. Huvudskälet är att det sedan många år tillämpas ett system med obligatoriska centralt fastställda avgifter för livsmedelskontrollen. Den begränsning som tidigare fanns om att avgifterna för livsmedelskontrollen endast fick användas för att täcka kostnader för provtagning och undersökning har tagits bort fr.o.m. den 1 juli 2005. Som en konsekvens av detta planerar Livsmedelsverket att successivt höja avgiften för livsmedelskontroll enligt det nuvarande avgiftssystemet. Denna successiva höjning av avgiften har lett till att många kommuner redan börjat förstärka sin kontrollpersonal. I och med att de föreslagna ändringarna föreslås tillämpas fr.o.m. den 1 januari 2007 finns det tid för kontrollmyndigheterna att i god tid planera för kontrollarbetet de kommande åren och därvidlag beakta att avgifter skall sättas med utgångspunkten att verksamheten helt skall finansieras med avgifter.

Den nya livsmedelslagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2006. Utskottet instämmer i detta förslag. I motiveringen i propositionen gör dock regeringen bedömningen att det nya avgiftssystemet skall införas först den 1 januari 2007. Det nya avgiftssystemet innebär bl.a. att Livsmedelsverket till skillnad från i dag inte med bindande föreskrifter kan bestämma beräkningen av kommunernas kontrollavgifter. Dessutom skall Livsmedelsverkets centrala kontrolluppgifter i det nya systemet finansieras med anslag i stället för – som i dag – genom en överföring av medel från kommunerna.

I 29 § regeringens förslag till livsmedelslag finns ett avgiftsbemyndigande, vilket i likhet med övriga bestämmelser i lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2006. Utskottet har vid granskningen av propositionen uppmärksammat att övergångsbestämmelser till avgiftsbestämmelsen saknas.

Avgiftsbemyndigandet i den nya livsmedelslagen skiljer sig i sak från bemyndigandet i den gamla lagen såtillvida att det inte innefattar rätt att meddela föreskrifter om beräkningen av de avgifter som kommunerna är skyldiga att ta ut. Dessutom finns i den nya lagen ingen motsvarighet till den gamla lagens bemyndigande för regeringen att föreskriva att kommunerna skall ombesörja uppbörden av avgifter för den statliga tillsynen.

Enligt förordningen (1989:1110) om avgift för livsmedelstillsyn skall den årliga tillsynsavgiften betalas senast i mars av den som vid årets början är föremål för tillsyn. Kommunerna skall vidare före utgången av april

månad betala in 15 % av avgiften till Livsmedelsverket. Avgifterna för den ordinarie kontroll som kommunerna bedriver under 2006 är således redan bestämda av Livsmedelsverket och skall ha betalats av livsmedelsföretagarna. Likaledes skall kommunerna ha inlevererat 15 % av avgifterna för att finansiera Livsmedelsverkets centrala kontrollverksamhet under 2006. Avsaknaden av erforderliga bemyndiganden i den nya lagen bör därmed i och för sig inte medföra några egentliga praktiska problem i fråga om den årliga avgiften och uppbörden. Däremot innebär utformningen av det nya avgiftsbemyndigandet att de kommunala avgifter som Livsmedelsverket bestämt och som belöper på tiden efter den sista juni och överföringen av den del av avgifterna som bekostar Livsmedelsverkets centrala verksamhet för samma tid saknar lagligt stöd. Därtill kommer att Livsmedelsverket med stöd av bemyndigandet i den gamla lagen har meddelat föreskrifter om beräkningen av andra avgifter som kan komma att tas ut av kommunerna efter den sista juni 2006, t.ex. särskilda avgifter för styckningsanläggningar och avgifter för godkännande och prövning. Utan det bemyndigande som finns i den nuvarande lagen är kommunerna inte tvingade att ta ut den av Livsmedelsverket bestämda avgiften.

Utskottet anser att det avgiftssystem som gäller i dag bör bibehållas fram till den 1 januari 2007, då det nya avgiftssystemet föreslås träda i kraft. Det bör därför övergångsvis föreskrivas att bemyndigandet i den gamla lagen att meddela föreskrifter om beräkningen av kommunernas avgifter och bemyndigandet i den gamla lagen för regeringen att föreskriva att kommun skall ombesörja uppbörden av avgifter för den statliga tillsynen skall gälla till utgången av år 2006. Utskottets förslag framgår av bilaga 3.

Godkännandeprövning och registrering av verksamhet m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet gör samma bedömning som regeringen och avstyrker motioner om kostnad för registrering av redan befintlig verksamhet (kd) och om differentierade taxor för företag som deltar i ett frivilligt miljö- eller kvalitetsledningssystem (c).

Jämför reservation 15 (m, kd).

Propositionen

En avgift bör tas ut för kostnader för prövning i ärenden om godkännande av anläggningar och för registrering av anläggningar. Avgiften för prövning av godkännande av en anläggning bör i normalfallet motsvara en årlig kontrollavgift för den aktuella verksamheten. En lägre avgift bör dock kunna tas ut framför allt för små och medelstora företag. För godkännanden till följd av ägarbyte eller väsentliga förändringar i verksamheten bör det tas ut en avgift som motsvarar en halv årsavgift för verksamheten.

För de verksamheter som enbart registreras bör avgiften motsvara en timmes arbete enligt den av kontrollmyndigheten fastställda timtaxan.

Det bör enligt regeringens bedömning inte tas ut några särskilda avgifter för kontroll av verksamhet i styckningsanläggningar, kyl- och fryshus för köttvaror, köttproduktsanläggningar, anläggningar för malet kött och köttberedningar, mejerier eller andra mjölk- och mjölkproduktsanläggningar, äggproduktsanläggningar eller anläggningar för fiskvaror. Kostnaden för sådana kontroller bör i stället inkluderas i den årliga kontrollavgiften.

Livsmedelsverket bör ges i uppdrag att se över avgifterna för kontroll av rests substanser och andra främmande ämnen i livsmedel för att även ta hänsyn till relevanta riskfaktorer i avgiftssättningen.

Motionerna

Det är enligt motion 2005/06:MJ20 (kd) yrkande 13 viktigt att de befintliga jordbruksföretag som kommer att bli klassade i flera nya kategorier, exempelvis foderföretag, inte skall behöva betala för ny registrering av redan befintlig verksamhet.

Kommunerna bör enligt motion 2005/06:MJ22 (c) yrkande 2 ges möjlighet till differentierade taxor eller glesare kontrollintervall för företag som deltar i något frivilligt miljö- eller kvalitetsledningssystem. De företag som certifierat sig frivilligt enligt t.ex. Svenskt Sigill och Krav bör premieras.

Utskottets ställningstagande

Genom de nya EG-reglerna om livsmedelshygien i Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 852/2004 och 853/2004 ställs krav på att samtliga livsmedelsföretag skall vara godkända av eller registrerade hos myndigheterna. Utskottet gör i likhet med regeringen bedömningen att det bör ankomma på Livsmedelsverket att i egenskap av central livsmedelsmyndighet närmare bedöma för vilka anläggningar som nationella krav på godkännande skall ställas. Ett registreringsförfarande bör inte innebära ett alltför omfattande arbete för kontrollmyndigheten. Viss rådgivning kan bli aktuell, liksom en administrativ hantering kring själva registreringsförfarandet. En avgift motsvarande den lokalt fastställda timtaxan kan motsvara de kostnader som kan antas uppkomma i de fall då endast registrering blir aktuell. Utskottet utgår från att de frågor om registrering av redan befintlig verksamhet som tas upp i motion 2005/06:MJ20 (kd) yrkande 13 övervägs i det fortsatta arbetet. Motionen påkallar ingen ytterligare åtgärd i denna del.

När det gäller den fråga som tas upp i motion 2005/06:MJ22 (c) yrkande 2, nämligen att det arbete som utförs inom ramen för de frivilliga miljö- och kvalitetsledningssystemen bör kunna påverka avgifterna för kontrollen, anförs i propositionen att dagens avgiftsuttag för kontroll av rests substanser m.m. i livsmedel är volymbaserat. Systemet medger inte att avgiften differentieras med hänsyn till att ett företag har en god egenkontroll. Enligt utskottets uppfattning kommer detta i konflikt med principen om att kontrollerna skall vara riskbaserade. Utskottet anser att kvarnar som

ställer högre krav på låga halter bekämpningsmedel hos leverantörerna, exempelvis ekologiska producenter, också bör kunna åtnjuta lägre kontrollavgifter. Regeringen vill säkerställa att avgifterna även för kontrollen av främmande ämnen lever upp till kravet på riskhänsyn och att detta återspeglas i avgifternas storlek och avser därför att uppdra åt Livsmedelsverket att gå igenom sin avgiftssättning för dessa kontroller med syftet att – då detta är möjligt – tillämpa riskfaktorer även för dessa kontrollavgifter.

Utskottet instämmer i att köttkontrollen bör moderniseras och bedrivas med större hänsyn tagen till verksamheternas risk. Köttkontrollen är dock hårt reglerad inom gemenskapen, och medlemsstaterna har mycket begränsade friheter att frånga rutinerna i EG-rätten. Regeringen bör verka för att på sikt göra köttkontrollen mer riskbaserad. I takt med att kontrollrutinerna förändras bör Livsmedelsverket justera avgiftssystemet för köttkontrollen så att avgifterna återspeglar ett riskbaserat förhållningssätt. I avvaktan på det aviserade arbetet är utskottet inte berett att föreslå något uttalande från riksdagens sida med anledning av motion 2005/06:MJ22 (c) yrkande 2. Motionen bör lämnas utan vidare åtgärd.

Överväganden rörande djurskyddskontrollen

Utskottets förslag i korthet

Utskottet gör samma bedömning som regeringen. Utskottet avstyrker motioner om att lantbrukets djur inte bör subventionera kontrollen av sällskapsdjur (kd) och om att länsstyrelsen bör ha ansvaret för tillsynen av cirkusdjur (fp).

Utskottet anser i likhet med regeringen att det nya avgiftssystemet bör tillämpas fr.o.m. den 1 januari 2011. Utskottet föreslår att detta stadgas i övergångsbestämmelserna.

Jämför reservation 16 (fp).

Propositionen

En fast årlig avgift bör tas ut från djurhållare m.fl. kontrollobjekt för den ordinarie kontrollen. Djurskyddsmyndigheten bör utarbeta en schablon för olika verksamheters kontrollbehov. Schablonen bör baseras på bl.a. verksamheternas omfattning och risk. Djurskyddsmyndigheten bör till vägledning för kommunerna publicera schablonen i allmänna råd.

En timtaxa, som baseras på principen om full kostnadstäckning, bör beslutas av kommunerna. Djurskyddsmyndigheten bör genom allmänna råd ge kommunerna vägledning dels om hur kommunernas taxa bör beräknas, dels om en lämplig lägsta nivå för timtaxan. Kommunerna bör fastställa den årliga avgiften med utgångspunkt i det av Djurskyddsmyndigheten uppskattade kontrollbehovet och den beslutade timtaxan. Djurskyddsmyndigheten bör, efter regeringens bemyndigande, ges rätt att föreskriva hur statliga kontrollmyndigheters och kontrollorgans kontrollavgifter skall beräknas.

Kontrollavgifterna bör kunna sättas ned för verksamheter som är lokaliserade i regioner med särskilda geografiska begränsningar, för verksamheter som bedrivs med traditionella metoder samt, under det första verksamhetsåret, för nystartade verksamheter.

Enligt regeringens bedömning bör Djurskyddsmyndigheten få i uppdrag att se över avgiftssättningen för förprovning och godkännande m.m.

Kontrollmyndigheterna bör tillämpa avgiftssystemet senast den 1 januari 2011.

Motionerna

Enligt motion 2005/06:MJ20 (kd) yrkande 9 bör endast de kostnader täckas som härrör från det kollektiv som skall bära de fasta årliga avgifterna. Av propositionen framgår att principen om full kostnadstäckning skall tillämpas. Samtidigt avgiftsfinansieras inte kontrollen av sällskapsdjur fullt ut, vilket kan tolkas som att lantbrukets djurinnehavare skall subventionera kontrollen av sällskapsdjur. Detta är inte rimligt.

Länsstyrelsen bör enligt motion 2005/06:MJ21 (fp) yrkande 14 ha ansvaret för tillsynen av cirkusdjuren samt uttagandet av därtill hörande tillsynsavgifter. Folkpartiet har tidigare lyft fram problemet med icke-stationära verksamheter och anser att det bör vara länsstyrelsen som har ansvaret för tillsynen av sådan verksamhet och inte kommunerna.

Utskottets ställningstagande

Det ligger i sakens natur att olika slags djurhållning är förknippad med olika stora risker. Utskottet anser i likhet med regeringen att även sällskapsdjur skall omfattas av schablonmodellen för riskbaserad kontrollfrekvens. Emellertid gör även utskottet den bedömningen att risken med hållande av sällskapsdjur i enskilda hem i allmänhet är liten och att det i princip inte är praktiskt möjligt att denna form av djurhållning blir föremål för regelbundna kontroller. En sådan djurhållning kommer därför inte heller att omfattas av kravet på årlig obligatorisk kontrollavgift. Däremot kan sådan hållning av sällskapsdjur som sker vid kennlar, hunddagis, större stall och liknande bli föremål för regelbundna kontroller. En sådan djurhållare kan därmed bli skyldig att erlagga en kontrollavgift. Merparten av de kontrollobjekt som föranleder djurskyddskontroll håller djur. Det förekommer dock att även andra än djurhållare hanterar djur, såsom djurtransportörer och slakterier. Kontrollen över sådan verksamhet bör självklart också finansieras med avgifter.

Utskottet instämmer i att bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 bör gälla även för andra djurhållare än sådana som håller livsmedelsproducerande djur. Regeringen bör i föreskrifter meddela vilka bestämmelser i EG-förordningen som bör tillämpas vid offentlig kontroll av andra djurhållare än sådana som håller livsmedelsproducerande djur. Härigenom får man en mer enhetlig och tydligare tillämpning av kontrollbestämmelserna än vad som skulle vara fallet om varje

rättstillämpare själv måste avgöra om en bestämmelse i EG-förordningen även skall tillämpas på icke livsmedelsproducerande djur. Utskottet föreslår att ett sådant bemyndigande för regeringen förs in i lagen.

Tidigare i detta betänkande har redogjorts för att begreppet tillsynsmyndighet bör ersättas av begreppet kontrollmyndighet i lagarna om livsmedel, foder och animaliska biprodukter, djurskydd, provtagning på djur m.m. samt bekämpning av epizootier och zoonoser. Vidare bör de operativa kontrollmyndigheterna även genom rådgivning, information och på annat sätt underlätta för den enskilde att fullgöra de krav som lagen och de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen ställer. Som anförts i propositionen bör en fast årlig avgift tas ut från djurhållare m.fl. kontrollobjekt för den ordinarie kontrollen.

Utskottet instämmer i att det är nödvändigt att införa ett obligatoriskt avgiftsuttag för djurskyddskontrollen för att kunna säkerställa ett gott djurskydd i hela landet. Det bör således ställas upp krav på att offentlig djurskyddskontroll så långt som möjligt skall finansieras med avgifter och att denna skall baseras på principen om full kostnadstäckning. Ett obligatoriskt avgiftsuttag utesluter självfallet inte att kontrollen undantagsvis ändå måste finansieras med allmänna medel, t.ex. vid bristande betalningsförmåga hos djurhållaren eller vid kontroll som orsakas av en ogrundad anmälan till en myndighet. Utskottet har ingen annan uppfattning än vad som anförts i motion 2005/06:MJ20 (kd) yrkande 9 om att avgifterna för kontrollen av lantbrukets djur inte bör finansiera kontrollen av andra djurslag. Utgångspunkten för det nya avgiftssystemet är som tidigare har redovisats att avgiftens storlek skall svara mot den kostnad som den offentliga kontrollen över företaget medför. Utskottet är emellertid inte berett att föreslå något ytterligare uttalande från riksdagens sida utan föreslår att motionen lämnas utan vidare åtgärd i berörd del.

Djurskyddskontrollen av cirkusdjur utövas dels av länsstyrelserna, dels av kommunerna. Enligt 36 a § djurskyddsförordningen skall en cirkus som offentligt förevisar djur inspekteras av länsstyrelsen i det län där cirkusen har sin hemvist, i det län där den reser in i landet eller i det län där den har sin första föreställning. Inspektionen skall genomföras före cirkusens första föreställning för året i landet. Länsstyrelsen skall också inspektera cirkusen vid en sådan förändring av djurbeståndet eller utrustningen som är av väsentlig betydelse från djurskydds- eller djurhälsosynpunkt. Kommunerna har ansvar för djurskyddskontrollen lokalt, och de sköter den löpande kontrollen enligt djurskyddslagen av cirkusdjur under säsongen.

Finansieringen av cirkuskontrollen sker enbart med allmänna medel. Av 57 a § djurskyddsförordningen framgår att en kommun inte får ta ut avgift för nämndens tillsyn över djur som hålls som cirkusdjur. Bakgrunden till detta förbud är ett tillkännagivande av riksdagen (bet. 1989/90:JoU23, rskr. 1989/90:342). Utskottet hänför sig i betänkandet till ett uttalande av riksdagen 1986 där riksdagen framhöll betydelsen av att insatser görs för att främja cirkuskonstens fortlevnad i Sverige och att det var viktigt att

bestämmelser för cirkusföreställningar, såvitt möjligt, fick en likartad utformning över hela landet. Utskottet fann därför att den kommunala tillsynen av cirkusdjur inte bör avgiftsbeläggas.

Utskottet anser i likhet med regeringen att frågan om hur kontrollen av cirkusdjur skall finansieras bör ses över. Hållningen av cirkusdjur skiljer sig från annan djurhållning, bl.a. genom att cirkusarna rör sig mellan olika kommuner, ibland dagligen. Detta måste tas hänsyn till vid bedömningen av hur kontrollen skall finansieras och vid utformningen av ett eventuellt avgiftssystem. Djurskyddsmyndigheten bör därför ges i uppdrag att se över hur djurskyddskontrollen på cirkusar skulle kunna utformas och vilka eventuella effekter en avgiftsbeläggning av cirkusarna skulle medföra på cirkusarnas ekonomi och möjlighet till brett utbud.

Vid riksdagsbehandlingen av regeringens proposition (prop. 2004/05:71) Förbättrad djurskydds- och livsmedelstillsyn uttalade utskottet (bet. 2004/05: MJU10) att det på djurskyddssidan dessutom – i likhet med vad som i dag gäller på livsmedelsområdet – bör öppnas en möjlighet för en statlig myndighet att i samråd med en kommun ta över tillsynen för en viss anläggning i sådana fall då verksamheten exempelvis har särskilt stor omfattning eller är komplicerad. En sådan frivillig överflyttning av tillsynsansvaret kan antas komma att aktualiseras framför allt när det gäller anläggningar över vilka tillsynen kräver särskild kompetens hos inspektören, såsom försöksdjursanläggningar, cirkusar m.m. Utskottets föreslår att motion 2005/06: MJ21 (fp) yrkande 14 lämnas utan vidare åtgärd i avvaktan på resultatet av det arbete som pågår.

Utskottet instämmer i regeringens förslag att de ändrade bestämmelserna i djurskyddslagen bör träda i kraft den 1 juli 2006. I likhet med regeringen anser utskottet även att det nya avgiftssystemet i förslaget till ändring i djurskyddslagen bör tillämpas fr.o.m. den 1 januari 2011. I propositionen saknas övergångsbestämmelser till avgiftsbestämmelsen.

Djurskyddskontrollen i kommunerna finansieras i dag både via skattemedel och via avgifter från djurhållarna. Kommunerna har rätt att besluta hur kontrollerna skall finansieras. I propositionen gör regeringen bedömningen att ett nytt avgiftssystem bör införas. Det nya systemet innebär bl.a. att det kommer att ställas upp krav på att offentlig djurskyddskontroll så långt möjligt skall finansieras med avgifter och att avgiften skall baseras på principen om full kostnadstäckning. Det föreslås därför i propositionen att regeringens bemyndigande att överlåta åt kommunerna att besluta om avgifter upphävs och ersätts med ett bemyndigande för regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Djurskyddsmyndigheten att meddela föreskrifter om skyldighet att betala avgift för offentlig kontroll. Detta bemyndigande innefattar också en rätt att föreskriva om skyldighet för kommunerna att ta ut sådan avgift. I propositionen bedömer regeringen att kommunerna inte skall vara tvingade att tillämpa det nya avgiftssystemet

för alla kontrollobjekt förrän efter den 31 december 2010. Avsikten är enligt propositionen att ge såväl kontrollmyndigheterna som verksamhetsutövarna tid för omställning till de nya kraven.

Under övergångstiden bör det således vara möjligt att bibehålla dagens system för finansiering av offentlig kontroll. Utskottet föreslår därför att lagens övergångsbestämmelser ändras så att det där framgår vad som skall gälla fram t.o.m. den 31 december 2010 i stället för bestämmelsen i 25 b § förslag till ändring i djurskyddslagen (1988: 534). Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Djurskyddsmyndigheten bör under tiden den 1 juli 2006 till den 31 december 2010 bemyndigas att meddela föreskrifter om att det får tas ut avgifter för offentlig kontroll enligt djurskyddslagen, de föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen eller de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen. Regeringen bör även få överlåta åt kommunen att meddela föreskrifter om sådana avgifter.

Utskottets förslag till nya övergångsbestämmelser framgår av bilaga 3.

Överväganden rörande kontrollen av foder och animaliska biprodukter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet gör samma bedömning som regeringen. I likhet med regeringen anser utskottet att de nya avgifterna bör kunna börja tillämpas fr.o.m. den 1 januari 2007. Utskottet föreslår ändrade övergångsbestämmelser.

Propositionen

Enligt regeringens bedömning bör en fast årlig avgift tas ut från foderföretagare och från övriga företagare som befattar sig med animaliska biprodukter. Statens jordbruksverk bör utarbeta en schablon för olika verksamheters kontrollbehov. Schablonen bör baseras på bl.a. verksamhetens omfattning och risk. Jordbruksverket bör – för att vägleda kommunerna – publicera schablonen i allmänna råd.

En timtaxa, som baseras på principen om full kostnadstäckning, bör beslutas av kommunerna. Jordbruksverket bör genom allmänna råd ge kommunerna vägledning dels om hur kommunernas taxa bör beräknas, dels om en lämplig lägsta nivå för timtaxan.

Kommunerna bör fastställa avgiften med utgångspunkt i det av Jordbruksverket uppskattade kontrollbehovet och den beslutade timtaxan. Jordbruksverket bör, efter regeringens bemyndigande, ges rätt att föreskriva hur statliga kontrollmyndigheters och kontrollorgans avgift skall beräknas.

Kontrollavgifterna bör kunna sättas ned för verksamheter lokaliserade i regioner med särskilda geografiska begränsningar, för verksamheter som bedrivs med traditionella metoder samt, under det första verksamhetsåret, för nystartade verksamheter.

De nya avgifterna bör kunna börja tillämpas från den 1 januari 2007.

En avgift bör enligt propositionen tas ut för kostnader för prövning i ärenden om godkännande av anläggningar eller för registrering av anläggningar.

Avgiften för prövning av godkännande av en foderanläggning och av anläggningar som handhar animaliska biprodukter bör fastställas av Jordbruksverket som ett schablonbelopp med utgångspunkten att prövningen skall ge full kostnadstäckning.

För de verksamheter som enbart registreras bör avgiften motsvara en timmes arbete enligt den av kontrollmyndigheten fastställda timtaxan.

Enligt regeringens bedömning bör de centrala och regionala kontrollmyndigheternas uppgifter att stödja, leda och samordna den offentliga kontrollen i landet finansieras med skattemedel.

Utskottets ställningstagande

Enligt dagens regelverk på områdena för foder och animaliska biprodukter är Statens jordbruksverk ensam ansvarig tillsynsmyndighet för efterlevnaden av regelverken, och tillsynen finansieras genom avgifter som beslutas av Jordbruksverket. I propositionen föreslås att den offentliga kontrollen av efterlevnaden av regelverket om foder och animaliska biprodukter skall utövas – förutom av Jordbruksverket – även av kommunerna. Kommunerna bör ansvara för foderkontrollen i primärproduktionen och för kontrollen av animaliska biprodukter på lokal nivå.

Regeringen och utskottet har vidare gjort bedömningen att den offentliga kontroll som utförs av statliga myndigheter och kommuner skall finansieras genom avgifter. Det nya avgiftssystemet innebär således bl.a. en skyldighet för kontrollmyndigheterna att finansiera den offentliga kontrollen och kostnader för ärenden enligt lagen med avgifter som baseras på principen om full kostnadstäckning.

Den nya lagen om foder och animaliska biprodukter föreslås träda i kraft den 1 juli 2006. I motiveringen i propositionen gör dock regeringen bedömningen att det nya avgiftssystemet skall införas först den 1 januari 2007.

I 28 § förslag till lag om foder och animaliska biprodukter finns ett avgiftsbemyndigande som innebär att regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet att betala avgift för offentlig kontroll och i ärenden enligt lagen, de föreskrifter som meddelats med stöd av lagen och de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen. Bemyndigandet föreslås i likhet med övriga bestämmelser i lagen träda i kraft den 1 juli 2006, vid vilken tidpunkt den äldre lagstiftningen skall upphöra att gälla.

Utskottet instämmer i regeringens bedömning att de nya avgifterna bör införas först den 1 januari 2007. Avgiftsbemyndigandet om skyldighet för statliga myndigheter och kommuner att finansiera den offentliga kontrollen och kostnader för ärenden med avgifter skall således gälla först fr.o.m.

denna tidpunkt. Fram t.o.m. den 31 december 2006 bör det dock finnas möjligheter för de statliga myndigheterna och kommunerna att finansiera kontrollen och kostnader för ärenden med avgifter. Utskottet föreslår att det övergångsvis föreskrivs att regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att avgifter får tas ut för offentlig kontroll och i ärenden enligt lagen, de föreskrifter som meddelats med stöd av lagen och de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen. Regeringen får vidare överlåta åt kommun att meddela föreskrifter om sådana avgifter. Dessutom bör, i fråga om avgift för kontrollen som kan komma att tas ut av statliga myndigheter eller kontrollorgan, regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer i bindande föreskrifter kunna fastställa avgiftens storlek.

Utskottets förslag till övergångsbestämmelser framgår av bilaga 3.

Finansiering av stödjande och rådgivande uppgifter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet gör samma bedömning som regeringen och avstyrker med hänvisning till propositionen en motion om att kommunen inte bör täcka sina kostnader för rådgivning med tillsynsavgifter (fp).

Jämför reservation 17 (fp).

Propositionen

Enligt regeringens bedömning bör de centrala och regionala kontrollmyndigheternas uppgifter att stödja, leda och samordna den offentliga kontrollen i landet finansieras med skattemedel.

Motionen

Enligt motion 2005/06:MJ21 (fp) yrkande 8 bör inte kommunerna täcka sina kostnader för rådgivning med tillsynsavgifter. Den ökade kostnaden bör i stället täckas av att statsbidragen inte minskas med 17 miljoner kronor.

Utskottets ställningstagande

Enligt 11 § livsmedelsförordningen är kommunerna skyldiga att föra över medel motsvarande 15 % av den årliga tillsynsavgiften till Livsmedelsverket. Avgiften skall finansiera Livsmedelsverkets samordnande och stödjande funktion gentemot kommunerna. Vid den tidpunkt då bestämmelserna om avgiftsoverföringen från kommunerna till Livsmedelsmyndigheten infördes hade kommunerna inte rätt att finansiera andra kostnader än sådana som avsåg provtagning och undersökning av prov med avgiftsmedlen.

Som anförs i propositionen bör Livsmedelsverkets stödjande och rådgivande uppgifter fortsättningsvis finansieras med skattemedel. En sådan lösning är tydlig både i förhållande till Livsmedelsverket som skall ge stöd och mottagarna av råden och stöden, nämligen de lokala kontrollmyndigheterna. Modellen för finansiering av rådgivande och stödjande uppgifter som myndigheterna utför till nytta för de lokala myndigheterna bör gälla generellt för de aktuella kontrollområdena. För Djurskyddsmyndigheten, Statens jordbruksverk och länsstyrelserna innebär detta ställningstagande inte någon förändring av nuvarande ordning.

För Livsmedelsverkets del innebär ställningstagandet att uppgifter som i dag är avgiftsfinansierade fortsättningsvis skall vara skattefinansierade. Även utskottet anser att en skattefinansierad modell är att föredra och instämmer i att den nuvarande intäkten för Livsmedelsverket från omföringen av medel från kommunerna till Livsmedelsverket bör utgöra en rimlig ambitionsnivå för den stödjande och vägledande verksamheten. Den kostnad på ca 17 miljoner kronor som härmed överförs från kommunerna till staten skall regleras genom en minskning av statsbidragen till kommunerna med motsvarande belopp. Motivet för denna lösning är att den årliga kontrollavgiften inte kommer att sänkas motsvarande det nuvarande omföringsbeloppet av avgiftsintäkterna från kommun till stat i och med förändringen. Med nämnda justering innebär avskaffandet av överföringen till Livsmedelsverket således ett nollsummespel för kommunernas del.

När det gäller den fråga som tas upp i motion 2005/06:MJ21 (fp) yrkande 8 om kommunernas kostnader för rådgivning har utskottet tidigare i detta betänkande redovisat att begreppet offentlig kontroll – så som det har definierats i EG-rätten – inte innefattar sådana generella serviceuppgifter i förhållande till allmänheten eller andra tillsynsmyndigheter som i dag utförs av myndigheterna i form av rådgivning, allmän information och utvecklingsstöd m.m. I betänkandet anförs vidare att dessa uppgifter även i fortsättningen bör utföras av de myndigheter på central, regional och lokal nivå som utför offentlig kontroll, och det är för tydlighets skull lämpligt att låta insatser som rådgivning, information och stöd i förhållande till enskilda regleras särskilt i lagarna.

Den nu föreslagna lagstiftningen innebär således att den offentliga kontrollen så långt som möjligt skall finansieras med avgifter och att denna skall baseras på principen om full kostnadstäckning. Som anförs i propositionen är rådgivning, stöd och information väsentliga medel för att se till att lagstiftningens syfte uppnås. I praktiken kan det vara svårt att i det enskilda fallet skilja dessa verksamheter från själva kontrollfunktionen. Inom kontrollverksamheten måste ju t.ex. information utbytas och en framsyftande dialog föras mellan parterna.

Utskottet har tidigare anfört att ren rådgivning som inte har samband med någon kontrollåtgärd faller utanför definitionen av offentlig kontroll i EG-rätten. Kostnaden för sådan rådgivning som inte har samband med något kontrollärende kommer därför helt att belasta allmänna medel.

Utskottet instämmer således i att det bör ställas upp krav på att offentlig kontroll skall finansieras med avgifter och att denna skall baseras på principen om full kostnadstäckning. Ett obligatoriskt avgiftsuttag för myndigheternas kontrolluppgifter utesluter emellertid inte att kontrollen undantagsvis ändå måste finansieras med allmänna medel, t.ex. vid bristande betalningsförmåga hos företagaren.

Utskottet föreslår med dessa uttalanden att motion 2005/06:MJ21 (fp) yrkande 8 avstyrks.

En ny livsmedelslag

En ny lag om livsmedel som bl.a. kompletterar EG-bestämmelser

Utskottets förslag i korthet

Utskottet instämmer i regeringens förslag och gör samma bedömningar. Utskottet avstyrker med hänvisning till vad som anförs i propositionen motioner om att viss detaljhandel bör ha samma krav för riskfylld verksamhet som industrin (kd) och att lagen inte bör gälla vid viss försäljning till grannar och andra enskilda (kd).

Jämför reservation 18 (m, kd).

Propositionen

Regeringen förestår att den nuvarande livsmedelslagen ersätts av en ny lag om livsmedel. Lagen skall innehålla materiella bestämmelser och bemyndiganden samt komplettera de EG-bestämmelser som har samma syfte som lagen och som faller inom lagens tillämpningsområde. Regeringen skall i Svensk författningssamling tillkännage vilka grundförordningar som avses.

I fråga om EG-bestämmelser som faller inom flera lagars tillämpningsområde skall regeringen i Svensk författningssamling tillkännage vilka EG-bestämmelser som kompletteras av livsmedelslagen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer skall ges rätt att meddela de föreskrifter eller i det enskilda fallet fatta de beslut som behövs som komplettering av EG-bestämmelserna.

Den nya lagen skall syfta till att säkerställa en hög skyddsnivå för människors hälsa och för konsumenternas intressen när det gäller livsmedel. Den skall gälla alla stadier av produktions-, bearbetnings- och distributionskedjan för livsmedel. Med livsmedel avses livsmedel i den betydelse begreppet har enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002. Därutöver skall lagen tillämpas på dricksvatten från det stadium då det bereds i vattenverket tills det når den punkt där värdena skall iaktas enligt rådets direktiv 98/83/EG.

Lagen skall enligt regeringens förslag tillämpas på snus och tuggtobak.

Enligt regeringens bedömning bör möjligheterna för barn på förskola och fritidshem samt för boende på äldreboenden och liknande boenden att delta i matlagning finnas kvar. Livsmedelsverket bör ges i uppdrag att ta fram riktlinjer för hur mindre kök i förskolor och fritidshem, skolor m.m. bör utformas och om hur barn och boende på äldreboenden bör delta i matlagningen. Livsmedelsverket bör även ges i uppdrag att initiera ett projekt avseende deltagande i matlagning i pedagogiskt syfte.

Regeringen föreslår att det i den nya lagen införs vissa nya centrala begrepp som definieras i EG-rätten. En hänvisning görs till definitionerna i EG-rätten.

Bestämmelserna i den nuvarande livsmedelslagen om att livsmedel som saluförs eller på annat sätt överlämnas för förtäring inte får vara otjänliga till människoföda bör enligt regeringens bedömning inte få någon motsvarighet i den nya lagen. Bestämmelsen i livsmedelslagen om att livsmedel skall hanteras så att fara inte uppkommer för att livsmedlet förorenas eller blir otjänligt till människoföda bör inte heller få någon motsvarighet i den nya lagen.

Enligt propositionen skall regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, om det behövs för att skydda människors liv eller hälsa eller annars för att tillgodose konsumentintresset, även i fortsättningen med stöd av bemyndiganden i lagen kunna meddela föreskrifter om

- förbud eller villkor för handhavande av livsmedel, införsel till landet av eller utsläppande på marknaden av livsmedel,
- märkning och presentation av livsmedel,
- livsmedels beskaffenhet eller beteckning,
- användning av vara, ämne, eller utrustning vid handhavande av livsmedel eller tillsammans med livsmedel,
- läkarundersökning eller annan hälsokontroll av personal som är sysselsatt med livsmedelsverksamhet och om personallhygien i övrigt inom sådan verksamhet,
- förbud mot återutförsel av livsmedel som förvaras på en gränskontrollstation eller ett tullager eller i en frizon eller frilager.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer skall enligt propositionen dessutom ges rätt att under angivna förutsättningar meddela beslut i det enskilda fallet.

Regeringen föreslår vidare att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer skall ges rätt att efter iakttagande av anmälningsförfarandet i Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 852/2004 och (EG) nr 853/2004 meddela föreskrifter om anpassning av och undantag från de hygieniska krav som föreskrivs i förordningarna.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör enligt propositionen ges rätt att meddela föreskrifter om att livsmedel får handhas eller släppas ut på marknaden endast i anläggningar som godkänts av kontrollmyndigheten samt om vilka krav som skall vara uppfyllda för att ett sådant godkännande skall meddelas. Vidare skall regeringen eller den

myndighet som regeringen bestämmer ges rätt att meddela föreskrifter om registrering av livsmedelsanläggningar. En motsvarighet till livsmedelslagens bestämmelse om företagens egenkontroll skall tas in i den nya lagen.

Regeringen bedömer att krav på ett välfungerande egenkontrollsystem bör ställas inom ramen för godkännandeprövningen.

I propositionen föreslås att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer skall ges rätt att meddela föreskrifter om försiktighetsmått i syfte att förebygga och avhjälpa skadeverkningarna av sabotage eller annan skadegörelse som kan påverka Sveriges livsmedelsförsörjning.

Enligt regeringens bedömning bör köttbesiktningen moderniseras. Ett större ansvar för utförandet av besiktningar bör föras över på företagsanställd personal. Besiktningsveterinärernas ansvar bör i högre grad begränsas till att övervaka att kontrollerna bedrivs på ett högkvalitativt sätt av kompetent personal.

Utöver vad som följer av de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen skall det enligt propositionen vara förbjudet att på marknaden släppa ut livsmedel som

- inte uppfyller krav och villkor i föreskrifter om märkning, livsmedels beskaffenhet och beteckning samt nationella anpassningar av EG-bestämmelserna om anläggningar m.m.,
- har handhåfts eller tidigare släppts ut på marknaden i en anläggning som inte har godkänts i enlighet med Livsmedelsverkets krav eller registrerats i enlighet med kraven i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004,
- inte har godkänts eller anmälts i enlighet med föreskrivna förfaranden eller inte uppfyller villkor i ett godkännande eller tillstånd,
- innehåller förbjudna ämnen eller ämnen som inte har godkänts i enlighet med föreskrivna förfaranden eller
- innehåller ämnen som överskrider föreskrivna gränsvärden.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer skall kunna meddela föreskrifter om undantag från bestämmelserna om förbud mot att släppa ut ett livsmedel på marknaden.

Motionerna

Viss detaljhandel bör enligt motion 2005/06:MJ20 (kd) yrkande 4 omfattas av kraven som skall gälla i industrin för riskfylld verksamhet. Enligt EG-förordning 853/2004 är detaljhandeln undantagen vissa regler som gäller riskfylld verksamhet, exempelvis malning av kött. Sverige bör utnyttja rätten att själv besluta om att låta viss detaljhandel omfattas av kraven som skall gälla i industrin för riskfylld verksamhet.

Regeringen bör enligt motion 2005/06:MJ20 (kd) yrkande 15 återkomma till riksdagen med förslag om komplettering av livsmedelslagen så att det klargörs att ”nollskalig” livsmedelsproduktion inte bör omfattas av denna lag. Begreppet ”nollskalig produktion” används när den som bedriver viss jordbruksverksamhet för självförsörjning säljer exempelvis kött till

grannen eller andra enskilda. I propositionens förslag till livsmedelslag anges i 4 § att lagen inte skall tillämpas på primärproduktion ”för användning inom privathushåll eller enskildas handhavande av livsmedel för konsumtion inom privathushåll”. Det bör tydliggöras att ”enskildas handhavande” även kan inkludera sådant handhavande som innebär försäljning mot betalning.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag att ersätta den nuvarande livsmedelslagen med en ny lag om livsmedel. Som anförs i propositionen riktar sig förordningarna till alla företagare, inklusive primärproducenter, som utövar någon form av verksamhet i något led i livsmedelskedjan. För alla företag som bedriver verksamhet i ledet efter primärproduktledet föreskrivs detaljerade krav på hur lokalerna skall vara beskaffade och hur livsmedel skall hanteras m.m. Dessa krav gäller därmed för en mängd olika typer av verksamheter, från stora industriella anläggningar som hanterar känsliga livsmedel till små butiker som endast hanterar färdigförpackade livsmedel. Det finns dock vissa möjligheter för medlemsstaterna att efter godkännande av kommissionen och andra medlemsstater anpassa kraven i förordningarna efter nationella förhållanden (se artikel 13.3 i Europaparlamentets och rådets förordning [EG] nr 852/2004 och artikel 10.3 i Europaparlamentets och rådets förordning [EG] nr 853/2004). Sådana anpassningar av regelverket kan ske t.ex. i syfte att möjliggöra fortsatt användning av traditionella metoder i livsmedelshanteringen eller för att tillgodose behoven för företag som är belägna i områden med geografiska begränsningar. För att kunna utnyttja möjligheten till nationella särregler bör ett särskilt bemyndigande föras in i den nya lagen som ger regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer rätt att meddela föreskrifter om anpassning av och undantag från de hygieniska kraven som föreskrivs i Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 852/2004 och (EG) nr 853/2004.

När det gäller den fråga som tas upp i motion 2005/06:MJ20 (kd) yrkande 4 om att viss detaljhandel bör omfattas av kraven som skall gälla i industrin för riskfylld verksamhet fastställs i förordning nr 853/2004 särskilda hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung för livsmedelsföretagare. De tekniska kraven och hygienkraven i förordningen gäller för alla anläggningar, dvs. även för små företag och mobila slakterier. Bestämmelserna kompletterar reglerna i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004 och skall tillämpas på obearbetade och bearbetade produkter av animaliskt ursprung. Det görs undantag från förordningens tillämpningsområde för bl.a. primärproduktion för användning inom privathushåll eller på enskildas beredning, hantering eller lagring av livsmedel för konsumtion inom privathushåll. Bestämmelserna gäller inte heller vid direkta leveranser av små mängder primärprodukter eller visst kött som den producerande livsmedelsföretagaren levererar till konsumenten eller lokal detaljhandelsanläggning. Förordningen skall inte heller tillämpas på detaljhandel

annat än då detaljhandelsanläggningar säljer produkter till annan detaljhandel. Som anges i propositionen har dock medlemsländerna rätt att nationellt besluta sig för att låta t.ex. viss detaljhandel omfattas av lagstiftningen. Med det anförda får motion 2005/06:MJ20 (kd) yrkande 4 i allt väsentligt anses tillgodosedd. Motionen bör lämnas utan vidare åtgärd i berörd del.

Utskottet anser i likhet med regeringen att primärproduktion för användning inom privathushåll och enskildas handhavande av livsmedel för konsumtion inom privathushåll skall undantas från lagens tillämpningsområde. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer skall ges rätt att föreskriva att lagen skall tillämpas på enskildas beredning m.m. av dricksvatten i privathushåll.

Det är enligt utskottets uppfattning angeläget att den nya livsmedelslagens tillämpningsområde så långt som möjligt sammanfaller med de centrala EG-förordningarnas. Lagen bör därför – i likhet med den nu gällande – inte gälla beredning m.m. av livsmedel i enskilda hem, eller primärproduktion för privat konsumtion. För att undvika tillämpningssvårigheter och för att minimera risken att frågor regleras på olika sätt i EG-rätten och i svensk lag bör samma terminologi så långt som möjligt används i den nya lagen som i EG-rätten. Undantaget för primärproduktion och beredning av livsmedel i hemmen för enskildas konsumtion uttrycks på litet olika sätt i EG-förordningarna. Utskottet instämmer i att undantaget bör formuleras så att lagen inte tillämpas på primärproduktion för användning inom privathushåll eller enskildas handhavande av livsmedel för konsumtion inom privathushåll. Ordet ”hantering” bör inte användas i den nya lagen eftersom ordet, när det används i de EG-förordningar som kompletteras av lagen, har en betydelse som avviker från svenskt språkbruk.

I praktiken bör den nya terminologin inte innebära någon större förändring i förhållande till vad som gäller i dag i fråga om enskildas hantering av livsmedel i enskilt hushåll. En skillnad, som kan leda till vissa tillämpningssvårigheter är dock att den nya lagen – i likhet med EG-förordningarna – kommer att omfatta livsmedel som bereds i privat bostad i syfte att släppas ut på marknaden. Som också konstaterats i promemorian är gränsdragningen mellan vad som kan hänföras till sådan konsumtion inom privathushåll som inte omfattas av regelverket och vad som innefattar ett av lagstiftningen reglerat utsläppande på marknaden inte alltid helt klar. Det bör ankomma på Livsmedelsverket att i egenskap av central myndighet dra upp de närmare riktlinjerna för tillämpningen. Eftersom begreppen konsumtion inom privathushåll och släppa ut på marknaden används i EG-rätten ankommer det i slutändan på EG-domstolen att bestämma den närmare innebörden av uttrycken och därmed regelverkets omfattning.

Som anføres i propositionens författningskommentar motsvarar bestämmelsen i sak i stort sett den nuvarande lagens 3 § första stycke. Därutöver undantas sådan primärproduktion som är avsedd för privat konsumtion. En skillnad i förhållande till i dag är att undantaget inte omfattar livsmedel

som bereds i privat bostad för att släppas ut på marknaden. Gränsdragningen mellan vad som kan hänföras till sådan konsumtion inom privathushåll som inte omfattas av regelverket och vad som innefattar ett av lagstiftningen reglerat utsläppande på marknaden är inte alltid helt klar. Det torde t.ex. vara tveksamt i vad mån sådan bed and breakfast-verksamhet som i dag faller utanför lagens tillämpningsområde i fortsättningen kan undantas från regelverket. Visserligen sker konsumtionen av livsmedel i ett privat hem. De som konsumerar är emellertid utomstående personer som köper en tjänst, varför konsumtionen i sig inte kan sägas vara privat. Däremot bör det fallet då livsmedel bereds i hemmet för att tas med som present till grannar eller släktingar falla utanför lagens tillämpningsområde eftersom livsmedlet då konsumeras under helt privata förhållanden. Utskottet avstyrker därmed motion 2005/06:MJ20 (kd) yrkande 15.

Kontrollmyndigheternas samråd m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag och gör samma bedömning. Motioner om att myndigheterna bör samråda med varandra (kd), om likvärdig kontroll inom Sverige (kd), att gårdar i primärproduktionen bör kontrolleras vid ett och samma tillfälle (kd), om att konsekvenserna av de nya reglerna bör redovisas för riksdagen (kd), att myndigheterna bör arbeta fram tydliga och lättförståeliga anvisningar för tillämpningen (fp), att bra system för rapportering bör utarbetas (fp) samt att den offentliga kontrollen bör samordnas (c) avstyrks i huvudsak med hänvisning till vad som anförs i propositionen.

Jämför reservationerna 19 (m, kd) och 20 (fp).

Propositionen

Regeringen föreslår att den nuvarande livsmedelslagens bestämmelser om ansvariga tillsynsmyndigheter i sak skall föras över till den nya lagen. Regeringen skall ges rätt att föreskriva att andra statliga myndigheter än de huvudansvariga myndigheterna skall utöva offentlig kontroll i vissa avseenden. Länsstyrelsen har inom länet ansvar för att samordna övriga kontrollmyndigheters verksamhet och lämna råd och hjälp i denna verksamhet.

Regeringen skall ges rätt att föreskriva att en annan statlig myndighet än Livsmedelsverket och länsstyrelserna inom vissa områden skall samordna andra kontrollmyndigheters verksamhet och lämna råd och hjälp i verksamheten.

Den myndighet som utövar offentlig kontroll skall genom rådgivning, information och på annat sätt underlätta för den enskilde att fullgöra sina skyldigheter enligt lagen, enligt föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen och de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna.

Ansvaret för den offentliga kontrollen och därmed sammanhängande uppgifter i primärproducentledet bör enligt regeringens bedömning följa samma principer som livsmedelskontroll m.m. i senare led.

Regeringen föreslår att bestämmelsen i den nuvarande livsmedelslagen om skyldighet för kontrollmyndigheterna att verka för att överträdelser av livsmedelslagen och de EG-bestämmelser som kompletteras av livsmedelslagen beivras, skall föras över till den nya lagen.

Livsmedelslagens bestämmelser om förelägganden, förbud, vite samt rättelse och övriga ingripanden skall i sak tas in i den nya lagen. Det tydliggörs att bestämmelserna skall tillämpas utöver vad som följer av de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen. Även förelägganden och beslut enligt EG-bestämmelser skall kunna förenas med vite.

En skyldighet införs för den som är föremål för offentlig kontroll att tillhandahålla den hjälp som behövs för att kontrollen skall kunna genomföras.

Motionerna

Flera motioner tar upp behovet av samråd och samarbete mellan kontrollmyndigheterna. Enligt motion 2005/06:MJ20 (kd) yrkande 3 bör vederbörande myndigheter ges i uppdrag att samråda med varandra samt att följa tillämpningen av de gemensamma EG-reglerna i andra medlemsländer. Frågan om att inrätta ett särskilt tillsyns- och föreskriftsråd på området livsmedel, foder och djurhälsa/djurskydd bör övervägas. Likvärdig kontroll inom Sverige bör enligt motionens yrkande 5 säkerställas genom att ansvarig central myndighet regelbundet utvärderar kommunernas kontrollverksamhet. Kontroll av gårdar i primärproduktionen bör enligt motionens yrkande 6 i största möjliga utsträckning ske vid ett och samma tillfälle och enligt yrkande 16 bör regeringen senast den 31 december 2008 återkomma till riksdagen med en redovisning av de konsekvenser som de nya reglerna fått för svenska företagare. Det är enligt motion 2005/06:MJ21 (fp) yrkande 3 angeläget att tydliga, tillgängliga och lättförståeliga skrivningar av lagarna tas fram av respektive myndighet, och de centrala myndigheterna bör enligt yrkande 6 samordna, förenkla och utarbeta bra system för rapportering. Regeringen bör ta fram ett system för återkoppling av informationen till uppgiftslämnare och Sverige bör vara pådrivande för att sådan återkoppling också sker på EU-nivå. De olika tillsynsmyndigheterna bör enligt motion 2005/06:MJ22 (c) yrkande 3 sträva efter att så långt som det är praktiskt möjligt samordna den offentliga kontrollen. Tillsynen för djurskydd, miljöskydd, tvärvillkoren för EU-stöd osv. bör samordnas till samma tillfälle.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har ingen annan uppfattning än den som framförs i motionerna 2005/06:MJ20 (kd) yrkandena 3, 5, 6 och 16, 2005/06:MJ21 (fp) yrkandena 3 och 6 och 2005/06:MJ22 (c) yrkande 3 om vikten av att de olika tillsynsmyndigheterna samordnar den offentliga kontrollen, att de samråder med varandra, att kontrollen bör vara likvärdig inom Sverige, att kontroller i största möjliga utsträckning sker vid ett och samma tillfälle, att lättförståelig information om föreskrifterna arbetas fram samt att rapportsystemen görs så enkla och effektiva som möjligt.

Som anförs i propositionen bör de centrala myndigheternas ansvar för samordning av kontrollverksamheten komma till uttryck i lagarna om livsmedel, foder och animaliska biprodukter, djurskydd, provtagning på djur, m.m., bekämpning av epizootier och zoonoser samt i den nya lagen om kontroll av husdjur m.m. De operativa kontrollmyndigheterna bör även genom rådgivning, information och på annat sätt underlätta för den enskilde att fullgöra de krav som lagen, föreskrifter och beslut meddelade med stöd av lagen och de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen ställer.

De centrala och – i förekommande fall – regionala kontrollmyndigheterna har ett ansvar att i landet respektive länet leda och samordna den offentliga kontrollen inom sina verksamhetsområden. Detta arbete förutsätter att den samordnande myndigheten har tillgång till tillförlitlig och jämförbar information från de kontrollmyndigheter som utför operativ granskning. EG:s regelverk om offentlig kontroll ställer också krav på rapportering från medlemsstaterna till kommissionen om kontrollen på livsmedels-, djurskydds- och djurhälsoområdena. Rapportering och uppgiftslämnande från de kontrollmyndigheter som utför operativ granskning utgör således viktiga inslag i kontrollverksamheten och är en förutsättning för att kontrollförordningen 882/2004 skall kunna verkställas i Sverige.

Många företag, framför allt primärproducenter, bedriver flera verksamheter, ibland både produktion av livsmedel och foder och uppfödning av djur. I syfte att underlätta den administrativa bördan för företagen är det enligt utskottets mening av stor vikt att kontrollmyndigheterna så långt som möjligt samordnar de uppgifter som myndigheterna får eller hämtar in med anledning av sin kontrollverksamhet. I de fall ett företag är skyldigt att lämna en och samma uppgift till flera myndigheter bör – om möjligt – uppgiften lämnas endast vid ett tillfälle. En ökad samordning myndigheterna emellan skulle minska den administrativa bördan för företagen och underlätta handläggning av ärenden. Utskottet anser att det på sikt bör övervägas att inrätta centrala lösningar för informationsdelning, informationsförsörjning och processtöd i syfte att underlätta den offentliga kontrollen av livsmedel, foder och djurskydd och djurhälsa.

Det bör i sammanhanget nämnas att regeringen gett Jordbruksverket, Livsmedelsverket och Djurskyddsmyndigheten i uppdrag att utreda hur myndigheterna genom att ta fram rutiner för ett samordnat informationsläm-

ande för företag kan underlätta företagens administrativa hantering. De nya EG-förordningarna, framför allt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004, ställer ökade krav på rapportering av uppgifter om den offentliga kontrollen till gemenskapen. För att inrapporteringen skall fungera effektivt krävs en god koordinering mellan de olika system som används i kontrollverksamheten. Till följd av en förväntad samordning av kontrollen på exempelvis foder- och livsmedelsområdet finns dessutom behov av en större samordning i fråga om inrapporteringen av uppgifter från de olika myndigheterna.

Utskottet har tidigare redovisat att fördelningen av kontrollansvaret i primärproducentledet bör följa samma principer som livsmedelskontrollen i övrigt. Flera remissinstanser har framhållit vikten av att hänsyn tas till gårdsperspektivet och av att kontrollen av de olika lagstiftningsområdena – inklusive miljöbalkens bestämmelser – sker samtidigt vid ett besök på gården. Utskottet delar i hög grad den bedömningen.

Det är enligt utskottets mening av grundläggande betydelse att kontrollen organiseras på ett sådant sätt att den enskildes verksamhet inte störs i större omfattning än vad som är nödvändigt. Det är särskilt viktigt att denne inte i onödan belastas med kontrollbesök från olika kontrollmyndigheter inom kortare tidsperioder. Detta talar enligt utskottets mening med styrka för att kommunerna eller någon av de andra myndigheter som i dag utför kontroller på gårdarna bör utföra de nya kontrolluppgifterna. Det förhållandet att kommunerna har ansvaret för att utöva kontroll på närliggande områden som miljö och djurskydd bör i sammanhanget tillmätas stor betydelse.

Det får enligt utskottets och regeringens uppfattning förutsättas att Livsmedelsverket och andra föreskrivande myndigheter inom närliggande kontrollområden – exempelvis foder- och djurhälsoområdena – samråder i framtagandet av föreskrifter. Utskottet anförde vid riksdagsbehandlingen av regeringens proposition 2004/05:72 Förbättrad djurskydds- och livsmedelstillsyn att länsstyrelser och kommuner bör åläggas en skyldighet att samarbeta i samrådsgrupper bestående av representanter från länsstyrelsen och kommunerna i varje län (bet. 2004/05:MJU10).

Bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 ställer långtgående krav på nationell samordning och styrning av den offentliga kontrollen inom områdena för foder, livsmedel, djurhälsa och djurskydd. Den nationella kontrollplanen skall täcka samtliga dessa verksamhetsområden samt i viss mån även växtskyddsområdet. En förutsättning för att förordningens övergripande mål skall kunna uppnås är att den operativa kontrollen bedrivs på ett likvärdigt sätt inom dessa verksamhetsområden. Ett sätt att öka likformigheten inom den operativa offentliga kontrollen är att utfärda bindande föreskrifter om hur kontrollen konkret skall bedrivas.

Det kan även finnas behov av att i särskild ordning överväga hur en bättre och mer effektiv samverkan av kontrollen av olika lagstiftningsområden skall ske. Tillsynsutredningen har i sitt tidigare nämnda slutbetänkande Förslag om en tydligare och effektivare offentlig tillsyn (SOU 2004:100) lämnat förslag till reglering av samverkan mellan tillsynsorgan inom närliggande tillsynsområden. Denna fråga bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Av den nu lämnade redogörelsen framgår att de synpunkter som förts fram i motionerna 2005/06:MJ20 (kd) yrkandena 3, 5, 6 och 16, 2005/06: MJ21 (fp) yrkandena 3 och 6 och 2005/06: MJ22 (c) yrkande 3 i allt väsentligt kommer att tillgodoses i det nya regelverket. Motionerna bör lämnas utan vidare åtgärd.

Utskottet erinrar om att 20 § i förslaget till livsmedelslag innebär överlåtelse av beslutanderätt inom ramen för samarbete i Europeiska unionen. Bestämmelsen i 10 kap. 5 § regeringsformen om minst tre fjärdedels majoritet blir därför tillämplig vid riksdagsbehandlingen.

Övriga bestämmelser om kontroll m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag och avstyrker motioner om att bristen på poliser inte får vara en ursäkt för att minska skyddet för tjänstemän (fp) och om överflyttning av kontrollansvaret från en kommun till en myndighet (c). Motionsyrkandena avstyrks med hänvisning till propositionen och till utskottets tidigare uttalanden.

Jämför reservationerna 21 (fp) och 22 (c).

Propositionen

Regeringen föreslår att polismyndigheten skall lämna den hjälp som behövs för utövande av offentlig kontroll eller verkställighet av beslut enligt denna lag, de föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen eller de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna.

Biträde av polismyndigheten får begäras endast när det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att kontrollen inte kommer att kunna utföras utan att polisens särskilda befogenheter enligt 10 § polislagen (1984:387) behöver tillgripas eller det annars finns synnerliga skäl för begäran.

Bestämmelserna i den nuvarande livsmedelslagen om rätt för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om kontrollen, om kommunal samverkan i den offentliga kontrollen, överflyttning av tillsynsansvar från en kommun till Livsmedelsverket och Livsmedelsverkets rätt att förelägga en kommun som inte fullgör sina skyl-

digheter att vidta rättelse skall enligt regeringens förslag i sak föras över till den nya lagen. Den bestämmelse som i dag finns i livsmedelsförordningen om överflyttning av tillsynsansvaret från en kommun till Livsmedelsverket skall tas in i den nya lagen.

I propositionen föreslås att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer skall bemyndigas att meddela föreskrifter om skyldighet att betala avgift för offentlig kontroll, prövning eller registrering enligt denna lag, de föreskrifter som meddelats med stöd av lagen eller de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen. Bemyndigandet skall innefatta rätt att meddela föreskrifter om skyldighet för kommunerna att ta ut avgift.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer skall vidare bemyndigas att meddela föreskrifter om beräkningen av de avgifter som tas ut av statliga myndigheter och av kontrollorgan.

Den nuvarande lagens bemyndigande om rätt för regeringen att föreskriva att kommunen skall ombesörja uppbörden av avgifter för den statliga tillsynen bör enligt regeringens bedömning inte få någon motsvarighet i den nya lagen.

Motionerna

Regeringen bör enligt motion 2005/06:MJ21 (fp) yrkande 15 följa upp hur den ändrade lagstiftningen påverkar möjligheten till handräckning då bristen på poliser inte får vara en ursäkt för att minska skyddet för tjänstemän. Polisen har en viktig roll i att vara tillgänglig för inspektörer när handräckning behövs.

Enligt motion 2005/06:MJ22 (c) yrkande 4 bör regeringen inte kunna besluta om att kontrollen skall flyttas från kommunerna till en myndighet innan andra åtgärder först har vidtagits. Kommunerna bör i första hand uppmannas att samverka med sina grannkommuner om den offentliga kontrollen för att optimera sin myndighetsuppgift. Det finns flera exempel på kommuner som valt att samarbeta i regionala kommunförbund eller med sin grannkommun för att säkerställa en hög kompetensnivå på tjänstemännen och effektivisera tillsynen/den offentliga kontrollen.

Utskottets ställningstagande

Regeringen har vid flera tillfällen påtalat att det är angeläget att tydliggöra att polisens resurser enbart skall användas för att verkställa myndigheters beslut i fall där polisens särskilda kompetens och befogenhet att bruka våld är nödvändig. Regeringen har tidigare föreslagit att bestämmelser om polisens biträde vid handräckning bör utformas på sådant sätt att det av författningstexten framgår att biträde av polismyndighet endast skall begäras undantagsvis (se prop. 2004/05:39 och prop. 2004/05:132). I nämnda propositioner utformades bestämmelser om biträde av polismyndigheten på sådant sätt att biträde endast får begäras om det på grund av särskilda

omständigheter kan befaras att åtgärden inte kan utföras utan att polisens särskilda befogenhet att använda våld behöver tillgripas eller det annars finns synnerliga skäl för begäran.

Bestämmelser om polishandräckning finns i 26 § andra stycket i den nuvarande livsmedelslagen. Enligt bestämmelsen skall polismyndigheten på begäran lämna den hjälp som behövs för tillsynen. Även i den nya livsmedelslagen bör det finnas en skyldighet för polismyndigheten att lämna hjälp vid offentlig kontroll m.m. Det bör även i livsmedelslagen tydligt framgå vilka förutsättningar som gäller för polisens biträde. Avsikten är enbart att klargöra att polisens resurser enbart skall användas om det finns särskild anledning att anta att polisens särskilda kompetens och befogenhet att bruka våld kan behövas. Avsikten är inte, som några av remissinstanserna felaktigt antagit, att möjligheten att begära biträde av polisen beskärs så att det får negativa konsekvenser för myndigheternas möjlighet att utöva sin tillsyn eller verkställa beslut. Det är även i fortsättningen enbart den begärande myndigheten som har att pröva om förutsättningar föreligger att begära biträde av polismyndigheten. Polisen kommer således inte heller i fortsättningen att göra någon materiell prövning av begäran. Även utskottet anser att det tydligt bör framgå av lagtexten att polisen är skyldig att bistå såväl vid offentlig kontroll som vid verkställande av beslut i övrigt.

Utskottet instämmer därför i regeringens förslag att det i livsmedelslagen förs in en bestämmelse om att biträde av polismyndigheten endast skall kunna ske när det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att åtgärden inte kommer att kunna utföras utan att polisens särskilda befogenhet att använda våld behöver tillgripas eller det annars finns synnerliga skäl för begäran. Utskottet har ingen annan uppfattning än den som framförs i motion 2005/06:MJ21 (fp) yrkande 15 om att brist på poliser inte bör minska ett erforderligt skydd för tjänstemän. Mot bakgrund härav är utskottet inte berett att föreslå något uttalande från riksdagens sida med anledning av motionen. Motionsyrkandet bör lämnas utan vidare åtgärd i berörd del.

När det gäller fråga om överflyttning av tillsynsansvar anförts i propositionen att Livsmedelsverket inom livsmedelsområdet utövar något som kan beskrivas som tillsyn över den kommunala tillsynen. Sedan den 1 juli 2005 ger livsmedelslagstiftningen Livsmedelsverket möjlighet att rikta ett föreläggande med krav på åtgärder mot en kommun som brister i tillsynen i syfte att åstadkomma en bättre och mer likvärdig tillsyn över landet (se prop. 2004/05:72). Utskottet instämmer med regeringen i att Livsmedelsverket i den nya lagen bör ha motsvarande befogenhet. En bestämmelse om detta bör därför tas in i den nya lagen.

Sveriges medlemskap i EU ställer stora krav på samordning och likvärdig offentlig kontroll, och bl.a. av detta skäl har Livsmedelsverket sedan den 1 juli 2005 möjlighet att för en tid ta över en kommuns ansvar för tillsynen över en viss verksamhet, även om kommunen motsätter sig detta. En motsvarande bestämmelse bör tas in i den nya lagen. Även bestämmel-

sen i den nuvarande livsmedelslagen om rätt för Livsmedelsverket att i samråd med en kommun ta över den offentliga kontrollen för en viss anläggning i sådana fall då verksamheten exempelvis har särskilt stor omfattning eller är komplicerad bör i sak föras över till den nya lagen.

Utskottet instämmer i vad som anförs i motion 2005/06:MJ22 (c) yrkande 4 om att kontrollen inte bör flyttas från en kommun innan andra åtgärder först har vidtagits. Utskottet har tidigare uttalat (bet. 2004/05: MJU10) att såväl i livsmedelslagen som i djurskyddslagen bör regler införas som gör det möjligt att mot en kommuns vilja överföra ansvaret för tillsynen över en viss verksamhet från kommunen till staten. Utskottet anförde att en statlig myndighet i vissa situationer bör kunna ha möjlighet att för en tid ta över en kommuns ansvar för tillsynen över en viss verksamhet, även om kommunen motsätter sig detta. Det samhälleliga ansvaret för att upprätthålla en väl fungerande djurskydds- och livsmedelstillsyn väger så tungt att det får anses vara motiverat att i såväl livsmedelslagen som djurskyddslagen införa regler som gör det möjligt att mot en kommuns vilja överföra ansvaret för tillsynen över en viss verksamhet från kommunen till staten. En sådan tvångsöverflyttning av tillsynsansvaret bör emellertid komma i fråga endast som en sista utväg vid mycket allvarliga eller långvariga brister i en kommuns tillsyn. Redan det förhållandet att det finns en möjlighet för staten att tillgripa en sådan åtgärd torde ha en avsevärd preventiv verkan.

Utskottet vill därför framhålla sitt tidigare uttalande att som förutsättning för att tillsynsansvaret över en anläggning skall kunna flyttas mot en kommuns vilja bör gälla att det kan konstateras att kommunen grovt eller under en längre tid har brutit mot gällande tillsynskrav rörande anläggningen. Såväl en enstaka grov överträdelse som upprepade försummelser eller brister av mindre allvarlig karaktär som sträcker sig över en längre tidsperiod bör kunna utgöra grund för en överflyttning av tillsynsansvaret.

Utskottet har ingen annan uppfattning än motionärerna i den aktuella motionen om att det är positivt att kommunerna samverkar med sina grannkommuner om den offentliga kontrollen. Detta gäller särskilt för mindre kommuner. Det bör enligt utskottets uppfattning finnas möjlighet för kommuner att samverka vid offentlig kontroll. Som anförs i propositionen är detta ett förhållande som på ett påtagligt sätt bör underlätta för kommunerna att t.ex. genomföra kontrollen av foder i primärproducentledet och av befattningen med animaliska biprodukter. Svårigheten med att upprätthålla kompetens vad gäller detta kontrollområde, vilket påpekats av flera remissinstanser, bör genom sådan samverkan väsentligt kunna reduceras. Med det anförda bör motion 2005/06:MJ22 (c) yrkande 4 i allt väsentligt anses tillgodosedd.

Straffbestämmelser m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag och gör samma bedömning. Två motionsyrkanden om att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag om lagstiftning som tydliggör vilka artiklar i berörd EG-lagstiftning som skall omfattas av straffansvar (fp, kd) avstyrks med hänvisning till pågående arbete.

Jämför reservation 23 (m, fp, kd, c).

Propositionen

Regeringen föreslår att den som med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot en föreskrift eller ett beslut som meddelats med stöd av 5 § tredje stycket eller 6–9 §, mot bestämmelserna om förbud att släppa ut livsmedel på marknaden i 10 § första stycket eller inte fullgör sin i 20 § första stycket 1 föreskrivna skyldighet att tillhandahålla upplysningar och handlingar i den offentliga kontrollen döms till böter.

Till böter döms även den som med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot skyldigheter, villkor eller förbud som finns i de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen. Detta gäller dock inte om överträdelsen avser bestämmelser om myndighetsutövning.

Om en gärning är att anse som ringa döms inte till ansvar. Till ansvar döms inte heller om gärningen är belagd med straff i brottsbalken eller lagen (2000:1225) om straff för smuggling. Inte heller döms till ansvar om ett vitesföreläggande eller ett vitesförbud har överträtts för en gärning som omfattas av föreläggandet eller förbudet.

Regeringen föreslår att den nuvarande livsmedelslagens bestämmelser om överklagande och verkställighet i sak skall föras över till den nya lagen. Därutöver skall beslut som fattats av kommunerna och av Livsmedelsverket enligt EG-bestämmelser som kompletteras av lagen vara överklagbara.

Även beslut som fattats av andra statliga myndigheter än länsstyrelserna skall kunna överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

En motsvarighet till den nuvarande livsmedelslagens bestämmelse om att en tillsynsmyndighet får bestämma att dess beslut skall gälla även om det överklagas skall tas in även i den nya lagen.

Den nuvarande lagens bestämmelse om överklagande av besiktningsveterinärers beslut bör enligt regeringens bedömning inte få någon motsvarighet i den nya lagen.

Godkännanden av lokaler som meddelats enligt äldre föreskrifter skall enligt förslaget i propositionen fortsätta att gälla till dess att kontrollmyndigheten har prövat om anläggningen kan godkännas i enlighet med bestäm-

melser som meddelats med stöd av den nya lagen eller de EG-förordningar som kompletteras av lagen eller, om godkännande inte krävs, till dess att kontrollmyndigheten har registrerat anläggningen.

Till dess att kontrollmyndigheten har provat om en anläggning kan godkännas enligt de krav som föreskrivits av Livsmedelsverket, eller till dess att anläggningen har registrerats, skall det vara tillåtet att släppa ut varor på marknaden som hanterats i en godkänd lokal som ingår i anläggningen.

Förbud, förelägganden och andra beslut om skyldigheter för enskilda som meddelats med stöd av äldre föreskrifter skall anses beslutade enligt den nya lagen.

Beslut av en besiktningsveterinär som har meddelats före ikraftträdandet av den nya lagen skall överklagas enligt äldre föreskrifter.

Motionerna

Regeringen bör enligt motion 2005/06:MJ20 (kd) yrkande 11 återkomma till riksdagen med förslag om lagstiftning som tydliggör vilka artiklar i berörd EG-lagstiftning som skall omfattas av straffansvar. Även enligt motion 2005/06:MJ21 (fp) yrkande 17 bör en översyn ske av straffbestämmelser som hänvisar till att straff kan utdömas för överträdelser av ”de EG-förordningar som kompletteras av lagen” och att målet för en sådan översyn bör vara att det bör anges i straffbestämmelserna vilka artiklar i vilka EG-förordningar som är straffsanktionerade. De nya straffbestämmelser som föreslås bör ha ett mer tydligt och preciserat innehåll i förhållande till EG-lagstiftningen.

Utskottets ställningstagande

Det framgår av propositionen att Högsta domstolen (NJA 2005 s. 33) har prövat frågan om s.k. blankettstraffbuds överensstämmelse med regeringsformen i vissa fall. Högsta domstolens avgörande får enligt propositionen anses innebära att annan rättsverkan av brott än böter inte får föreskrivas för överträdelser av föreskrifter som beslutats på lägre nivå än av regeringen. Enligt propositionen anges inom lagens tillämpningsområde förpliktelser eller handlingsregler såväl i lag som i föreskrifter beslutade av regeringen eller av förvaltningsmyndighet (Livsmedelsverket). I flera fall handlar de aktuella föreskrifterna av Livsmedelsverket om regler av mer teknisk natur, som t.ex. om sylt, juice och cider. För merparten av de straffbelagda överträdelserna av dessa förpliktelser eller handlingsregler är därför bötesstraff tillräckligt. Utskottet anser dock i likhet med regeringen att det inte kan uteslutas att det kan finnas gärningar för vilka fängelse i stället bör komma i fråga. För att särskilja dessa från de gärningar som endast kan motivera böter krävs en omfattande genomgång och analys av de straffbelagda förpliktelserna eller handlingsreglerna i lagen, i föreskrifter eller beslut som meddelats med stöd av lagen och i de EG-förordningar som kompletteras av lagen. Det saknas här underlag för en sådan gradering av straffskalan.

Flertalet av de EG-förordningar som ligger till grund för propositionens förslag tillämpas sedan den 1 januari 2006. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 har dock tillämpats sedan den 1 januari 2005. Bestämmelserna i EG-förordningarna gäller alltså med direkt verkan i Sverige redan i dag. I propositionen hänvisas till att det därför är nödvändigt att snarast genomföra förslagen. Av detta följer enligt propositionen att det inte är möjligt att avvakta resultatet av en sådan genomgång av straffbestämmelserna som nämnts ovan och som skulle kunna ge ett sådant underlag som krävs för en gradering av straffskalan. Utskottet tillstyrker därför att tills vidare bör endast böter följa för brott mot lagen, föreskrifter eller beslut som meddelats med stöd av lagen eller mot de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen. Utskottet finner dessutom att det i nuläget inte finns något behov av bestämmelser om förverkande av egendom som varit föremål för brott enligt lagen.

Som anförs i motionerna 2005/06:MJ20 (kd) yrkande 11 och 2005/06: MJ21 (fp) yrkande 17 har regeringen i prop. 200/06:182 Miljöbalkens sanktionssystem, m.m. uttalat att det är lämpligt att de blankettstraffbud som hänvisar till EG-förordningar anger de artiklar där de handlingsregler finns som är avsedda att omfattas av straffbudet. Utskottet konstaterar att det enligt den i detta ärende behandlade propositionen finns behov av en mer genomgripande översyn av de aktuella straffbestämmelserna, bl.a. för att identifiera de förfaranden som eventuellt bör föranleda strängare påföljd än böter. En sådan översyn kommer därför att påbörjas inom Regeringskansliet. Utskottet föreslår därför att motionerna 2005/06:MJ20 (kd) yrkande 11 och 2005/06:MJ21 (fp) yrkande 17 lämnas utan åtgärd i avvaktan på resultatet av de överväganden som pågår.

En ny lag om foder och animaliska biprodukter

Lagens syfte och tillämpningsområde

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag och bedömningar och avstyrker en motion om det enskilda jordbruksföretagets ansvar för fodersäkerhet (kd) och att sällskapsdjur bör undantas från förslaget (m).

Jämför reservation 24 (m, kd).

Propositionen

Regeringen förslår att den nuvarande foderlagen ersätts av en ny lag om foder och animaliska biprodukter. Lagen skall innehålla materiella bestämmelser och bemyndiganden samt komplettera sådana EG-bestämmelser

som har samma syfte som lagen och som faller inom lagens tillämpningsområde. Regeringen skall i Svensk författningssamling tillkännage vilka grundförordningar som avses.

I fråga om EG-bestämmelser som faller inom flera lagars tillämpningsområde skall regeringen i Svensk författningssamling tillkännage vilka EG-bestämmelser som kompletteras av lagen om foder och animaliska biprodukter.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer skall ges rätt att meddela de föreskrifter eller i det enskilda fallet fatta de beslut som behövs som komplettering av EG-bestämmelserna.

Den nya lagen skall enligt regeringens förslag syfta till att säkerställa en hög skyddsnivå för djurs och människors hälsa när det gäller foder och animaliska biprodukter.

Lagen skall gälla i alla led fr.o.m. primärproduktionen av foder t.o.m. utsläppande av foder på marknaden eller utfodring av djur. Begreppen foder och utsläppande på marknaden av foder har i lagen samma betydelse som i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 och begreppet primärproduktion av foder har i lagen samma betydelse som i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 183/2005.

Lagen skall även gälla för befattning med animaliska biprodukter och därav framställda produkter. Begreppet animaliska biprodukter och därav framställda produkter har i lagen samma betydelse som i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1774/2002.

Den nuvarande lagens bestämmelser om att med vara enligt lagen avses även vatten bör inte få någon motsvarighet i den nya lagen. Detsamma gäller den nuvarande lagens bestämmelse om att med foder avses inte vara på vilken läkemedelslagen (1998:211) är tillämplig.

Motionerna

I motion 2005/06:MJ19 (m) yrkande 3 anförs att regeringen väljer att utvidga bestämmelser vad gäller foder och djurhållning även till sällskapsdjur. Sällskapsdjur bör principiellt undantas från detta lagstiftningskomplex utom vad gäller djurskydd.

Regeringen bör enligt motion 2005/06:MJ20 (kd) yrkande 12 återkomma till riksdagen med förslag på lagstiftning som tydliggör det enskilda jordbruksföretagets ansvar vad gäller fodersäkerhet.

Utskottets ställningstagande

Flera EG-förordningar inom foderområdet innehåller – förutom krav på själva fodret – bestämmelser om vilka krav som skall uppfyllas i olika stadier i kedjan. Många bestämmelser tar sikte på hanteringen i primärproduktionen och träffar därigenom bl.a. foderföretag med uppfödning av djur och odling av produkter avsedda för utfodring av djur. Bestämmelserna i EG-förordningarna innebär att foderföretagen är skyldiga att uppfylla bl.a. vissa hygienkrav beträffande lokalers utformning och utrustning m.m. och

om journalföring av bl.a. användning av växtskydds- och bekämpningsmedel. Vidare ställs krav på att hanteringen av foder är sådan att kontaminering förhindras. Samma krav gäller vid utfodringen av livsmedelsproducerande djur.

Även om de EG-bestämmelser som riktar sig till enskilda företag gäller direkt i Sverige – och alltså inte behöver eller ens får genomföras i svensk författning – finns det ett behov av att i svensk lag föreskriva bl.a. vilka myndigheter som skall utöva kontroll över efterlevnaden av bestämmelserna och vilka sanktioner som skall följa på överträdelse av reglerna. Det är därför angeläget att den nya lagen får ett tillämpningsområde som stämmer överens med de huvudsakliga EG-förordningarna inom foderområdet. Detta innebär att den nya lagen – i likhet med EG-regelverket – inte bör begränsas till att gälla foder som sådant utan den bör omfatta även hantering i primärproducentledet av råvaror som är avsedda att bli foder. Som påtalats av en del remissinstanser är det förslag som har remitterats inte tydligt när det gäller vilka fodervaror som omfattas av lagens tillämpningsområde. Mot denna bakgrund anser utskottet i likhet med regeringen att den nya lagens tillämpningsområde – i likhet med de huvudsakliga rättsakterna inom foderområdet – bör uttryckas så att lagen gäller i alla led fr.o.m. primärproduktionen av foder t.o.m. utsläppande av foder på marknaden eller utfodring av djur. Tillämpningsområdet omfattar därigenom alla stadier i produktions-, bearbetnings- och distributionskedjan av foder. Lagen omfattar således även bete. Enligt utskottets uppfattning föreligger det mot den bakgrunden ingen motsättning mellan regeringens uppfattning och den uppfattning som kommer till uttryck i motion 2005/06:MJ20 (kd) yrkande 12. Utskottet föreslår därför att riksdagen inte vidtar några åtgärder med anledning av motionen i berörd del.

Regeringen föreslår att lagens bestämmelser inte skall tillämpas på privat enskild produktion av foder avsett för sällskapsdjur och på utfodring av sådana djur i enskilda hem i andra fall än när sådan befattning omfattas av gemenskapsbestämmelser som kompletteras av lagen

Av 2 § andra stycket den nuvarande foderlagen framgår att lagen inte är tillämplig på hanteringen i enskilda hem av foder till sällskapsdjur. Undantagsbestämmelsen tillkom med beaktande av vad Lagrådet har anfört om det betänkliga i att foderlagens tillsynsbestämmelser annars skulle ge stöd för kontroll och undersökningar också i enskilda hem (se prop. 1984/85:149 s. 57 f.). I motiven till bestämmelsen anføres att det endast i yttersta undantagsfall när det finns mycket starka skäl skulle ha kunnat bli aktuellt att med stöd av foderlagen utöva tillsyn i enskilda hem.

Utskottet anser i likhet med regeringen att den nya lagens tillämpningsområde bör, så långt som möjligt, sammanfalla med tillämpningsområdena för de aktuella EG-förordningarna. Tillämpningsområdet för lagen bör emellertid inte vara mer långtgående än nödvändigt. De skäl som motiverade den nu gällande begränsningen i foderlagen har aktualitet även i dag. Enligt utskottets och regeringens uppfattning finns det därför fortfarande

skäl att från lagens tillämpningsområde undanta hanteringen av foder i enskilda hem avsett för sällskapsdjur. Terminologin bör dock så långt som möjligt anpassas till den som används i EG-rätten. Undantaget bör därför uttryckas så att lagen inte gäller privat enskild produktion av foder avsett för sällskapsdjur och utfodring av sådana djur i enskilda hem. Denna begränsning bör emellertid – också det i likhet med i dag – gälla endast i den mån inte annat följer av gemenskapsrätten. Syftet med motion 2005/06: MJ19 (m) yrkande 3 får med det anförda anses vara tillgodosett utan något särskilt uttalande av riksdagen. Motionen avstyrks i berörd del.

Kontroll av foder och animaliska biprodukter m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag. En motion om att Livsmedelsverket skall ha hela tillsynsansvaret från jord till bord (fp) avstyrks med hänvisning till att frågan tidigare behandlats av utskottet.

Jämför reservation 25 (fp).

Propositionen

Enligt regeringens bedömning bör den nuvarande foderlagens bestämmelser om foders sammansättning och beskaffenhet i övrigt samt om hantering av foder inte få någon motsvarighet i den nya lagen. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör föreskriva eller i enskilda fall besluta om krav på foder till andra djurslag än livsmedelsproducerande djur. Kraven bör i sak motsvara de generella krav på fodersäkerhet som enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 gäller för foder till livsmedelsproducerande djur.

Regeringen föreslår att det även i fortsättningen skall vara förbjudet att använda hela eller delar av vilda djur och fodermjöl eller andra varor som framställts av djuren eller delar av djuren som foder om djuret inte har avlivats, slaktats och därefter veterinärbesiktigats. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer föreslås dock få meddela föreskrifter om undantag från dessa krav. Det skall även i fortsättningen vara möjligt för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att

- meddela föreskrifter eller i det enskilda fallet besluta om villkor för eller förbud mot införsel, utförsel, tillverkning, utsläppande på marknaden, användning och bortskaffande av samt annan befattning med foder eller ett visst parti av foder,
- meddela föreskrifter eller i enskilda fall besluta om villkor för laboratorier för foderanalyser och metoder för sådana analyser och

- meddela föreskrifter om att djur eller delar av djur får användas som foder i enlighet med undantagsbestämmelserna i artikel 23 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1774/2002.

Regeringen föreslår att utöver vad som följer av de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen skall det vara förbjudet att använda eller på marknaden släppa ut foder

- om det kan antas att fodret har en skadlig inverkan på miljön,
- om det har en sådan beskaffenhet som inte är tillåten enligt bestämmelsen som reglerar när vilda djur får användas som foder,
- för vilket föreskriven eller beslutad upplysningsskyldighet inte fullgjorts,
- som inte uppfyller nationellt föreskrivna krav och villkor om fodersäkerhet.

Vidare föreslås att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter eller i det enskilda fallet besluta om villkor för eller förbud mot införsel, utförsel, tillverkning, utsläppande på marknaden, omhändertagande, bearbetning och bortskaffande av samt annan befattning med animaliska biprodukter och därav framställda produkter. Begreppet utsläppande på marknaden av animaliska biprodukter och därav framställda produkter har i denna lag samma betydelse som i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1774/2002.

Det behövs enligt regeringens bedömning inte någon särskild reglering i lag om förbud mot användning av antibiotika eller kemoterapeutiska medel eller andra läkemedel i foder annat än i veterinärmedicinskt syfte.

Statens jordbruksverk och kommunerna föreslås ha huvudansvaret för den offentliga kontrollen av efterlevnaden av lagen, de föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen samt de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna. Den närmare ansvarsfördelningen mellan kontrollmyndigheterna skall föreskrivas av regeringen. En kommuns uppgift skall fullgöras av den eller de kommunala nämnder som fullgör uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Regeringen skall ges rätt att föreskriva att andra statliga myndigheter än de huvudansvariga myndigheterna skall utöva offentlig kontroll i vissa avseenden. Regeringen skall även ges rätt att föreskriva att kontrolluppgifter får överlämnas från en statlig myndighet till en annan statlig myndighet.

Regeringen föreslår att den myndighet som utövar offentlig kontroll genom rådgivning, information och på annat sätt skall underlätta för den enskilde att fullgöra sina skyldigheter enligt lagen, de föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen och de beslut som meddelats med stöd av EG-bestämmelserna. Jordbruksverket samordnar övriga kontrollmyndigheters verksamhet och lämnar råd och hjälp i denna verksamhet, om inte regeringen föreskriver något annat.

I lagen skall det enligt regeringens förslag tas in en bestämmelse om skyldighet för den myndighet som utövar offentlig kontroll att verka för att överträdelser av bestämmelser i lagstiftningen om foder och animaliska biprodukter beivras.

Kommuner skall enligt propositionen kunna träffa avtal om att uppgifter i den offentliga kontrollen som en kommun har skall fullgöras av en annan kommun och att en person som är anställd av en kommun skall få fatta beslut på annan kommuns vägnar.

Regeringen föreslår att Statens jordbruksverk eller en annan statlig kontrollmyndighet som regeringen bestämt enligt denna lag i samråd med en kommun skall få besluta att offentlig kontroll över en viss verksamhet som kommunen annars har skall flyttas över till Jordbruksverket eller myndigheten. Ett sådant beslut skall få fattas om verksamheten har stor omfattning, är särskilt komplicerad eller om det finns andra särskilda skäl. Jordbruksverket eller myndigheten får besluta att kontrollen skall lämnas tillbaka till kommunen, om verket eller myndigheten är överens om det.

Jordbruksverket eller en annan statlig kontrollmyndighet som regeringen bestämt enligt denna lag får, i samråd med en kommun, besluta att den offentliga kontroll av en viss anläggning som Jordbruksverket eller myndigheten annars har skall flyttas från verket eller myndigheten till en kommun. Om en kommun grovt eller under längre tid har åsidosatt sin kontrollskyldighet när det gäller en viss verksamhet, skall regeringen på ansökan av Jordbruksverket eller en annan statlig myndighet som regeringen bestämt enligt denna lag få besluta att ansvaret för kontrollen av den verksamheten skall flyttas över till Jordbruksverket eller myndigheten. Regeringen får besluta att kontrollen skall lämnas tillbaka till kommunen.

Den myndighet som har tagit över den offentliga kontrollen av en viss verksamhet skall ha rätt att ta ut den avgift som kommunen tidigare har kunnat ta ut för kontrollen.

Jordbruksverket eller en annan statlig kontrollmyndighet som regeringen bestämt enligt denna lag skall enligt propositionen ges befogenhet att förelägga en kommun som inte uppfyller de skyldigheter som följer av dess kontrolluppdrag att avhjälpa bristen. Ett föreläggande skall innehålla uppgifter om de åtgärder som Jordbruksverket eller myndigheten anser nödvändiga för att bristen skall kunna avhjälpas.

Regeringen föreslår att det i den nya lagen tas in ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om hur offentlig kontroll skall bedrivas.

I den nya lagen skall det enligt regeringsförslaget tas in ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att föreskriva om skyldighet för en kontrollmyndighet eller ett kontrollorgan som anlitas i den offentliga kontrollen att lämna information till en sådan samordnande kontrollmyndighet som avses i 13 § första stycket. I den nya lagen skall det även tas in ett bemyndigande för regeringen eller den myn-

dighet som regeringen bestämmer att föreskriva om skyldighet för en foderföretagare eller för en annan företagare som befattar sig med animaliska biprodukter att utöva en efter verksamhetens art lämpad egenkontroll.

Bestämmelserna om kontrollmyndigheternas rätt till tillträde och upplysningar, möjligheter att besluta om rättelse och att utfärda föreläggande och förbud – i förekommande fall kopplat till vite – samt att vidta särskilda ingripanden i den nuvarande foderlagen förs enligt propositionen i sak över till den nya lagen. Bestämmelserna skall gälla även beträffande regelverket om animaliska biprodukter. Även kontrollorgan som anlitas i den offentliga kontrollen skall ha rätt till tillträde och upplysningar som behövs i den offentliga kontrollen. Det tydliggörs att bestämmelserna om förelägganden, förbud och övriga ingripanden samt rättelse skall tillämpas utöver vad som följer av de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen och – i förekommande fall – utöver vad som gäller beträffande förelägganden till kommuner. Vidare tydliggörs att förelägganden och förbud enligt 23 § eller enligt de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen får förenas med vite. En skyldighet införs för den som är föremål för offentlig kontroll att tillhandahålla den hjälp som behövs för att kontrollen skall kunna genomföras.

Polismyndigheten skall enligt regeringens förslag lämna den hjälp som behövs för utövande av offentlig kontroll eller verkställighet av beslut enligt denna lag, de föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen eller de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna. Biträde av polismyndigheten får begäras när det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att inspektionen inte kommer att kunna utföras utan att polisens särskilda befogenheter enligt 10 § polislagen (1984:387) behöver tillgripas eller det annars finns synnerliga skäl för begäran.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer skall enligt propositionen bemyndigas att meddela föreskrifter om skyldighet att betala avgift

- för offentlig kontroll enligt denna lag, de föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen eller de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen, och
- i ärenden enligt denna lag, de föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen eller de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen. Bemyndigandet skall innefatta rätt att meddela föreskrifter om skyldighet för kommunerna att ta ut avgift.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer skall vidare bemyndigas att meddela föreskrifter om beräkningen av de avgifter som tas ut av statliga myndigheter och kontrollorgan.

Vidare föreslås att den som med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot en föreskrift eller ett beslut som meddelats med stöd av 5 § tredje stycket, 9 eller 11 §, mot förbudet i 8 § att använda eller släppa ut foder på marknaden eller inte fullgör sina i 21 § första stycket 1 föreskrivna skyldighe-

ter att tillhandahålla uppgifter och handlingar i den offentliga kontrollen döms till böter. Till böter döms även den som med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot skyldigheter, villkor eller förbud som finns i de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen. Detta gäller dock inte om överträdelsen avser bestämmelser om myndighetsutövning. Om en gärning är att anse som ringa döms inte till ansvar. Till ansvar döms inte heller om gärningen är belagd med straff i brottsbalken eller i lagen (2000:1225) om straff för smuggling. Inte heller döms till ansvar om ett vitesföreläggande eller ett vitesförbud har överträtts för en gärning som omfattas av föreläggandet eller förbudet.

Beslut av Jordbruksverket eller av en annan statlig förvaltningsmyndighet enligt denna lag, enligt de föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen eller enligt de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen får enligt regeringens förslag överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. Beslut av en kommunal nämnd enligt denna lag, enligt de föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen eller enligt de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen får överklagas hos länsstyrelsen. En myndighet får bestämma att dess beslut skall gälla omedelbart även om det överklagas.

För överklagande av beslut som har meddelats före ikraftträdandet av länsstyrelsen eller av en annan myndighet till vilken Statens jordbruksverk har överlåtit att utöva tillsyn gäller äldre föreskrifter. Förbud, förelägganden och andra beslut om skyldigheter för enskilda som meddelats med stöd av äldre föreskrifter skall anses beslutade enligt den nya lagen.

Motionen

Livsmedelsverket bör enligt motion 2005/06:MJ21 (fp) yrkande 12 ha hela tillsynsansvaret från jord till bord, vilket inkluderar tillsynen av foderanläggningar. Folkpartiet har i sin jord-, skogs- och fiskemotion framfört sin syn på en framtida myndighetsstruktur.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har tidigare redovisat att flera remissinstanser, bl.a. Lantbrukarnas Riksförbund, har framhållit vikten av att hänsyn tas till gårdsperspektivet och att kontrollen av de olika lagstiftningsområdena – inklusive miljöbalkens bestämmelser – sker samtidigt vid ett besök på gården. Utskottet gör samma bedömning. Det är av grundläggande betydelse att kontrollen organiseras på ett sådant sätt att enskildas verksamhet inte störs i större omfattning än vad som är nödvändigt. Det är särskilt viktigt att enskilda inte i onödan belastas med kontrollbesök från olika myndigheter inom kortare tidsperioder. Utskottet anser att detta starkt talar för att kommunerna tilldelas den nya kontrolluppgiften. Det förhållande att kommunerna har ansvaret för kontrollen på närliggande områden som miljö och djurskydd bör i sammanhanget tillmätas stor betydelse. Kommunen utför – på uppdrag av Jordbruksverket – redan i dag vissa kontrolluppgifter när

det gäller kontrollen av regelverket om animaliska biprodukter. Kommissionen har dessutom kritiserat Sverige för att tillräcklig kontroll inte genomförs av regelverket för animaliska biprodukter på bl.a. styckningsanläggningar. Det är av stor vikt att en effektiv kontroll genomförs av bl.a. detta regelverk hos de anläggningar som kommunen redan har kontrollansvaret för enligt livsmedelslagstiftningen.

Som tidigare har nämnts kan det även finnas behov av att i särskild ordning överväga hur en bättre och mer effektiv samverkan vid kontrollen av olika lagstiftningsområden skall ske. Tillsynsutredningens slutbetänkande (SOU 2004:100) bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Utskottet anser med hänsyn till vad som nu anförts att det framstår som mest ändamålsenligt att låta kommunerna ansvara för den offentliga kontrollen av såväl foder i primärproduktionsledet som av animaliska biprodukter på lokal nivå. Uppgifterna inom den offentliga kontrollen av dessa sakområden bör alltså som huvudregel ligga på kommunerna. I den nya lagen bör följaktligen även kommunen utpekas som en av de huvudansvariga kontrollmyndigheterna enligt lagen. Denna förändring bör inte innebära att antalet kontrollobjekt för kommunerna ökar. Däremot skulle det medföra att jordbrukarna i den sammanlagda kontrollen av sina företag fick färre besök och av ett mindre antal olika inspektörer än om olika myndigheter ansvarade för olika delar av livsmedelskedjan i primärproduktledet. Detta är något som är eftersträvänsvärt i syfte att höja effektiviteten i den offentliga kontrollen och som ett medel för att motverka kostnadshöjningar för såväl myndigheter som för de företagare som skall kontrolleras.

Den närmare ansvarsfördelningen mellan Jordbruksverket, kommunerna eller annan statlig myndighet bör bestämmas av regeringen. Utgångspunkten vid denna fördelning bör vara att Jordbruksverket även i fortsättningen skall ansvara för kontrollen av anläggningar tillhörande de foderföretagare som i egentlig mening är att klassificera som foderleverantörer och således tillverkar, för in eller importerar foder för försäljning. Detta är i regel sådana foderanläggningar som kräver godkännande i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1831/2003.

Regeringen anser emellertid att även om vissa foderanläggningar av denna kategori endast skulle behöva registreras så bör grundregeln vara att kontrollen skall ombesörjas av Jordbruksverket.

Kommunerna bör – som anförs ovan – ha det huvudsakliga ansvaret för kontrollerna av efterlevnaden av foderlagstiftningen på primärproduktionsnivå. Kommunernas ansvar bör även innefatta kontrollen av att regelverket om animaliska biprodukter efterföljs på lokal nivå. Detta kontrollansvar kan bl.a. lämpligen inbegripa kontrollen av regelverket om animaliska biprodukter på sådana livsmedelsanläggningar som kommunerna enligt livsmedelslagstiftningen ansvarar för.

Utskottet har vid behandlingen av 2006 års statsbudget (bet. 2005/06: MJU2) avslagit en motion av motsvarande innehåll som motion 2005/06: MJ21 (fp) yrkande 12. Utskottet instämmer i vad regeringen har föreslagit och avstyrker därmed motionen i berörd del.

Utskottet erinrar om att regeringens förslag i 21 § i förslaget till lag om kontroll av foder och animaliska biprodukter innebär överlåtelse av beslutanderätt inom ramen för samarbete i Europeiska unionen. Bestämmelsen i 10 kap. 5 § regeringsformen om minst tre fjärdedels majoritet blir därför tillämplig vid riksdagsbehandlingen.

En ny lag om provtagning på djur, m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag och gör samma bedömningar som regeringen.

Propositionen

Regeringen föreslår att den nuvarande lagen om provtagning på djur, m.m. ersätts med en ny lag om provtagning på djur, m.m. Lagen skall innehålla materiella bestämmelser och bemyndiganden samt komplettera sådana EG-bestämmelser som faller inom lagens tillämpningsområde. Regeringen skall i Svensk författningssamling tillkännage vilka grundförordningar som avses.

I fråga om EG-bestämmelser som faller inom flera lagars tillämpningsområde skall regeringen i Svensk författningssamling tillkännage vilka EG-bestämmelser som kompletteras av provtagningslagen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer skall ges rätt att meddela de föreskrifter eller i det enskilda fallet fatta de beslut som behövs som komplettering av EG-bestämmelserna.

Tillämpningsområdet för den nya lagen skall enligt förslaget i propositionen vara detsamma som i den nuvarande provtagningslagen, med den skillnaden att den nya lagen inte gäller för hanteringen av animaliska biprodukter. Bestämmelser som i huvudsak motsvarar den nuvarande provtagningslagens bestämmelser om provtagning och undersökning, hälsoövervakning, uppgifter om läkemedelsanvändning och villkor för livdjursförsäljning, spridning av smitta och ämnen som kan skada människors eller djurs hälsa samt märkning skall föras över till den nya lagen. Den nya lagens bestämmelse om rätt för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om bl.a. märkning, journalföring, registrering av djur och djurhållare skall dock inte vara begränsad till att avse föreskrifter som behövs för att uppfylla Sveriges åtaganden enligt internationella överenskommelser.

Regeringen bedömer att den nuvarande provtagningslagens bemyndigande om möjlighet för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att föreskriva om djurhälsa i besättningar för mjölkproduktion samt om djurhållning, hantering av mjölk och krav på hygien i samband med sådan produktion inte bör få någon motsvarighet i den nya lagen.

Den nuvarande provtagningslagens bestämmelser om ansvarig tillsynsmyndighet skall enligt regeringens förslag i sak föras över till den nya lagen. Regeringen skall ges rätt att föreskriva att andra statliga myndigheter än Jordbruksverket skall utöva offentlig kontroll i vissa avseenden. Den närmare ansvarsfördelningen mellan kontrollmyndigheterna skall föreskrivas av regeringen.

Regeringen bemyndigas att föreskriva att Jordbruksverket får överlämna offentlig kontroll åt länsstyrelserna och kommunerna. En kommuns uppgift skall fullgöras av den eller de kommunala nämnder som fullgör uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet.

Jordbruksverket föreslås samordna den kontrollverksamhet som verket har överlämnat till länsstyrelserna eller kommunerna och lämna råd och hjälp i verksamheten.

Den myndighet som utför offentlig kontroll skall genom rådgivning, information och på annat sätt underlätta för den enskilde att fullgöra sina skyldigheter enligt lagen, de föreskrifter eller beslut som meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen och de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna.

Regeringen föreslår att det i den nya lagen skall införas uttryckliga bemyndiganden för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att ålägga de myndigheter eller kontrollorgan som anlitas i den offentliga kontrollen att lämna information till Jordbruksverket.

Bemyndigandet om rätt för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om hur den offentliga kontrollen skall bedrivas förs enligt förslaget över till den nya lagen.

I propositionen föreslås vidare att den nuvarande provtagningslagens bestämmelser om rätt till tillträde och upplysningar, förelägganden, förbud och viten i sak skall tas in i den nya lagen. Detsamma gäller skyldigheten för den som är föremål för offentlig kontroll eller andra åtgärder enligt lagen att tillhandahålla den hjälp som behövs för att kontrollen eller åtgärderna skall kunna genomföras. Även kontrollorgan som anlitas i den offentliga kontrollen skall ha rätt till tillträde och upplysningar som behövs i den offentliga kontrollen. Det tydliggörs att bestämmelserna om förelägganden och förbud skall tillämpas utöver vad som följer av de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen.

Regeringen föreslår att det skall föreskrivas att om någon inte fullgör sina skyldigheter enligt lagen, de föreskrifter eller beslut som har meddelats enligt lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen eller de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna får kontrollmyndigheten besluta om rättelse på hans eller hennes bekostnad.

Polismyndigheten skall enligt förslaget lämna den hjälp som behövs för utövande av offentlig kontroll eller verkställighet av beslut enligt denna lag, de föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen eller de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna. Biträde av polismyndigheten får begäras endast när det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att inspektionen inte kommer att kunna utföras utan att polisens särskilda befogenheter enligt 10 § polislagen (1984:387) behöver tillgripas eller det annars finns synnerliga skäl för begäran.

Beträffande avgifter föreslår regeringen att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet att betala avgift för offentlig kontroll, provtagning, undersökning, märkning, godkännande, registrering och utfärdande av identitetshandlingar. Bemyndigandet skall innefatta en skyldighet för kommunen att ta ut avgift.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer skall vidare bemyndigas att meddela föreskrifter om beräkningen av avgifter som tas ut av statliga myndigheter, kontrollorgan och sådana organisationer som ansvarar för registrering och utfärdande av identitetshandlingar.

Enligt de föreslagna straffbestämmelserna skall den som med uppsåt eller av grov oaktsamhet bryter mot en föreskrift eller ett beslut som har meddelats med stöd av 6 §, 7 § första stycket, 8 § eller 9 § första stycket, eller inte fullgör sina skyldigheter enligt 15 § dömas till böter. Till böter döms även den som med uppsåt eller av grov oaktsamhet bryter mot skyldigheter, villkor eller förbud som finns i de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen. Detta gäller dock inte om överträdelsen avser bestämmelser om myndighetsutövning. Om en gärning är att anse som ringa döms inte till ansvar. Inte heller döms till ansvar om ett vitesföreläggande eller ett vitesförbud har överträtts för en gärning som omfattas av föreläggandet eller förbudet.

Den nuvarande provtagningslagens bestämmelser om överklagande förs enligt förslaget i sak över till den nya lagen.

De övergångsbestämmelser som föreslås innebär att förbud, förelägganden och andra beslut om skyldigheter för enskilda som har meddelats med stöd av äldre föreskrifter och som avser hantering av djurkadaver eller andra animaliska biprodukter skall anses beslutade enligt den nya lagen om foder och animaliska biprodukter. Övriga förbud, förelägganden och andra beslut om skyldigheter för enskilda som har meddelats med stöd av äldre föreskrifter skall anses beslutade med stöd av den nya lagen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag. Utskottet erinrar om att regeringens förslag i 14 § i förslaget till lag om provtagning på djur, m.m. innebär överlåtelse av beslutanderätt inom ramen för samarbete i Europeiska unionen. Bestämmelsen i 10 kap. 5 § regeringsformen om minst tre fjärdedels majoritet blir därför tillämplig vid riksdagsbehandlingen.

En ny lag om kontroll av husdjur, m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag och gör samma bedömningar som regeringen. Därmed avstyrks en motion om att regeringens förslag till 1 § 3 lag om kontroll av husdjur bör avslås. Enligt motionen (m) bör ansvaret för att konventionen om biologisk mångfald följs lösas i annan ordning än att föra in det i portalparagrafen i en lag om kontroll av husdjur.

Jämför reservation 1 (m).

Propositionen

Den nuvarande lagen om kontroll av husdjur m.m. bör enligt regeringens förslag ersättas av en ny lag om kontroll av husdjur, m.m. Lagen skall innehålla materiella bestämmelser och bemyndiganden samt komplettera sådana EG-bestämmelser som sammanfaller med lagens syfte. Regeringen skall i Svensk författningssamling tillkännage vilka grundförordningar som avses. I fråga om EG-bestämmelser som faller inom flera lagars tillämpningsområde skall regeringen i Svensk författningssamling tillkännage vilka EG-bestämmelser som kompletteras av lagen om kontroll av husdjur, m.m. Regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, skall ges rätt att meddela de föreskrifter eller i det enskilda fallet fatta de beslut som behövs som komplettering av EG-bestämmelserna.

Regeringen föreslår att den nya lagens syfte utökas till att, jämfört med den nuvarande lagen om kontroll av husdjur m.m., även avse främjande av långsiktig förvaltning av husdjursgenetiska resurser. Bemyndiganden att meddela föreskrifter och ge organisationer rätt att anordna kontroll samt därtill hörande materiella bestämmelser, motsvarande dem som finns i nuvarande lag, förs med ett undantag in i den nya lagen.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Statens jordbruksverk bör enligt regeringens bedömning inte längre ha rätt att meddela föreskrifter om att hingstar får användas till avel endast om de har avelsvärderats.

Regeringen föreslår att det i den nya lagen skall införas bestämmelser om offentlig kontroll. Statens jordbruksverk och länsstyrelserna skall, i enlighet med vad regeringen bestämmer, utöva offentlig kontroll av efterlevnaden av lagen, de föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen och de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna. Jordbruksverket skall samordna kontrollverksamheten och lämna råd och hjälp i verksamheten.

Den myndighet som utför offentlig kontroll skall genom rådgivning, information och på annat sätt underlätta för den enskilde att fullgöra sina skyldigheter enligt lagen, de föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen och de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna.

Enligt regeringens förslag införs bestämmelser som ger kontrollmyndigheten och kontrollorgan som anlitas i den offentliga kontrollen rätt att få tillträde till områden, lokaler och liknande utrymmen samt på begäran att få åtkomst till de upplysningar och handlingar som behövs för kontrollen. Dessa bestämmelser skall tillämpas även för EG:s institutioner och för inspektörer och experter som utsetts av institutionerna. Den som är föremål för offentlig kontroll skall tillhandahålla den hjälp som behövs för att kontrollen skall kunna genomföras.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Jordbruksverket får föreskriva om att det får tas ut avgifter för offentlig kontroll. Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Jordbruksverket får meddela föreskrifter om hur avgifterna skall beräknas. Regeringen föreslår att utöver vad som följer av de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen skall kontrollmyndigheten få meddela de förelägganden och förbud som behövs för att lagen, de föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen och de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna skall följas. Förelägganden och förbud enligt lagen eller de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen skall kunna förenas med vite. Kontrollmyndigheten skall även ha möjlighet att besluta om rättelse på den enskildes bekostnad.

Polismyndigheten skall enligt förslaget lämna den hjälp som behövs för utövande av offentlig kontroll eller verkställighet av beslut enligt denna lag, de föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen eller de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna. Biträde av polismyndigheten får begäras endast när det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att inspektionen inte kommer att kunna utföras utan att polisens särskilda befogenheter enligt 10 § polislagen (1984:387) behöver tillgripas eller det annars finns synnerliga skäl för begäran.

Bestämmelser som motsvarar bestämmelserna om straffansvar i den nuvarande lagen skall enligt propositionen tas in i den nya lagen om kontroll av husdjur, m.m. Den som överträder ett vitesföreläggande eller ett vitesförbud skall dock inte dömas till ansvar för den gärning som omfattas av vitesföreläggandet eller vitesförbudet. Till ansvar döms inte heller om gärningen är belagd med straff i brottsbalken.

Bestämmelser om överklagande av beslut i enskilda fall av sådana organisationer eller sammanslutningar som har fått sig tilldelade särskilda myndighetsuppgifter med stöd av lagen skall enligt regeringens förslag tas in även i den nya lagen. Beslut som har meddelats av en sådan organisation som avses i artikel 7.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2160/2003 skall få överklagas hos Statens jordbruksverk. Beslut av annan statlig myndighet än regeringen får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. En myndighet får bestämma att dess beslut skall gälla även om det överklagas.

Motionen

Riksdagen bör enligt motion 2005/06: MJ19 (m) yrkande 9 avslå regeringens förslag till 1 § 3 lag om kontroll av husdjur. Ansvaret för att konventionen om biologisk mångfald följs bör lösas i annan ordning än att föra in det i portalparagrafen i en lag om kontroll av husdjur.

Utskottets ställningstagande

I propositionen anförts att den biologiska och genetiska mångfalden inom jordbrukets djurhållning utgör en oersättlig tillgång för en hållbar utveckling av jordbruksproduktionen och landsbygden. I regeringens strategi för biologisk mångfald från 1993 (prop. 1993/94:30, bet. 1993/94:JoU9, rskr. 1993/94:87) fastslås att Sverige skall ta ansvar för alla i landet befintliga djurgenetiska resurser i enlighet med konventionen om biologisk mångfald. Av denna framgår att i avelsarbetet med de för närvarande använda produktionsraserna (som tillhör arterna nötkreatur, svin, får, häst och fjäderfä) bör eftersträvas ett långsiktigt, hållbart nyttjande av dessa rasers genetiska potential (ärftliga egenskaper och utnyttjningsmöjligheter). Enligt strategin bör även särskilda avelsplaner upprättas för mindre populationer av husdjursarter eller raser som kan anses vara utrotningshotade. Ett hållbart nyttjande och förvaltande av de husdjursgenetiska resurserna innebär att den genetiska (ärftliga) variationen bibehålls i populationerna och att risken för inavel med olika genetiska defekter som följd (vilket kan påverka djurens hälsotillstånd och välbefinnande) minimeras.

I den nuvarande lagen (1985:342) om kontroll av husdjur m.m. finns inget krav på att husdjurspopulationerna (oberoende av art eller ras) skall nyttjas på ett hållbart sätt så att den genetiska variationen bibehålls. Enligt föreskrifter meddelade med stöd av lagen framgår endast att en registerförande rasförening eller avelsorganisation, som vill anordna kontroll av husdjur, skall skicka in en avelsplan till Jordbruksverket för godkännande. Regeringen bedömer att det är angeläget att rasföreningarna och avelsorganisationerna vid utarbetandet av avelsplanerna för de olika husdjursarterna eller raserna tar hänsyn till ett hållbart utnyttjande av de genetiska resurserna. För att hållbart utnyttja de husdjursgenetiska resurserna, oberoende av om de hör till de stora produktionsraserna eller de mindre, utrotningshotade, krävs en långsiktig förvaltning. Framför allt bör krav ställas på hur husdjurspopulationerna skall utvecklas, hur antalet djur i både små och stora populationer skall upprätthållas eller ökas och hur eventuell inavel skall undvikas så att den genetiska variationen bibehålls. Regeringen föreslår därför att syftet med den nya lagen utökas till att även avse hållbart utnyttjande och långsiktig förvaltning av de husdjursgenetiska resurserna. Härigenom kan regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, meddela föreskrifter som syftar till att förvalta de husdjursgenetiska resurserna på bästa hållbara sätt och därmed bidra till att uppfylla målet

med regeringens strategi för biologisk mångfald. Utskottet instämmer i regeringens förslag och avstyrker därmed motion 2005/06:MJ19 (m) yrkande 9.

Utskottet erinrar om att regeringens förslag i 10 § i förslaget till lag om kontroll av husdjur, m.m. innebär överlåtelse av beslutanderätt inom ramen för samarbete i Europeiska unionen. Bestämmelsen i 10 kap. 5 § regeringsformen om minst tre fjärdedels majoritet blir därför tillämplig vid riksdagsbehandlingen.

Ändringar i växtskyddslagen

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

Propositionen

Regeringen föreslår att det skall föras in en ny bestämmelse i växtskyddslagen om att lagen kompletterar sådana EG-bestämmelser som faller inom tillämpningsområdet för lagen. Regeringen skall i Svensk författningssamling tillkännage vilka grundförordningar som avses.

I fråga om EG-bestämmelser som faller inom flera lagars tillämpningsområde tillkännager regeringen i Svensk författningssamling vilka bestämmelser som kompletteras av denna lag. Regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, skall ges rätt att meddela föreskrifter eller i det enskilda fallet fatta beslut som behövs som komplettering av EG-bestämmelserna.

Enligt propositionen skall med växt i växtskyddslagen avses levande växt eller levande växtedel, inklusive fröer. Den närmare betydelsen av växt anges i föreskrifter meddelade av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Med växtprodukt skall i lagen avses produkt av växtursprung som inte är en växt enligt lagens definition och som har karaktär av råvara eller som har genomgått en enklare bearbetning. Med växtskadegörare skall i lagen avses art, stam eller biotyp av växt, djur eller patogen som är skadlig för växt, växtodling eller växtprodukt. Det nya begreppet växtprodukt skall införas i de paragrafer i växtskyddslagen som endast nämner begreppet växt.

För att bekämpa och hindra spridning av växtskadegörare föreslås att regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, skall bemyndigas att förbjuda eller meddela villkor för innehav eller annan hantering av växt, växtprodukt, jord, kompost, gödsel eller annat odlingssubstrat samt kulturer av växtskadegörare.

Regeringen föreslår vidare att en innehavare av mark, byggnad eller transportmedel skall vara skyldig att lämna tillträde för en åtgärd enligt lagen eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen även till EG:s institutioner och av institutionerna utsedda inspektörer eller experter.

Regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, får enligt propositionen överlåta till ett enskilt kontrollorgan som är juridisk person att vid införsel av växt, växtprodukt, växtskadegörare, jord, kompost, gödsel eller annat odlingssubstrat samt kulturer av växtskadegörare

- förelägga fastighetsägare eller nyttjanderättshavare att vidta åtgärd för bekämpning av växtskadegörare på fastigheten,
- förordna om smittrening av lokal, redskap, transportmedel eller annat föremål som kan hysa växtskadegörare,
- förordna om smittrening eller förstöring av växt, växtprodukt eller förpackning till växt eller växtprodukt eller om begränsning i rätten att använda växt eller växtprodukt eller sådan förpackning,
- meddela förbud mot eller villkor för införsel eller bortförande av växt, växtprodukt, växtskadegörare, jord, kompost, gödsel eller annat odlingssubstrat och kulturer av växtskadegörare,
- besluta om provtagning eller undersökning av växt, växtprodukt, jord eller annat odlingssubstrat, mark, lokal, transportmedel, förpackning, redskap eller annat föremål som kan hysa växtskadegörare.

Enligt regeringens förslag skall beslut av ett enskilt kontrollorgan få överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd skall krävas vid överklagande till kammarrätten. Jordbruksverket skall föra det allmänna talan hos allmän förvaltningsdomstol. Förvaltningslagens bestämmelser om skyldighet att föra anteckningar, parter rätt att få del av vissa uppgifter i ett ärende samt skyldighet att motivera och underrätta part om beslut skall tillämpas även för enskilda kontrollorgan vid myndighetsutövning enligt lagen. Dessutom skall förvaltningslagens bestämmelser om jäv samt rättelse vid skrivfel och liknande tillämpas av de enskilda kontrollorganen.

Regeringen föreslår att det skall införas en ny bestämmelse i växtskyddslagen om att den som utövar offentlig kontroll har rätt att på begäran få sådana upplysningar och att ta del av sådana handlingar som behövs för den offentliga kontrollen. Bestämmelserna skall gälla även för EG:s institutioner och för inspektörer och experter som utsetts av institutionerna.

Det skall även införas en ny bestämmelse i växtskyddslagen om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgifter för handläggning av frågor om tillstånd, omhändertagande av gods eller för kontroll, inspektion eller därmed sammanhängande eller jämförlig åtgärd enligt lagen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag. Förslaget innebär att bestämmelsen i 10 kap. 5 § regeringsformen om minst tre fjärdedels majoritet vid riksdagsbehandlingen blir tillämplig beträffande 6 och 6 a §§ i regeringens förslag till ändring av växtskyddslagen.

Ändringar i djurskyddslagen

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag och gör samma bedömningar som regeringen.

Propositionen

Regeringen föreslår att det i djurskyddslagen skall föras in en ny bestämmelse om att lagen skall komplettera sådana EG-bestämmelser som faller inom tillämpningsområdet för lagen. Regeringen skall tillkännage i Svensk författningssamling vilka grundförordningar som avses. I fråga om EG-bestämmelser som faller inom flera lagars tillämpningsområde skall regeringen i Svensk författningssamling tillkännage vilka bestämmelser som kompletteras av djurskyddslagen. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela de föreskrifter eller i det enskilda fallet fatta beslut som behövs som komplettering av EG-bestämmelserna.

Lagens bestämmelser om offentlig kontroll, inklusive bestämmelserna om kontrollmyndigheters befogenheter, om polismyndighetens skyldighet att tillhandahålla hjälp och om överklagande skall tillämpas på de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen.

Regeringen får enligt förslaget meddela föreskrifter om vilka bestämmelser i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 som skall tillämpas vid offentlig kontroll av andra djurhållare än sådana som håller livsmedelsproducerande djur.

I propositionen föreslås att det särskilt föreskrivs att länsstyrelsen inom länet har ansvar för att samordna övriga kontrollmyndigheters verksamhet och lämna råd och hjälp i denna verksamhet. Den myndighet som utövar offentlig kontroll skall genom rådgivning, information och på annat sätt underlätta för den enskilde att fullgöra sina skyldigheter enligt lagen, de föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen och de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna. Det införs en skyldighet för kontrollmyndigheten att verka för att överträdelser av djurskyddslagstiftningen beivras.

Det tydliggörs enligt förslaget att bestämmelserna om förelägganden och förbud skall tillämpas utöver vad som följer av de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen. Den som är föremål för offentlig kontroll skall vara skyldig att tillhandahålla den hjälp som behövs för att kontrollen skall

kunna genomföras. Det tydliggörs att även utrymmen som har anknytning till djurhållningen omfattas av kontrollmyndighetens rätt till tillträde för offentlig kontroll. Även kontrollorgan som anlitas i den offentliga kontrollen skall ha rätt till tillträde och upplysningar som behövs i den offentliga kontrollen.

Regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, skall bemyndigas att meddela föreskrifter om skyldighet att betala avgift för offentlig kontroll enligt lagen, de föreskrifter som meddelats med stöd av lagen eller de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen. Bemyndigandet skall innefatta en skyldighet för kommunen att ta ut avgift. Regeringen, eller efter regeringens bemyndigande, Djurskyddsmyndigheten skall vidare bemyndigas att meddela föreskrifter om beräkningen av avgifter som tas ut av statliga myndigheter och kontrollorgan.

Det klargörs enligt förslaget att djurskyddslagens bestämmelser om offentlig kontroll inte skall omfatta djur inom Försvarsmakten.

Regeringen föreslår att den som av uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot skyldigheter, villkor eller förbud som finns i de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen skall dömas till böter eller fängelse i högst två år. Detta gäller dock inte om överträdelsen avser bestämmelser om myndighetsutövning. Om brottet har begåtts med uppsåt och avsett en förpliktelse av väsentlig betydelse från djurskyddssynpunkt, döms till fängelse i högst två år. Om gärningen är att anse som ringa skall inte dömas till ansvar. Till ansvar skall inte heller dömas om gärningen är belagd med samma eller strängare straff i brottsbalken. Om ett vitesföreläggande eller vitesförbud har överträtts döms inte till ansvar enligt lagen för en gärning som omfattas av föreläggandet eller förbudet.

Regeringen föreslås få meddela föreskrifter om i vilka fall som beslut skall gälla omedelbart.

Regeringen bemyndigas i propositionen att besluta vilken myndighet som skall pröva om stallar – som inte har förprovats – kan godkännas i efterhand.

Utskottets ställningstagande

Utskottet erinrar om att regeringens förslag i 27 § i förslaget till lag om ändring i djurskyddslagen innebär överlåtelse av beslutanderätt inom ramen för samarbete i Europeiska unionen. Förslaget innebär därför att bestämmelsen i 10 kap. 5 § regeringsformen om minst tre fjärdedels majoritet vid riksdagsbehandlingen blir tillämplig vid riksdagsbehandlingen.

Ändringar i epizootilagen

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag och gör samma bedömningar som regeringen.

Propositionen

Regeringen föreslår att epizootilagen skall komplettera sådana EG-bestämmelser som faller inom tillämpningsområdet för lagen och som regeringen ger till känna i Svensk författningssamling.

I fråga om EG-bestämmelser som faller inom flera lagars tillämpningsområden skall regeringen i Svensk författningssamling tillkännage vilka EG-bestämmelser som kompletteras av epizootilagen. Regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, får meddela föreskrifter eller i det enskilda fallet fatta beslut som behövs som komplettering av EG-bestämmelserna. Lagens bestämmelser om offentlig kontroll, inklusive bestämmelserna om kontrollmyndigheters befogenheter, om överklagande och besluts omedelbara verkan görs tillämpliga på de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen.

Den närmare ansvarsfördelningen mellan kontrollmyndigheterna skall enligt propositionen föreskrivas av regeringen. Det skall dock framgå av lagen att Statens jordbruksverk samordnar övriga kontrollmyndigheters verksamhet och lämnar råd och hjälp i verksamheten.

Den myndighet som utför offentlig kontroll skall genom rådgivning, information och på annat sätt underlätta för den enskilde att fullgöra sina skyldigheter enligt lagen, de föreskrifter och beslut som meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen och de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna. Den som är föremål för offentlig kontroll eller andra åtgärder skall vara skyldig att tillhandahålla den hjälp som behövs för att kontrollen eller åtgärderna skall kunna genomföras.

Den som vidtar åtgärder enligt epizootilagen eller de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen skall vidare ha rätt till tillträde till områden m.m. Även kontrollorgan som anlitas i den offentliga kontrollen skall ha rätt till tillträde och upplysningar som behövs i den offentliga kontrollen.

Regeringen föreslår att det tydliggörs att bestämmelserna om förelägganden och förbud gäller utöver vad som följer av de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen.

Biträde av polismyndigheten får enligt förslaget endast begäras när det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att inspektionen inte kommer att kunna utföras utan att polisens särskilda befogenheter enligt 10 § polislagen (1984:387) behöver tillgripas eller det annars finns synnerliga skäl för begäran.

De nya EG-förordningarna föranleder inte någon ändring i epizootilagens straffbestämmelser.

Regeringen föreslår att det skall framgå av epizootilagen att Jordbruksverket fattar beslut enligt lagen och att Jordbruksverket får överlämna åt länsstyrelsen eller annan myndighet att fatta beslut enligt lagen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag och gör samma bedömningar som regeringen.

Regeringens förslag i 12 § i förslaget till lag om ändring i epizootilagen innebär överlåtelse av beslutanderätt inom ramen för samarbete i Europeiska unionen. Bestämmelsen i 10 kap. 5 § regeringsformen om minst tre fjärdedels majoritet blir därför tillämplig vid riksdagsbehandlingen.

Ändringar i zoonoslagen

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag och gör samma bedömningar som regeringen.

Propositionen

Zoonoslagen skall enligt propositionen komplettera sådana EG-bestämmelser som faller inom tillämpningsområdet för lagen och som regeringen ger till känna i Svensk författningssamling. I fråga om EG-bestämmelser som faller inom flera lagars tillämpningsområde skall regeringen i Svensk författningssamling tillkännage vilka EG-bestämmelser som kompletteras av zoonoslagen. Regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, får meddela de ytterligare föreskrifter eller i det enskilda fallet fatta de beslut som behövs som komplettering av dessa EG-bestämmelser.

Lagens bestämmelser om offentlig kontroll, inklusive bestämmelserna om kontrollmyndigheters befogenheter, om överklagande och besluts omedelbara verkan görs tillämpliga på de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen.

Den närmare ansvarsfördelningen mellan kontrollmyndigheterna skall enligt förslaget föreskrivas av regeringen. Det skall dock framgå av lagen att Jordbruksverket samordnar övriga kontrollmyndigheters verksamhet och lämnar råd och hjälp i verksamheten.

Regeringen föreslår att den myndighet som utför offentlig kontroll genom rådgivning, information och på annat sätt skall underlätta för den enskilde att fullgöra sina skyldigheter enligt lagen, de föreskrifter och beslut som meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen och de beslut som har meddelats med stöd av EG-

bestämmelserna. Den som är föremål för offentlig kontroll eller andra åtgärder skall vara skyldig att tillhandahålla den hjälp som behövs för att kontrollen eller åtgärderna skall kunna genomföras.

Den som vidtar åtgärder enligt zoonoslagen eller de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen skall enligt regeringens förslag vidare ha rätt till tillträde till områden m.m. Även kontrollorgan som anlitas i den offentliga kontrollen skall ha rätt till tillträde och upplysningar som behövs i den offentliga kontrollen.

Det tydliggörs i förslaget att bestämmelserna om förelägganden och förbud gäller utöver vad som följer av de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen. Biträde av polismyndigheten får enligt propositionen begäras endast när det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att inspektionen inte kommer att kunna utföras utan att polisens särskilda befogenheter enligt 10 § polislagen (1984:387) behöver tillgripas eller det annars finns synnerliga skäl för begäran.

Regeringen föreslår att den som med uppsåt eller av oaktsamhet åsidosätter skyldigheter, villkor eller förbud som finns i de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen döms till böter eller fängelse i högst ett år. Detta gäller dock inte om överträdelsen avser bestämmelser om myndighetsutövning. Om gärningen är att anse som ringa skall inte dömas till ansvar. Om ett vitesföreläggande eller vitesförbud har överträtts döms inte heller till ansvar enligt lagen för en gärning som omfattas av föreläggandet eller förbudet.

Det regleras enligt regeringsförslaget i lagen att Jordbruksverket fattar beslut enligt lagen och att Jordbruksverket får överlämna till länsstyrelsen eller annan myndighet att fatta beslut enligt lagen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag och gör samma bedömningar som regeringen.

Utskottet erinrar om att regeringens förslag i 9 § i förslaget till lag om ändring i zoonoslagen innebär överlåtelse av beslutanderätt inom ramen för samarbete i Europeiska unionen. Bestämmelsen i 10 kap. 5 § regeringsformen om minst tre fjärdedels majoritet blir därför tillämplig vid riksdagsbehandlingen.

Följdändringar i andra lagar

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker ett förslag till följdändring i lag (1996:150) om högstkostnadsskydd vid köp av läkemedel på grund av att den lagen har upphävts och ersatts av lag (2002:160) om läkemedelsförmåner. Utskottet tillstyrker regeringens övriga förslag om följdändringar.

Propositionen

Regeringen föreslår med anledning av de nya lagarna om livsmedel och om provtagning på djur, m.m. att gällande laghänvisningar ändras i ett antal författningar.

Regeringen föreslår att med anledning av att den nuvarande livsmedelslagen upphör att gälla skall följdändringar göras i lagen (1990:1183) om tillfällig försäljning.

Hänvisningen till tulltaxelagen (1987:1068) skall ersättas av en hänvisning till bilaga 1 i rådets förordning (EEG) nr 2658/87 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om Gemensamma tulltaxan.

Med anledning av att den nuvarande livsmedelslagen upphör att gälla skall vissa följdändringar göras i mervärdesskattelagen (1994:200).

Med anledning av att godkännande av livsmedelslokaler ersätts av godkännande och registrering av anläggningar skall enligt propositionen följdändringar göras i alkohollagen (1994:1738).

Regeringen föreslår att med anledning av att den nuvarande livsmedelslagen upphör att gälla och ersätts av en ny lag om livsmedel skall en följdändring göras i lagen (2002:160) om läkemedelsförmåner.

Med anledning av att den nuvarande livsmedelslagen upphör att gälla och ersätts av en ny lag om livsmedel föreslår regeringen att följdändringar skall göras i fartygssäkerhetslagen (2003:365).

Utskottets ställningstagande

Regeringen föreslår med anledning av att den nuvarande livsmedelslagen upphör att gälla och ersätts av en ny lag om livsmedel att en följdändring görs i lagen (1996:1150) om högstkostnadsskydd vid köp av läkemedel. Utskottet har emellertid uppmärksammat att lagen om högstkostnadsskydd vid köp av läkemedel har upphävts och ersatts av lag (2002:160) om läkemedelsförmåner. Utskottet avstyrker därför regeringens förslag i den delen.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Kontroll av husdjur, punkt 3 (m)

av Catharina Elmsäter-Svärd (m), Lars Lindblad (m) och Bengt-Anders Johansson (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår 3 § regeringens förslag till lag om kontroll av husdjur, m.m. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06: MJ19 yrkande 9 och avslår proposition 2005/06:128 i denna del.

Ställningstagande

Vi ställer oss frågande till om en lag om kontroll av husdjur också skall inrymma ett främjande av genetisk variation. Det ligger i varje djurhållares intresse att djuren är friska och långsiktigt livskraftiga. Det ligger också i animalieproducenternas intresse att avkastningen blir så god som möjligt. Det sistnämnda är vitalt för svensk livsmedelsnäring i stort. Svensk husdjursavel har under lång tid varit framgångsrik. Så har t.ex. treraskorsningar av svin medfört såväl bättre djurhälsa som ökad köttproduktion och ett smakligare kött. De möjligheter som regeringen nu vill öppna kunde ha medfört att denna framgångsrika avel inte kunnat äga rum.

Vi anser att ansvaret för att konventionen om biologisk mångfald följs bör lösas i annan ordning än att föra in ett ansvar för främjande av långsiktig förvaltning av husdjursgenetiska resurser i portalparagrafen i en lag om kontroll av husdjur. Riksdagen bör därför avslå 3 § i regeringens förslag till lag om kontroll av husdjur, m.m.

2. Särskiljande nationella föreskrifter, punkt 8 (m, kd, c)

av Catharina Elmsäter-Svärd (m), Sven Gunnar Persson (kd), Lars Lindblad (m), Jan Andersson (c) och Bengt-Anders Johansson (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om särskiljande nationella föreskrifter. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:MJ19 yrkandena 6 och 7 samt 2005/06:MJ20 yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

När det gäller gemensamhetslagstiftning bör Sverige undvika att ha särregler som på avgörande sätt försämrar konkurrensmöjligheterna för de näringar som berörs. Vi anser att dagens regler inom dessa områden i princip är tillfyllest och att några skärpningar inte bör komma till stånd innan övriga EU-länder kommer i kapp.

Det är inte enbart bestämmelserna i sig som kan medföra olika konkurrensförutsättningar inom EU. Tillämpningen av dem är lika viktig. Ansvariga myndigheter bör därför samråda med sina motsvarigheter i andra länder för att få så likartad tillämpning som möjligt. De bör också bevaka genomförandet i andra medlemsstater.

De nya EG-bestämmelserna skall tillämpas av ett stort antal olika myndigheter. Vid utformningen av vägledning bör beaktas att kraven på företagen måste vara tydliga, rimliga och på en jämförbar nivå med kraven i andra EU-länder.

Detta bör ges regeringen till känna.

3. Offentlig kontroll, punkt 9 (fp)

av Lennart Fremling (fp) och Anita Brodén (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om offentlig kontroll. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ21 yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

I och med denna lagstiftning föreslås en anpassning till EU:s vokabulär och införa begreppet ”kontroll” i stället för ”tillsyn”. Begreppet tillsyn uppfattas som ett vidare begrepp än kontroll då det förutom strikt kontroll inneburit rådgivning och information. Tillsynsutredningen har i sitt slutbetänkande Tillsyn – förslag om en tydligare och effektivare offentlig tillsyn (SOU 2002:14) lämnat förslag på ett enhetligt tillsynsbegrepp och en tillsynslag. Vi anser att det är fullt möjligt att tills vidare behålla begreppet tillsyn i de nu aktuella lagarna och låta kontroll finnas som ett annat, mer

inskränkt begrepp. Då slipper man dessutom byta beteckningar på myndigheter från tillsynsmyndighet till kontrollmyndighet men framför allt undviker man de negativa signaler och den osäkerhet som namnbytet medför.

Vid begreppsändringen kommer det att krävas en tydlighet i kommunikationen för att klargöra att begreppet kontroll i dessa sammanhang har samma omfattning som det tidigare tillsynsbegreppet, dvs. inkluderar information och rådgivning. Det kommer också att krävas en tydlig definition av begreppen tillsyn och kontroll. Detta bör ges regeringen till känna.

4. Kontrollmyndigheter, punkt 10 (m)

av Catharina Elmsäter-Svärd (m), Lars Lindblad (m) och Bengt-Anders Johansson (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om kontrollmyndigheter. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ19 yrkande 1 och avslår motionerna 2005/06:MJ20 yrkande 14 och 2005/06:MJ21 yrkande 16.

Ställningstagande

En annan modell för att organisera denna verksamhet är att en särskild myndighet inordnas som har ansvaret för utförande av kontroll inom samtliga områden. Myndighetsansvaret vad gäller innehållet bör ligga kvar på de myndigheter som har det i dag. Det finns ett antal potentiella vinster med en sådan organisation. Samlas kontrollen under en myndighet garanteras likformighet och därmed konkurrensneutralitet över landet. Åtskillnaden mellan föreskrivande och utförande myndighet ger möjlighet till bättre kontroll och bättre behandling av eventuella överklaganden. Gränsdragning mellan det kommunala och det statliga ansvaret försvinner, liksom gränsdragningsproblem mellan statliga myndigheter. Det blir ett entydigt statligt ansvar under en kontrollmyndighet. Kommunerna slipper att i sin organisation ha en verksamhet som är statligt styrd.

Vi anser att ovan skisserade kontrollorganisation förtjänar att utredas närmare. Detta bör ges regeringen till känna.

5. Kontrollmyndigheter, punkt 10 (kd, c)

av Sven Gunnar Persson (kd) och Jan Andersson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om kontrollmyndigheter. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ20 yrkande 14 och avslår motionerna 2005/06:MJ19 yrkande 1 och 2005/06:MJ21 yrkande 16.

Ställningstagande

Försöket med Djurskyddsmyndigheten har inte slagit väl ut vad gäller lantbrukets djur. Missriktade ambitioner och politisering av myndighetsutövandet har lett till orimliga konsekvenser. Det är olyckligt att Djurskyddsmyndigheten, som tycks sakna den rätta kompetensen, har ansvaret för lantbrukets djur. Vi föreslår därför att ansvaret för djurskyddsfrågor som rör lantbrukets djur överförs till Jordbruksverket och att Djurskyddsmyndigheten fokuserar på tillsynen av sällskapsdjur. Jordbruksverkets ansvar bör även inkludera djurskyddet vid slakterierna. Detta bör ges regeringen till känna.

6. Kontrollmyndigheter, punkt 10 (fp)

av Lennart Fremling (fp) och Anita Brodén (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om kontrollmyndigheter. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ21 yrkande 16 och avslår motionerna 2005/06:MJ19 yrkande 1 och 2005/06:MJ20 yrkande 14.

Ställningstagande

Vi anser att kommunerna är den viktigaste länken i en god tillsyn. Det kan dock vara svårt för mindre kommuner att upprätthålla tillräcklig kompetens. Om den kommunala tillsynen skulle innebära att opartiskheten eller objektiviteten ifrågasätts bör det överges att föra över kontrollen till en högre nivå. Detta bör ges regeringen till känna.

7. Personal som utför offentlig kontroll m.m., punkt 11 (fp)

av Lennart Fremling (fp) och Anita Brodén (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om personal som utför offentlig kontroll m.m. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ21 yrkandena 4 och 5.

Ställningstagande

Folkpartiet vill särskilt lyfta fram behovet av utbildning av de lokala inspektörerna. I dag finns t.ex. ingen obligatorisk utbildning eller krav på utbildning för kommunens djurskyddsinspektörer, något som vi i flera olika sammanhang påpekat. Vi anser att de som utför inspektioner skall ha adekvat utbildning. Regeringen bör få i uppdrag att ta fram en utbildningsplan för inspektörer. Regeringen bör också ge berörda myndigheter i uppdrag att definiera vilken utbildning som krävs av inspektörer inom respektive verksamhetsområden. Detta bör ges regeringen till känna.

8. Beredskapsplan för djurskydd, punkt 12 (fp)

av Lennart Fremling (fp) och Anita Brodén (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om beredskapsplan för djurskydd. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ21 yrkande 13.

Ställningstagande

Vi anser att även djurskyddet bör omfattas av krav på beredskapsplaner enligt vad som beskrivs i artikel 41 i Europaparlamentets och rådets förordning 882/2004. Erfarenheten från fågelinfluensan visar på detta behov. Detta bör ges regeringen till känna.

9. Nationell kontrollplan, punkt 13 (m, fp)

av Catharina Elmsäter-Svärd (m), Lennart Fremling (fp), Lars Lindblad (m), Bengt-Anders Johansson (m) och Anita Brodén (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om en nationell kontrollplan. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:MJ19 yrkande 8 och 2005/06:MJ21 yrkande 11.

Ställningstagande

Livsmedelsverket bör få de befogenheter som krävs för att kunna utföra uppdraget att upprätta nationella kontrollplaner. Myndigheten bör exempelvis kunna kräva in underlag från övriga berörda myndigheter. Vi delar Livsmedelsverkets uppfattning att de nationella planerna bör avspegla en politisk vilja. Inriktningen på arbetet bör därmed vara ett regeringsuppdrag. Detta hindrar inte att förarbetet i huvudsak kan göras av myndigheten. Regeringen bör utnyttja sin egen expertmyndighets kompetens bättre i upprättandet av kontrollplanen. Detta bör ges regeringen till känna.

10. Riskbaserade kontroller m.m., punkt 14 (m, fp, kd)

av Catharina Elmsäter-Svärd (m), Lennart Fremling (fp), Sven Gunnar Persson (kd), Lars Lindblad (m), Bengt-Anders Johansson (m) och Anita Brodén (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om riskbaserade kontroller m.m. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:MJ19 yrkande 2, 2005/06:MJ20 yrkande 7 och 2005/06: MJ21 yrkande 9.

Ställningstagande

Vi tillstyrker att kontroller baseras på riskbedömningar. Kontrollen bör i större utsträckning än i dag inriktas på avvikelser från regelverken snarare än på omfattande rutinkontroller. Omfattningen av den offentliga kontroll som utövas mot en enskild näringsidkare bör utgå från en riskvärdering som bl.a. kan ta hänsyn till företagets storlek, verksamhetens art, förekom-

ten av kvalitetssäkringssystem, tidigare prestationer (i vilken utsträckning avvikelser från regelverket tidigare förekommit). Myndigheterna bör inte ägna mer tid åt de skötsamma företagen än vad som är sakligt motiverat.

Vi har ett annat förslag till finansiering, och riskbedömningen får därför i huvudsak effekt på frekvensen och på vad som skall kontrolleras. Kontroll av s.k. ekologiskt spannmål bör t.ex. mer inrikta sig på sundhet som frihet från svamptoxiner i stället för förekomst av fungicider. Köttkontrollen är ett annat exempel på verksamheter som bör moderniseras utifrån riskbedömningar.

Riskvärderingen bör vara likartad inom EU så att de svenska producenterna inte drabbas av orättvisa konkurrensnackdelar. Vid riskbedömningen bör även den småskaliga produktionens villkor beaktas så att kraven på denna blir rimliga utifrån verksamhetens omfattning.

Vi anser att det nu borde vara läge att se över och samordna de olika inspektionsavgifter som kan drabba en enskild företagare. Det kan inte vara rimligt att stapla avgifter för livsmedelstillsyn, djurtillsyn och miljötillsyn ovanpå varandra, speciellt inte som det i många fall är samma inspektioner som utför alla dessa inspektioner. Riksdagen bör begära att regeringen ser över möjligheten att ge enskilda småföretag avgiftsnedsättning i de fall en företagare är föremål för tillsyn enligt flera lagstiftningar. Detta bör tydliggöra för kommunerna att tillsynen bör samordnas och effektiviseras. Detta bör ges regeringen till känna.

11. Avgifter för kontrollen, punkt 15 (m)

av Catharina Elmsäter-Svärd (m), Lars Lindblad (m) och Bengt-Anders Johansson (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om avgifter för kontrollen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ19 yrkandena 4 och 5 samt avslår motionerna 2005/06:MJ20 yrkandena 8 och 10, 2005/06:MJ21 yrkandena 7 och 10 samt 2005/06: MJ22 yrkande 1.

Ställningstagande

Vi anser att den principiellt riktiga fördelningen av kostnaderna är att myndighetsutövning skall bekostas av allmänna medel. Däremot är det rimligt att kontroller föranledda av brister betalas av den felande.

En skattefinansiering medför att det görs en prioritering av kontrollerna till verksamheter där de gör mest nytta. En uppenbar risk med att välja avgifter som finansieringskälla är att det inte finns något omedelbart sam-

band mellan kostnad och nytta. Då det är myndigheten som föreskriver vad som skall kontrolleras och frekvens på kontroller är också risken att allt högre krav ställs utan att kostnaden ställs i relation till nyttan.

En övergång till att finansiera kontrollverksamhet med i huvudsak skattemedel bör påbörjas. Regeringen bör skyndsamt återkomma med förslag om detta. Förslaget bör innehålla en precisering av vilka uppgifter som fortfarande bör avgiftsbeläggas och hur avgiften för dessa skall beräknas. EU föreskriver att minimiavgifter tas ut för vissa kontroller. Detta skall givetvis beaktas i förslaget.

Detta bör ges regeringen till känna.

12. Avgifter för kontrollen, punkt 15 (fp)

av Lennart Fremling (fp) och Anita Brodén (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i reservationen om avgifter för kontrollen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ21 yrkandena 7 och 10 samt avslår motionerna 2005/06:MJ19 yrkandena 4 och 5, 2005/06:MJ20 yrkandena 8 och 10 samt 2005/06:MJ22 yrkande 1.

Ställningstagande

Folkpartiet ställer sig bakom principen att en fast grundavgift tas ut för att täcka gemensamma administrativa kostnader. Grundavgiften måste emellertid vara skälig eftersom tillsynsavgiften annars kan bli avsevärt dyrare för den enskilda företagaren.

Vi anser att regeringen också bör uppdra åt berörd myndighet att rekommendera antingen en högsta timtaxa eller ge rekommendationer om vilka overheadpåslag som är acceptabla att lägga på timtaxorna. Det är inte acceptabelt om kommunerna tar ut avgifter som är högre än de faktiska kostnaderna.

Detta bör ges regeringen till känna.

13. Avgifter för kontrollen, punkt 15 (kd)

av Sven Gunnar Persson (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om avgifter för kontrollen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ20 yrkandena 8 och 10 samt avslår motionerna 2005/06:MJ19 yrkandena 4 och 5, 2005/06:MJ21 yrkandena 7 och 10 samt 2005/06:MJ22 yrkande 1.

Ställningstagande

En inriktning bör vara att avgiften för den grundläggande kontrollen i princip skall vara låg och därmed i huvudsak skattefinansierad. Avgifterna för förnyade inspektioner till följd av avvikelser från regelverket bör inte överstiga ett rimligt självkostnadspris för en kommun.

Avgifter för ordinarie inspektioner bör vara återhållsamma och bör endast tas ut för tillsynsbesök som verkligen äger rum. Ett ordinarie kontrollbesök som inte föranmälts och inte kan genomföras på grund av att företagaren inte är på plats bör inte debiteras någon avgift eller räknas in i den fasta avgiften. Detta bör ges regeringen till känna.

14. Avgifter för kontrollen, punkt 15 (c)

av Jan Andersson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om avgifter för kontrollen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ22 yrkande 1 och avslår motionerna 2005/06:MJ19 yrkandena 4 och 5, 2005/06:MJ20 yrkandena 8 och 10 samt 2005/06:MJ21 yrkandena 7 och 10.

Ställningstagande

Centerpartiet anser att reglerna och kontrollen vid tillsyn/offentlig kontroll skall vara likvärdig och jämförbar, men det betyder inte med automatik att taxan för tillsynen/den offentliga kontrollen skall vara lika. Utan att bryta mot kommunallagen eller EG-förordningar går det att utforma taxan för tillsyn/offentlig kontroll på olika sätt. Vissa kommuner väljer en fast årsavgift medan andra väljer en minimal fast avgift och i stället betalar företagaren en besöksavgift eller timtaxa vid varje besök. Riksdagen bör inte besluta om vilken nivå eller vilken utformning som kommunerna väljer för taxan för den offentliga kontrollen. Detta bör ges regeringen till känna.

15. Registrering av verksamhet m.m., punkt 16 (m, kd)

av Catharina Elmsäter-Svärd (m), Sven Gunnar Persson (kd), Lars Lindblad (m) och Bengt-Anders Johansson (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om registrering av verksamhet m.m. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ20 yrkande 13 och avslår motion 2005/06:MJ22 yrkande 2.

Ställningstagande

Det är viktigt att de befintliga jordbruksföretag som kommer att bli klassade i flera nya kategorier, exempelvis foderföretag, inte skall behöva betala för ny registrering av redan befintlig verksamhet. Detta bör ges regeringen till känna.

16. Avgift för djurskyddskontroll, punkt 17 (fp)

av Lennart Fremling (fp) och Anita Brodén (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om avgift för djurskyddskontroll. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ21 yrkande 14 och avslår motion 2005/06:MJ20 yrkande 9.

Ställningstagande

Folkpartiet har tidigare lyft fram problemet med icke-stationära verksamheter, t.ex. djurhållning vid cirkusar. Vi anser att det bör vara länsstyrelsen som har ansvaret för tillsynen av sådan verksamhet och inte kommunerna. Detta bör också underlätta uttagandet av tillsynsavgifter. Detta bör ges regeringen till känna.

17. Finansiering av stödjande och rådgivande uppgifter, punkt 18 (fp)

av Lennart Fremling (fp) och Anita Brodén (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om finansiering av stödjande och rådgivande uppgifter. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ21 yrkande 8.

Ställningstagande

Vi anser inte att det är rimligt att kommunerna täcker sina kostnader för rådgivning med tillsynsavgifter. Detta innebär en ökad kostnad för kommunerna. Vi anser att denna ökade kostnad kan täckas genom att man inte gör en minskning av statsbidragen med 17 miljoner kronor. Detta bör ges regeringen till känna.

18. Livsmedelsproduktion för användning inom privathushåll m.m., punkt 19 (m, kd)

av Catharina Elmsäter-Svärd (m), Sven Gunnar Persson (kd), Lars Lindblad (m) och Bengt-Anders Johansson (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 19 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om livsmedelsproduktion för användning inom privathushåll m.m. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ20 yrkande 15 och avslår motion 2005/06:MJ20 yrkande 4.

Ställningstagande

Vid sidan av småskalig produktion har även begreppet ”nollskalig produktion” fått ökad aktualitet. Det handlar om när den som bedriver viss jordbruksverksamhet för självförsörjning säljer exempelvis kött till grannen eller andra enskilda. Vi anser att för de tillfällen då några ägg, en höna, en stek av hägnad hjort eller dylikt säljs privat till exempelvis en granne eller släkting bör de regler tillämpas som gäller för konsumtion i det egna hushållet. Sådan försäljning bör enligt vår uppfattning inte betraktas som ”utbudande på marknaden” i EG-lagstiftningens mening, under förutsättning att det är fråga om försäljning av ringa i omfattning och att den inte sker under butiksliknande former.

I förslaget till livsmedelslag anges i 4 § att lagen inte skall tillämpas på primärproduktion "för användning inom privathushåll eller enskildas handhavande av livsmedel för konsumtion inom privathushåll". Det bör tydliggöras att "enskildas handhavande" även kan inkludera sådant handhavande som innebär försäljning mot betalning. Regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag om komplettering av livsmedelslagen så att det klargörs att "nollskalig" livsmedelsproduktion inte skall omfattas av denna lag. Detta bör ges regeringen till känna.

19. Kontrollmyndigheternas samråd m.m., punkt 20 (m, kd)

av Catharina Elmsäter-Svärd (m), Sven Gunnar Persson (kd), Lars Lindblad (m) och Bengt-Anders Johansson (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 20 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om kontrollmyndigheternas samråd m.m. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ20 yrkandena 3, 5, 6 och 16 samt avslår motionerna 2005/06:MJ21 yrkandena 3 och 6 samt 2005/06:MJ22 yrkande 3.

Ställningstagande

För att få en enhetlig tolkning och tillämpning av EG-reglerna, enhetliga nationella bestämmelser och tydligt vägledningsmaterial inom området livsmedel, foder, djurhälsa och djurskydd bör krav ställas på de centrala myndigheterna att samråda i dessa frågor. Myndigheterna bör dessutom särskilt ges i uppgift att bevaka hur EG-bestämmelserna genomförs i andra EU-länder. Inom miljöbalkens område har ett särskilt tillsyns- och föreskriftsråd inrättats i detta syfte. Ett sådant råd skulle kunna övervägas även på området livsmedel, foder och djurhälsa/djurskydd.

Kvaliteten på kontrollen varierar i dag avsevärt inom Sverige. För att uppnå en likvärdig bedömning behövs därför centralt framtagna krav vad gäller kontrollanternas kompetens, riskklassificeringen av verksamheten, uttag av avgifter samt bedömning och tolkning av kraven i EG-förordningarna. Likvärdigheten i kontrollen bör säkerställas genom att ansvarig central myndighet regelbundet utvärderar kommunernas kontrollverksamhet.

Gårdar i primärproduktionen omfattas vanligen av såväl livsmedelssäkerhetskrav som djurskyddskrav och miljökrav. Vi anser att kontrollen av dessa olika områden bör ske vid ett och samma tillfälle av en och samma inspektör.

Propositionen innehåller en många nya regler och ändringar av gamla lagar och regler. Det är viktigt att konsekvenserna av denna omfattande regelomläggning följs upp och utvärderas efter två år. Regeringen bör senast den 31 december år 2008 återkomma till riksdagen med en redovisning av de konsekvenser som de nya reglerna fått för svenska företagare.

Detta bör ges regeringen till känna.

20. Kontrollmyndigheternas samråd m.m., punkt 20 (fp)

av Lennart Fremling (fp) och Anita Brodén (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 20 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om kontrollmyndigheternas samråd m.m. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ21 yrkandena 3 och 6 samt avslår motionerna 2005/06:MJ20 yrkandena 3, 5, 6 och 16 samt 2005/06:MJ22 yrkande 3.

Ställningstagande

Ett problem som en remissinstans har påpekat är att det kommer att finnas både svensk lagstiftning och EG-lagstiftning på området vilket kan försvåra för utövare. Det är därför viktigt att tydliga, tillgängliga och lättförståeliga skrivningar av lagstiftningarna tas fram av respektive myndighet.

De centrala myndigheterna bör vidare samordna, förenkla och utarbeta bra system för rapportering. Det är odessutom viktigt att man också tar fram system för återkoppling av informationen till uppgiftslämnare. Sverige bör dessutom vara pådrivande för att sådan återkoppling också sker på EU-nivå.

Detta bör ges regeringen till känna.

21. Biträde av polismyndighet, punkt 21 (fp)

av Lennart Fremling (fp) och Anita Brodén (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 21 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om biträde av polismyndighet. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ21 yrkande 15.

Ställningstagande

Polisen har en viktig roll i att vara tillgänglig för inspektörer när handräckning behövs. Detta skall naturligtvis inte överutnyttjas, men vi vet att hot och våld mot inspektörer förekommer. Den nu föreslagna lagstiftningen får inte innebära att skyddet för inspektörerna urholkas.

Vi anser att regeringen bör följa upp hur den ändrade lagstiftningen påverkar möjligheten till handräckning då bristen på poliser inte får vara en ursäkt för att minska skyddet för tjänstemän. Det är då bättre att utöka polisstyrkan. Detta bör ges regeringen till känna.

22. Överflyttning av tillsynsansvar, punkt 22 (c)

av Jan Andersson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 22 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om överflyttning av tillsynsansvar. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ22 yrkande 4.

Ställningstagande

Propositionen behandlar möjligheten att ingripa mot kommuner som brister i kontrollen. I andra sammanhang där kommunerna brister i sitt ansvar/åtagande är gången att man blir varnad, och om kommunen inte bättrar sig dömer staten ut vite. Om inte heller detta hjälper kan det bli tal om statligt övertagande av uppgifterna. I detta förslag från regeringen är gången en annan. Om en kommun misskött kontrollen (grovt eller under längre tid) skall regeringen kunna besluta om att kontrollen skall flyttas över till Jordbruksverket eller annan myndighet.

Centerpartiet motsätter sig inte att det skall finnas stöd- och sanktionssystem mot kommuner som inte klarar av sitt uppdrag. Den normala gången bör användas även i fråga om den offentliga kontrollen. Jag anser också att man i första hand skall uppmuntra kommunerna att samverka med sina grannkommuner om den offentliga kontrollen, för att optimera sin myndighetsuppgift. Det finns flera exempel på kommuner som valt att samarbeta i regionala kommunförbund eller med sin grannkommun för att säkerställa en hög kompetensnivå på tjänstemännen och effektivisera tillsynen/den offentliga kontrollen. Detta bör ges regeringen till känna.

23. Straffbestämmelser m.m., punkt 23 (m, fp, kd, c)

av Catharina Elmsäter-Svärd (m), Lennart Fremling (fp), Sven Gunnar Persson (kd), Lars Lindblad (m), Jan Andersson (c), Bengt-Anders Johansson (m) och Anita Brodén (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 23 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om straffbestämmelser m.m. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:MJ20 yrkande 11 och 2005/06:MJ21 yrkande 17.

Ställningstagande

Vi anser att noggranna överväganden måste göras av vad som skall vara kriminaliserat. Av lagtexten bör framgå vilka EG-bestämmelser, t.ex. vilka förordningar, som avses samt vilka artiklar i dessa förordningar som är straffsanktionerade. Ett grundläggande krav på strafflagstiftning är att den skall vara tydlig så att den enskilde skall ha möjlighet att förutse vad som är straffbart.

Den ökande mängden EG-bestämmelser ställer högre krav på tydlighet än vad som möjligen krävdes vid inträdet i EG. Lagrådet har i yttrande över förslag till ändringar av miljöbalkens sanktionssystem underkänt kriminalisering av en EG-förordning där det i straffbestämmelsen angavs vilken förordning det rörde sig om men inte vilka artiklar i förordningen som omfattades. I det fallet har regeringen i propositionen föreslagit en straffregel där det anges vilka artiklar som omfattas av straffansvar. I den propositionen sägs också att det är lämpligt att de blankettstraffbud som hänvisar till EG-förordningar anger de artiklar där de handlingsregler finns som är avsedda att omfattas av straffbudet (prop. 2005/06:182 s. 42).

Av de föreslagna straffbestämmelserna framgår alltså inte vilka EG-förordningar som är straffsanktionerade. Det gäller förslagen i 29 § andra stycket förslag till lag om livsmedel, 29 § andra stycket förslag till lag om foder och animaliska biprodukter, 21 § andra stycket förslag till lag om provtagning på djur, m.m. och 12 a § första stycket lag om ändring i zoonoslagen (1999:658). Det kan visserligen komma att kunna läsas ut av föreskrifter från regeringen men bör framgå redan av straffbestämmelsen.

Riksdagen bör begära att regeringen återkommer med förslag till lagstiftning som tydliggör vilka artiklar i berörd EG-lagstiftning som skall omfattas av straffansvar. Detta bör ges regeringen till känna.

24. Ansvar för fodersäkerhet, punkt 24 (m, kd)

av Catharina Elmsäter-Svärd (m), Sven Gunnar Persson (kd), Lars Lindblad (m) och Bengt-Anders Johansson (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 24 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om ansvar för fodersäkerhet. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ20 yrkande 12.

Ställningstagande

Den nya förordningen om fodersäkerhet är så otydlig att det kan bli den enskilde bondens eller kontrollantens tolkning som blir avgörande. Regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag på lagstiftning som tydliggör det enskilda jordbruksföretagets ansvar för fodersäkerheten. Detta bör ges regeringen till känna.

25. Myndighetsansvaret för kontroll av foder och animaliska biprodukter, punkt 26 (fp)

av Lennart Fremling (fp) och Anita Brodén (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 26 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om myndighetsansvaret för kontroll av foder och animaliska biprodukter. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ21 yrkande 12.

Ställningstagande

Folkpartiet har i sin jord-, skogs- och fiskemotion framfört sin syn på en framtida myndighetsstruktur. I den tänkta strukturen föreslår vi att Livsmedelsverket har hela tillsynsansvaret från jord till bord, vilket inkluderar tillsynen av foderanläggningar. Antalet sådana anläggningar är ganska litet jämfört med det totala antalet livsmedelsproduktionsanläggningar. Problemen kring egenkontroll m.m. är likartade för livsmedelstillverkning och fodertillverkning. Genom en överflyttning av tillsynsansvaret skulle man säkra en bättre möjlighet att hålla hög expertis inom området. Detta bör ges regeringen till känna.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2005/06:128 Anpassning till nya EG-bestämmelser om livsmedel, foder, djurhälsa, djurskydd och växtskydd m.m.:

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. livsmedelslag,
2. lag om foder och animaliska biprodukter,
3. lag om provtagning på djur, m.m.,
4. lag om kontroll av husdjur, m.m.,
5. lag om ändring i växtskyddslagen (1972:318),
6. lag om ändring i djurskyddslagen (1988:534),
7. lag om ändring i epizootilagen (1999:657),
8. lag om ändring i zoonoslagen (1999:658),
9. lag om ändring i lagen (1989:225) om ersättning till smittbärare,
10. lag om ändring i lagen (1990:1183) om tillfällig försäljning,
11. lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200),
12. lag om ändring i lagen (1994:1709) om EG:s förordningar om den gemensamma fiskeripolitiken,
13. lag om ändring i lagen (1994:1710) om EG:s förordningar om jordbruksprodukter,
14. lag om ändring i alkohollagen (1994:1738),
15. lag om ändring i lagen (1996:1150) om högkostnadsskydd vid köp av läkemedel m.m.,
16. lag om ändring i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring,
17. lag om ändring i miljöbalken (1998:808),
18. lag om ändring i lagen (2002:160) om läkemedelsförmåner m.m.,
19. lag om ändring i fartygssäkerhetslagen (2003:364),
20. lag om ändring i smittskyddslagen (2004:168).

Följdmotioner

2005/06:MJ19 av Catharina Elmsäter-Svärd m.fl. (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utreda en helt ny kontrollorganisation.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om riskbaserade kontroller.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om sällskapsdjur.

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att myndighetsutövning skall bekostas av allmänna medel (skatter).
5. Riksdagen begär att regeringen lägger fram ett nytt förslag om hur kontrollverksamheten skall finansieras i enlighet med vad i motionen anförs.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om nationella föreskrifter.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om tillämpningen av gemensamhetsregler.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att bättre utnyttja expertmyndigheter vad gäller upprättande av kontrollplanen.
9. Riksdagen avslår regeringens förslag till 1 § 3 i lag om kontroll av husdjur.

2005/06: MJ20 av Sven Gunnar Persson m.fl. (kd):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att den svenska tillämpningen av gemensamma EG-regler skall vara likvärdig med tillämpningen i andra jämförbara medlemsländer.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att införandet av särskiljande nationella svenska tillämpningsföreskrifter hålls nere till ett minimum.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att vederbörliga myndigheter skall ges i uppdrag att samråda med varandra samt att följa tillämpningen av de gemensamma EG-reglerna i andra medlemsländer.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att viss detaljhandel bör omfattas av kraven som skall gälla i industrin för riskfylld verksamhet.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om likvärdig kontroll inom Sverige.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att kontroll av gårdar i primärproduktionen, enligt de bestämmelser som omfattas av propositionen, i största möjliga utsträckning skall ske vid ett och samma tillfälle.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att omfattningen av kontrollen av gårdar i primärproduktionen bör baseras på riskbedömningar.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att inriktningen bör vara att avgiften för den grundläggande kontrollen i princip skall vara låg, och därmed i huvudsak

- skattefinansierad, medan avgifterna för förnyade inspektioner till följd av avvikelser från regelverket ej skall överstiga ett rimligt självkostnadspris för en kommun.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motioken anføres om att endast de kostnader som härrör från det kollektiv som skall bära de fasta årliga avgifterna skall täckas.
 10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motioken anføres om att för ett ordinarie kontrollbesök som inte föränmäls och som inte kan genomföras på grund av att företagaren inte är på plats bör inte debiteras någon avgift.
 11. Riksdagen begär att regeringen återkommer till riksdagen med förslag om lagstiftning som tydliggör vilka artiklar i berörd EG-lagstiftning som skall omfattas av straffansvar.
 12. Riksdagen begär att regeringen återkommer till riksdagen med förslag på lagstiftning som tydliggör det enskilda jordbruksföretagets ansvar vad gäller fodersäkerhet.
 13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motioken anføres om att de befintliga jordbruksföretag som kommer att bli klassade i flera nya kategorier, exempelvis foderföretag, inte skall behöva betala för ny registrering av redan befintlig verksamhet.
 14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motioken anføres om att ansvaret för alla frågor som rör lantbrukets djur skall överföras till Jordbruksverket.
 15. Riksdagen begär att regeringen återkommer till riksdagen med förslag om komplettering av livsmedelslagen så att det klargörs att "nollskalig" livsmedelsproduktion ej skall omfattas av denna lag.
 16. Riksdagen begär att regeringen senast den 31 december år 2008 återkommer till riksdagen med en redovisning av de konsekvenser som de nya reglerna fått för svenska företagare.

2005/06: MJ21 av Anita Brodén m.fl. (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motioken anføres om att tills vidare behålla begreppet tillsyn i de nu aktuella lagarna och låta kontroll finnas med som ett annat mer inskränkt begrepp.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motioken anføres om kravet på en tydlig definition av begreppen tillsyn och kontroll.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motioken anføres om vikten av att tydliga, tillgängliga och lättförståeliga skrivningar av lagarna tas fram av respektive myndighet.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motioken anføres om att regeringen bör ta fram en utbildningsplan för inspektörer med hänvisning till kraven i kontrollförfordningen.

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att berörda myndigheter ges i uppdrag att definiera vilken utbildning som krävs av inspektörer inom respektive verksamhetsområde.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vikten av att de centrala myndigheterna samordnar, förenklar och utarbetar bra system för rapportering, om att regeringen bör ta fram system för återkoppling av informationen till uppgiftslämnare och att Sverige bör vara pådrivande för att sådan återkoppling också sker på EU-nivå.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om principen att en fast grundavgift tas ut för att täcka gemensamma administrativa kostnader, vilken dock skall vara skälig eftersom tillsynsavgiften annars kan bli avsevärt dyrare för den enskilde företagaren.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att det inte är rimligt att kommunerna täcker sina kostnader för rådgivning med tillsynsavgifter.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen bör se över möjligheten att ge enskilda småföretag avgiftsnedsättning i de lägen man utses för tillsyn enligt flera lagar.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att det inte är acceptabelt att kommunerna tar ut avgifter som är högre än de faktiska kostnaderna.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att befogenheter att exempelvis kräva in underlag från övriga berörda myndigheter bör ges Livsmedelsverket om de får i uppdrag att upprätta de nationella kontrollplanerna enligt artikel 41 i Europaparlamentets och rådets förordning 882/2004.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Livsmedelsverket skall ha hela tillsynsansvaret från jord till bord, vilket inkluderar tillsynen av foderanläggningar.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att djurskyddet också skall omfattas av krav på beredskapsplaner enligt vad som beskrivs i artikel 41 i Europaparlamentets och rådets förordning 882/2004.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att länsstyrelsen bör ha ansvaret för tillsynen av cirkusdjuren samt uttagandet av därtill hörande tillsynsavgifter.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen skall följa upp hur den ändrade lagstiftningen påverkar möjligheten till handräckning då bristen på poliser inte får vara en ursäkt för att minska skyddet för tjänstemän.

16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att om den kommunala tillsynen skulle innebära att opartiskheten eller objektiviteten ifrågasätts bör ett övervägande ske att föra över kontrollen till högre nivå.
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om en översyn av straffbestämmelser som hänvisar till att straff kan utdömas för överträdelser av "de EG-förordningar som kompletteras av lagen" och att målet för en sådan översyn bör vara att det anges i straffbestämmelserna vilka artiklar i vilka EG-förordningar som är straffsanktionerade.

2005/06:MJ22 av Jan Andersson m.fl. (c):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförts om att riksdagen inte skall besluta om vilken nivå eller vilken utformning som kommunerna skall välja för taxan för den offentliga kontrollen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförts om att ge kommunerna möjlighet till differentierade taxor eller glesare kontrollintervall för företag som deltar i något frivilligt miljö- eller kvalitetsledningssystem.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförts om att de olika tillsynsmyndigheterna skall sträva efter att, så långt som det är praktiskt möjligt, samordna den offentliga kontrollen.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförts om att regeringen inte skall kunna besluta om att kontrollen skall flyttas från kommunerna till Jordbruksverket eller myndigheten, innan andra åtgärder först har vidtagits.

—

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till livsmedelslag

Regeringen har följande förslag till lagtext.

Lagens syfte och tillämpningsområde

1 § Denna lag syftar till att säkerställa en hög skyddsnivå för människors hälsa och för konsumenternas intressen när det gäller livsmedel.

2 § Begreppen livsmedel, stadier i produktions-, bearbetnings- och distributionskedjan, primärproduktion, utsläppande på marknaden och livsmedelsföretagare har i denna lag samma betydelse som i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 av den 28 januari 2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet¹.

Begreppet anläggning har samma betydelse som i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004 av den 29 april 2004 om livsmedelshygien².

3 § Lagen gäller alla stadier av produktions-, bearbetnings- och distributionskedjan för livsmedel.

Med livsmedel jämnställs i lagen

1. vatten, från och med den punkt där det tas in i vattenverken till den punkt där värdena skall iaktas enligt artikel 6 i rådets direktiv 98/83/EG av den 3 november 1998 om kvaliteten på dricksvatten³, ändrat genom Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1882/2003⁴, och

2. snus och tuggtobak.

4 § Lagen tillämpas inte på primärproduktion för användning inom privathushåll eller enskildas handhavande av livsmedel för konsumtion inom privathushåll.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att lagen helt eller delvis skall tillämpas på dricksvatten i privathushåll.

EG-bestämmelser som kompletteras av lagen

5 § Lagen kompletterar sådana bestämmelser i EG-förordningar (EG-bestämmelser) som har samma syfte som lagen och som faller inom lagens tillämpningsområde. Regeringen skall i Svensk författningssamling ge till känna vilka grundförordningar som avses.

¹ EGT L 31, 1.2.2002, s. 1 (Celex 32002R0178).

² EUT L 139, 30.4.2004, s. 1 (Celex 32004R0852).

³ EGT L 330, 5.12.1998, s. 32 (Celex 31998L0083).

⁴ EUT L 284, 31.10.2003, s. 1 (Celex 32003R1882).

I fråga om EG-bestämmelser som faller inom flera lagars tillämpningsområde tillkännager regeringen på samma sätt som i första stycket vilka bestämmelser som kompletteras av denna lag.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter eller i det enskilda fallet fatta beslut som behövs som komplettering av EG-bestämmelserna.

Föreskrifter och beslut till skydd för människors liv eller hälsa och för konsumentintresset

6 § Om det behövs för att skydda människors liv eller hälsa eller annars för att tillgodose konsumentintresset, får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter eller i det enskilda fallet besluta om

1. förbud eller villkor för handhavande, införsel till landet eller utsläppande på marknaden av livsmedel,
2. märkning och presentation av livsmedel,
3. livsmedels beskaffenhet eller beteckning,
4. användning av vara, ämne eller utrustning vid handhavande av livsmedel eller tillsammans med livsmedel,
5. läkarundersökning eller annan hälsokontroll av personal som är sysselsatt med livsmedelsverksamhet och om personalhygien i övrigt inom sådan verksamhet, och
6. förbud mot återutförsel av livsmedel som förvaras på en gränskontrollstation eller ett tullager eller i en frizon eller ett frilager.

Föreskrifter om livsmedelsanläggningar

7 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. att livsmedel får handhas eller släppas ut på marknaden endast i anläggningar som godkänts av kontrollmyndigheten,
2. vilka krav som skall vara uppfyllda för att ett sådant godkännande skall meddelas, och
3. registrering av anläggningar.

8 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får efter iakttagande av anmälningsförfarandet i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004 och Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 853/2004 av den 29 april 2004 om fastställande av särskilda hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung⁵ meddela föreskrifter om anpassning av och undantag från kraven i EG-förordningarna.

Föreskrifter om åtgärder mot sabotage eller annan skadegörelse

9 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om försiktighetsmått i syfte att förebygga och

⁵ EUT L 139, 30.4.2004, s. 55 (Celex 32004R0853).

avhjälpa skadeverkningarna av sabotage eller annan skadegörelse som kan påverka Sveriges livsmedelsförsörjning.

Förbud mot att släppa ut livsmedel på marknaden

10 § Utöver vad som följer av de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen är det förbjudet att på marknaden släppa ut livsmedel som

1. inte uppfyller krav och villkor som har föreskrivits eller beslutats med stöd av 6 § 2 och 3 och 8 §,

2. har handhåfts eller tidigare släppts ut på marknaden i en anläggning som inte har godkänts enligt de föreskrifter som har meddelats med stöd av 7 § eller registrerats enligt de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen,

3. inte har godkänts eller anmälts i enlighet med de föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen eller i enlighet med de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen eller inte uppfyller villkor i ett godkännande eller tillstånd,

4. innehåller ämnen som inte har godkänts eller som har förbjudits i enlighet med de föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen eller i enlighet med de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen,

5. innehåller ämnen i en halt som överskrider gränsvärden som har föreskrivits med stöd av lagen eller i de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen.

Det som sägs i första stycket gäller inte, om regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer har föreskrivit något annat.

Kontrollmyndigheternas offentliga kontroll

11 § Offentlig kontroll av efterlevnaden av denna lag, de föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen och de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna utövas av Livsmedelsverket, länsstyrelserna, andra statliga myndigheter och kommunerna i enlighet med vad regeringen bestämmer.

En kommuns uppgift skall fullgöras av den eller de kommunala nämnder som fullgör uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet.

Kontrollmyndigheternas övriga åligganden

12 § Livsmedelsverket och, i fråga om länet, länsstyrelsen samordnar övriga kontrollmyndigheters verksamhet och lämnar råd och hjälp i denna verksamhet, om inte regeringen föreskriver något annat.

Den myndighet som utövar offentlig kontroll skall genom rådgivning, information och på annat sätt underlätta för den enskilde att fullgöra sina skyldigheter enligt lagen, de föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen och de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna.

13 § Den myndighet som utövar offentlig kontroll skall verka för att överträdelser av lagen, av de föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen eller av de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen, beivras.

Kommunal samverkan i den offentliga kontrollen

14 § En kommun får träffa avtal med en annan kommun om att kontrolluppgifter som kommunen har enligt denna lag skall skötas helt eller delvis av den andra kommunen. Kommunen får dock inte överlåta befogenheten att meddela beslut i ett ärende.

En kommun får också efter överenskommelse med en annan kommun uppdra åt anställda i den kommunen att besluta på kommunens vägnar i ett visst ärende eller en grupp av ärenden, dock inte i de fall som avses i 6 kap. 34 § kommunallagen (1991:900). Föreskrifterna i 6 kap. 24–27 och 35 §§ kommunallagen om jäv och anmälan av beslut till nämnd skall tillämpas på den som fattar sådana beslut.

Överflyttning av offentlig kontroll

15 § Livsmedelsverket får, i samråd med en kommun, besluta att den offentliga kontroll av en viss anläggning som kommunen annars har skall flyttas över till verket. Ett sådant beslut får fattas, om verksamheten har stor omfattning, är särskilt komplicerad eller om det finns andra särskilda skäl.

Livsmedelsverket får besluta att kontrollen skall lämnas tillbaka till kommunen, om verket och kommunen är överens om det.

16 § Livsmedelsverket får, i samråd med en kommun, besluta att den offentliga kontroll av en viss anläggning som Livsmedelsverket annars har skall flyttas från verket till en kommun.

17 § Om en kommun grovt eller under längre tid har åsidosatt sin kontrollskyldighet när det gäller en viss anläggning, får regeringen på ansökan av Livsmedelsverket besluta att ansvaret för den offentliga kontrollen av den anläggningen skall flyttas över till Livsmedelsverket.

Regeringen får besluta att kontrollen skall lämnas tillbaka till kommunen.

Förelägganden riktade till kommuner

18 § Om en kommun inte fullgör de skyldigheter som följer av dess kontrolluppgifter, får Livsmedelsverket förelägga kommunen att avhjälpa bristen. Ett sådant föreläggande skall innehålla uppgifter om de åtgärder som Livsmedelsverket anser nödvändiga för att bristen skall kunna avhjälpas.

Föreskrifter om kontroll

19 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. hur offentlig kontroll skall bedrivas,
2. skyldighet för en kontrollmyndighet eller ett kontrollorgan som anlitas i den offentliga kontrollen att lämna information till en sådan samordnande kontrollmyndighet som avses i 12 § första stycket,
3. skyldighet för en livsmedelsföretagare att utöva en efter verksamhetens art lämpad egenkontroll av verksamheten, och
4. uppgiftsskyldighet för den som lämnar djur till slakt.

Rätt till upplysningar och tillträde

20 § En kontrollmyndighet och ett kontrollorgan som anlitas i den offentliga kontrollen har i den utsträckning som behövs för kontrollen rätt att

1. på begäran få upplysningar och ta del av handlingar, och
2. få tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen som har anknytning till verksamheten och där göra undersökningar och ta prover.

Bestämmelserna i första stycket gäller också för EG:s institutioner och för inspektörer och experter som utsetts av institutionerna.

Skyldighet att tillhandahålla hjälp

21 § Den som är föremål för offentlig kontroll skall tillhandahålla den hjälp som behövs för att kontrollen skall kunna genomföras.

Förelägganden och förbud

22 § Utöver vad som följer av de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen eller vad som särskilt anges i 18 § får en kontrollmyndighet meddela de förelägganden och förbud som behövs för att lagen, de föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen och de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna skall följas.

Vite

23 § Förelägganden och förbud enligt 22 § eller enligt de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen får förenas med vite.

Särskilda ingripanden m.m.

24 § Utöver vad som följer av de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen får en kontrollmyndighet ta hand om en vara som

1. har släppts ut på marknaden, eller som uppenbart är avsedd att släppas ut på marknaden, i strid med 10 § eller de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen, eller

2. avses med ett föreläggande eller ett förbud enligt 22 §, om föreläggandet eller förbudet inte följs.

Om en vara har tagits om hand, får ägaren under överinseende av kontrollmyndigheten göra varan duglig till livsmedel eller använda den för något annat ändamål. Annars skall kontrollmyndigheten låta förstöra varan på ägarens bekostnad.

Kontrollmyndigheten skall, på ägarens bekostnad, låta förstöra också sådana varor som omfattas av ett förbud enligt föreskrifter meddelade med stöd av 6 § 6, om det inte finns särskilda skäl för något annat.

25 § Efter en underrättelse från smittskyddsläkaren om att smitta sprids eller misstänks spridas genom livsmedel skall kontrollmyndigheten omedelbart vidta de åtgärder som behövs för att spåra smittan och undanröja risken för smittspridning.

Rättelse

26 § Om någon inte fullgör sina skyldigheter enligt lagen, de föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen eller de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna, får kontrollmyndigheten besluta om rättelse på hans eller hennes bekostnad.

Hjälp av polismyndighet

27 § Polismyndigheten skall lämna den hjälp som behövs för utövande av offentlig kontroll eller verkställighet av beslut enligt denna lag, de föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen eller de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna.

Hjälp enligt första stycket får begäras endast om

1. det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att åtgärden inte kan utföras utan att polisens särskilda befogenheter enligt 10 § polislagen (1984:387) behöver tillgripas, eller

2. det annars finns synnerliga skäl.

Avgifter

28 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet att betala avgift för

1. offentlig kontroll enligt denna lag, de föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen eller de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen,

2. prövning eller registrering enligt denna lag, de föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen eller de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen.

Bemyndigandet enligt första stycket innefattar rätt att meddela föreskrifter om skyldighet för kommunerna att ta ut sådan avgift.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om beräkningen av de avgifter som tas ut av statliga myndigheter och av kontrollorgan.

Straffbestämmelser

29 § Till böter döms den som med uppsåt eller av oaktsamhet

1. bryter mot en föreskrift eller ett beslut som har meddelats med stöd av 5 § tredje stycket, 6, 7, 8 eller 9 §,

2. bryter mot 10 § första stycket, eller

3. inte fullgör sina skyldigheter enligt 20 § första stycket 1.

Till böter döms även den som med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot skyldigheter, villkor eller förbud som finns i de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen. Detta gäller dock inte, om överträdelsen avser bestämmelser om myndighetsutövning.

30 § Om en sådan gärning som avses i 29 § är att anse som ringa, döms inte till ansvar.

Till ansvar enligt 29 §, döms inte, om gärningen är belagd med straff i brottsbalken eller i lagen (2000:1225) om straff för smuggling.

Om ett vitesföreläggande eller vitesförbud har överträtts, döms inte till ansvar enligt denna lag för en gärning som omfattas av föreläggandet eller förbudet.

Överklagande m.m.

31 § Beslut av en kommunal nämnd enligt denna lag, enligt de föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen eller enligt de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen får överklagas hos länsstyrelsen.

32 § Beslut som Livsmedelsverket eller någon annan statlig förvaltningsmyndighet har meddelat i enskilda fall enligt denna lag, enligt de föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen eller enligt de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Andra beslut av Livsmedelsverket eller någon annan statlig förvaltningsmyndighet får överklagas hos regeringen. För att konsumenternas intresse skall kunna tillvaratas inom livsmedelsområdet får ett sådant beslut överklagas av en organisation som är att anse som central arbetstagarorganisation enligt lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet eller en motsvarande sammanslutning på arbetsgiversidan.

33 § En myndighet får bestämma att dess beslut skall gälla omedelbart även om det överklagas.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2006. Genom lagen upphävs livsmedelslagen (1971:511).

2. Äldre lokalgodkännanden skall fortsätta att gälla till dess att kontrollmyndigheten har prövat om den anläggning i vilken lokalen ingår kan godkännas i enlighet med bestämmelser som har meddelats med stöd av den nya lagen eller de EG-förordningar som kompletteras av lagen eller, om godkännande inte krävs, till dess att kontrollmyndigheten har registrerat anläggningen.

3. Den som vid lagens ikraftträdande bedriver verksamhet i en godkänd livsmedelslokal får fortsätta att släppa ut sådana livsmedel på marknaden som i överensstämmelse med denna lag har handhåfts i lokalen till dess att kontrollmyndigheten med stöd av 7 § har prövat om den anläggning i vilken lokalen ingår kan godkännas eller till dess att den har registrerats.

4. Förbud, förelägganden och andra beslut om skyldigheter för enskilda som har meddelats med stöd av äldre föreskrifter skall anses beslutade enligt denna lag.

5. Beslut av en besiktningsveterinär som har meddelats före ikraftträdandet överklagas enligt äldre föreskrifter.

2 Förslag till lag om foder och animaliska biprodukter

Regeringen har följande förslag till lagtext.

Lagens syfte och tillämpningsområde

1 § Denna lag syftar till att säkerställa en hög skyddsnivå för djurs och människors hälsa när det gäller foder och animaliska biprodukter.

2 § Begreppen foder och utsläppande på marknaden av foder har i denna lag samma betydelse som i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 av den 28 januari 2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet¹.

Begreppet primärproduktion av foder har i lagen samma betydelse som i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 183/2005 av den 12 januari 2005 om fastställande av krav för foderhygien².

Begreppen animaliska biprodukter och därav framställda produkter samt utsläppande på marknaden av dessa produkter har i denna lag samma betydelse som i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1774/2002 av den 3 oktober 2002 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter som inte är avsedda att användas som livsmedel³.

3 § Lagen gäller i alla led från och med primärproduktionen av foder till och med utsläppande av foder på marknaden eller utfodring av djur. Lagen gäller också för befattning med animaliska biprodukter och därav framställda produkter.

4 § Lagen tillämpas inte på privat enskild produktion av foder avsett för sällskapsdjur och på utfodring av sådana djur i enskilda hem. Denna begränsning gäller dock inte i den mån lagen kompletterar bestämmelser i EG-förordningar (EG-bestämmelser).

EG-bestämmelser som kompletteras av lagen

5 § Lagen kompletterar sådana EG-bestämmelser som har samma syfte som lagen och som faller inom lagens tillämpningsområde. Regeringen skall i Svensk författningssamling ge till känna vilka grundförordningar som avses.

I fråga om EG-bestämmelser som faller inom flera lagars tillämpningsområde tillkännager regeringen på samma sätt som i första stycket vilka bestämmelser som kompletteras av denna lag.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter eller i det enskilda fallet fatta beslut som behövs som komplettering av EG-bestämmelserna.

¹ EGT L 31, 1.2.2002, s. 1 (Celex 32002R0178).

² EUT L 35, 8.2.2005, s. 1 (Celex 32005R0183).

³ EGT L 273, 10.10.2002, s. 1 (Celex 32002R1774).

Användning av djur som foder

6 § I de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen finns förbud mot att som foder använda djur, djurdelar eller varor som framställs av djur.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att djur eller delar av djur får användas som foder i enlighet med undantagsbestämmelserna i artikel 23 i Europa-parlamentets och rådets förordning (EG) nr 1774/2002.

Vilda djur som foder

7 § Vilda djur som inte omfattas av de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen får användas som foder endast om djuren har avlivats, slaktats upp och därefter veterinärbesiktigats.

Det som sägs i första stycket gäller också delar av sådana djur och fodermjöl eller andra varor som framställts av djuren eller delar av djuren.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från kraven i första och andra styckena.

Förbud mot att släppa ut foder på marknaden

8 § Utöver vad som följer av de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen är det förbjudet att använda eller på marknaden släppa ut foder

1. om det kan antas att fodret har en skadlig inverkan på miljön,
2. om det har en sådan beskaffenhet som inte är tillåten enligt 7 § första eller andra stycket,
3. för vilket upplysningsskyldighet enligt föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av 9 § inte fullgjorts,
4. som inte uppfyller de krav eller villkor om fodersäkerhet som föreskrivits eller beslutats med stöd av 9 §.

Föreskrifter och beslut om foder samt om laboratorier för foderanalyser

9 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter eller i enskilda fall besluta om villkor för eller förbud mot införsel, utförsel, tillverkning, utsläppande på marknaden, användning och bortskaffande av samt annan befattning med foder eller ett visst parti av foder.

10 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter eller i enskilda fall besluta om villkor för laboratorier för foderanalyser och metoder för sådana analyser.

Föreskrifter och beslut om animaliska biprodukter

11 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter eller i det enskilda fallet besluta om villkor för eller förbud mot införsel, utförsel, tillverkning, utsläppande på marknaden, omhändertagande, bearbetning och bortskaffande av samt annan befattning med animaliska biprodukter och därav framställda produkter.

Kontrollmyndigheternas offentliga kontroll

12 § Offentlig kontroll av efterlevnaden av denna lag, de föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen samt de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna utövas av Statens jordbruksverk, andra statliga myndigheter och kommunerna i enlighet med vad regeringen bestämmer.

En kommuns uppgift skall fullgöras av den eller de kommunala nämnder som fullgör uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet.

Regeringen får meddela föreskrifter om att kontrolluppgifter får överlämnas från en statlig myndighet till en annan statlig myndighet.

Kontrollmyndigheternas övriga åligganden

13 § Jordbruksverket samordnar övriga kontrollmyndigheters verksamhet och lämnar råd och hjälp i denna verksamhet, om inte regeringen föreskriver något annat.

Den myndighet som utövar offentlig kontroll skall genom rådgivning, information och på annat sätt underlätta för den enskilde att fullgöra sina skyldigheter enligt lagen, de föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen och de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna.

14 § Den myndighet som utövar offentlig kontroll skall verka för att överträdelser av lagen, av de föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen eller av de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen, beivras.

Kommunal samverkan i den offentliga kontrollen

15 § En kommun får träffa avtal med en annan kommun om att kontrolluppgifter som kommuner har enligt denna lag skall skötas helt eller delvis av den andra kommunen. Kommunen får dock inte överlåta befogenheten att meddela beslut i ett ärende.

En kommun får också efter överenskommelse med en annan kommun uppdra åt anställda i den kommunen att besluta på kommunens vägnar i ett visst ärende eller en grupp av ärenden, dock inte i de fall som avses i 6 kap. 34 § kommunallagen (1991:900). Föreskrifterna i 6 kap. 24–27 och 35 §§ kommunallagen om jäv och anmälan av beslut till nämnd skall tillämpas på den som fattar sådana beslut.

Överflyttning av offentlig kontroll

16 § Jordbruksverket eller en annan statlig kontrollmyndighet som regeringen bestämt enligt denna lag får, i samråd med en kommun, besluta att den offentliga kontroll över en viss verksamhet som kommunen annars har skall flyttas över till verket eller myndigheten. Ett sådant beslut får fattas, om verksamheten har stor omfattning, är särskilt komplicerad eller om det finns andra särskilda skäl.

Jordbruksverket eller myndigheten får besluta att kontrollen skall lämnas tillbaka till kommunen, om verket eller myndigheten och kommunen är överens om det.

17 § Jordbruksverket eller en annan statlig kontrollmyndighet som regeringen bestämt enligt denna lag får, i samråd med en kommun, besluta att den offentliga kontroll av en viss anläggning som Jordbruksverket eller myndigheten annars har skall flyttas från verket eller myndigheten till en kommun.

18 § Om en kommun grovt eller under längre tid har åsidosatt sin kontrollskyldighet när det gäller viss verksamhet, får regeringen, på ansökan av Jordbruksverket eller en annan statlig kontrollmyndighet som regeringen bestämt enligt denna lag, besluta att ansvaret för kontrollen av den verksamheten skall flyttas över till Jordbruksverket eller myndigheten.

Regeringen får besluta att kontrollen skall lämnas tillbaka till kommunen.

Förelägganden riktade till kommuner

19 § Om en kommun inte fullgör de skyldigheter som följer av dess kontrolluppgifter, får Jordbruksverket eller en annan statlig kontrollmyndighet som regeringen bestämt enligt denna lag förelägga kommunen att avhjälpa bristen. Ett sådant föreläggande skall innehålla uppgifter om de åtgärder som Jordbruksverket eller myndigheten anser nödvändiga för att bristen skall kunna avhjälpas.

Föreskrifter om kontroll

20 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. hur offentlig kontroll skall bedrivas,
2. skyldighet för en kontrollmyndighet eller ett kontrollorgan som anlitas i den offentliga kontrollen att lämna information till en sådan samordnande kontrollmyndighet som avses i 13 § första stycket,
3. skyldighet för en foderföretagare eller för en annan företagare som befattar sig med animaliska biprodukter att utöva en efter verksamhetens art lämpad egenkontroll av verksamheten.

Rätt till upplysningar och tillträde

21 § En kontrollmyndighet och ett kontrollorgan som anlitas i den offentliga kontrollen har rätt att i den utsträckning det behövs för kontrollen

1. på begäran få upplysningar och ta del av handlingar, samt
2. få tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen som har anknytning till verksamheten och där göra undersökningar och ta prover.

Bestämmelserna i första stycket gäller också för EG:s institutioner och för inspektörer och experter som utsetts av institutionerna.

Skyldighet att tillhandahålla hjälp

22 § Den som är föremål för offentlig kontroll skall tillhandahålla den hjälp som behövs för att kontrollen skall kunna genomföras.

Förelägganden och förbud

23 § Utöver vad som följer av de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen eller vad som särskilt anges i 19 § får en kontrollmyndighet meddela de förelägganden och förbud som behövs för att lagen, de föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen och de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna skall följas.

Vite

24 § Förelägganden och förbud enligt 23 § eller enligt de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen får förenas med vite.

Särskilda ingripanden

25 § Utöver vad som följer av de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen får en kontrollmyndighet ta hand om en vara som

1. har släppts ut på marknaden, uppenbart är avsedd att släppas ut på marknaden eller användas i strid med 7 och 8 §§, de föreskrifter som meddelats med stöd av 9 eller 11 § eller de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen, samt

2. avses med ett föreläggande eller ett förbud enligt 23 §, om föreläggandet eller förbudet inte följs.

Om en vara har tagits om hand, får ägaren under överinseende av kontrollmyndigheten göra varan duglig till utfodring eller till annat avsett ändamål eller använda den för något annat tillåtet ändamål. Annars skall kontrollmyndigheten låta förstöra varan på ägarens bekostnad.

Rättelse

26 § Om någon inte fullgör sina skyldigheter enligt lagen, de föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser

som kompletteras av lagen eller de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna, får kontrollmyndigheten besluta om rättelse på hans eller hennes bekostnad.

Hjälp av polismyndighet

27 § Polismyndigheten skall lämna den hjälp som behövs för utövande av offentlig kontroll eller verkställighet av beslut enligt denna lag, de föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen eller de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna.

Hjälp enligt första stycket får begäras endast om

1. det på grund av särskilda omständigheter kan befäras att åtgärden inte kan utföras utan att polisens särskilda befogenheter enligt 10 § polislagen (1984:387) behöver tillgripas, eller
2. det annars finns synnerliga skäl.

Avgifter

28 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet att betala avgift

1. för offentlig kontroll enligt denna lag, de föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen eller de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen, och

2. i ärenden enligt denna lag, de föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen eller de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen.

Bemyndigandet enligt första stycket innefattar rätt att meddela föreskrifter om skyldighet för kommunerna att ta ut sådan avgift.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om beräkningen av avgifter som tas ut av statliga myndigheter och av kontrollorgan.

Straffbestämmelser

29 § Till böter döms den som med uppsåt eller av oaktsamhet

1. bryter mot en föreskrift eller ett beslut som meddelats med stöd av 5 § tredje stycket, 9 eller 11 §,
2. bryter mot 8 §, eller
3. inte fullgör sina skyldigheter enligt 21 § första stycket 1.

Till böter döms även den som med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot skyldigheter, villkor eller förbud som finns i de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen. Detta gäller dock inte, om överträdelsen avser bestämmelser om myndighetsutövning.

30 § Om en gärning som avses i 29 § är att anse som ringa, döms inte till ansvar.

Till ansvar enligt 29 § döms inte, om gärningen är belagd med straff i brottsbalken eller i lagen (2000:1225) om straff för smuggling.

Om ett vitesföreläggande eller vitesförbud har överträtts, döms inte till ansvar enligt denna lag för en gärning som omfattas av föreläggandet eller förbudet.

Överklagande m.m.

31 § Beslut av en kommunal nämnd enligt denna lag, enligt de föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen eller enligt de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen får överklagas hos länsstyrelsen.

32 § Beslut av Jordbruksverket eller av en annan statlig förvaltningsmyndighet enligt denna lag, enligt de föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen eller enligt de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

33 § En myndighet får bestämma att dess beslut skall gälla omedelbart även om det överklagas.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2006. Genom lagen upphävs lagen (1985:295) om foder.

2. Förbud, förelägganden och andra beslut om skyldigheter för enskilda som har meddelats med stöd av äldre föreskrifter skall anses beslutade enligt denna lag.

3. För överklagande av beslut som har meddelats före ikraftträdandet av länsstyrelsen eller av en annan myndighet till vilken Statens jordbruksverk har överlåtit att utöva tillsyn gäller äldre föreskrifter.

3 Förslag till lag om provtagning på djur, m.m.

Regeringen har följande förslag till lagtext.

Lagens tillämpningsområde

1 § Denna lag skall tillämpas på

1. kartläggning och kontroll av smittsamma djursjukdomar,
2. kontroll av restsubstanser och andra ämnen i djur och djurprodukter,
3. märkning och registrering av djur, samt
4. åtgärder för att förebygga och hindra spridning av smittsamma djursjukdomar.

Vad som sägs i denna lag om djursjukdomar gäller även förekomsten av smittämnen hos djur.

EG-bestämmelser som kompletteras av lagen

2 § Lagen kompletterar sådana bestämmelser i EG-förordningar (EG-bestämmelser) som faller inom lagens tillämpningsområde. Regeringen skall i Svensk författningssamling ge till känna vilka grundförordningar som avses.

I fråga om EG-bestämmelser som faller inom flera lagars tillämpningsområde tillkännager regeringen på samma sätt som i första stycket vilka bestämmelser som kompletteras av denna lag.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter eller i det enskilda fallet fatta beslut som behövs som komplettering av EG-bestämmelserna.

Provtagning och undersökning

3 § För att kartlägga förekomst av, fastställa frihet från eller kontrollera smittsamma djursjukdomar får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter eller i det särskilda fallet besluta om provtagning eller undersökning enligt denna lag.

För att kontrollera förekomsten av restsubstanser och andra ämnen i djur och djurprodukter får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter eller i det särskilda fallet besluta om provtagning eller undersökning enligt denna lag.

4 § Provtagning eller undersökning enligt 3 § skall utföras av veterinär eller annan person som utses av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Provtagningen eller undersökningen får utföras på djur och djurprodukter, foder samt material i övrigt enligt vad som föreskrivs av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Provtagningen eller undersökningen får utföras utan samtycke av ägare eller annan rättsinnehavare och skall genomföras på ett sätt som innebär så små olägenheter som möjligt för denne.

Hälsoövervakning, uppgifter om läkemedelsanvändning och villkor för livdjursförsäljning

5 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad en veterinär eller den som är ansvarig för ett laboratorium skall iaktta i fråga om skyldighet att anmäla och rapportera misstänkta eller inträffade fall av smittsamma djursjukdomar.

6 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad den som håller djur skall iaktta i fråga om

1. skyldighet att anmäla verksamheten till en myndighet och att föra anteckningar om verksamheten,

2. skyldighet att anmäla misstanke om djursjukdom till en veterinär,

3. skyldighet att föra register över behandling med läkemedel och bevara journaler som rör sådan behandling, samt

4. krav på hygien i djurhållningen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får vidare meddela föreskrifter eller i ett enskilt fall besluta att djur får säljas till annat än slakt eller flyttas från ett område till ett annat inom landet, endast om djuren är fria från viss sjukdom.

Spridning av smitta och ämnen som kan skada människors eller djurs hälsa

7 § För att förebygga och hindra spridning av smittsamma djursjukdomar får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter eller i det enskilda fallet besluta om

1. avlivning av djur,

2. isolering av djur, samt

3. begränsningar eller andra villkor när det gäller hanteringen av djur eller produkter av djur och andra varor eller när det gäller kontakter mellan djur och människor.

Om bekämpning av epizootiska sjukdomar och vissa zoonoser finns särskilda bestämmelser i epizootilagen (1999:657) och zoonoslagen (1999:658).

8 § I fråga om livsmedelsproducerande djur eller produkter från sådana djur som innehåller eller kan antas innehålla sådana ämnen eller rests substanser som kan göra livsmedlet icke säkert får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter eller i det enskilda fallet besluta om

1. omhändertagande eller märkning av djur eller djurprodukter,

2. förbud mot att djur eller djurprodukter flyttas, överläts eller används till livsmedel, samt

3. avlivning av djur.

Märkning m.m.

9 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. märkning, journalföring och registrering av djur samt utfärdande av identitetshandlingar för djur,
2. djurhälsa, flyttningsdokument för djur och hygien vid transport av djur,
3. registrering av djurhållare och anläggningar för djur, samt
4. förbud mot användning av anläggningar som inte uppfyller krav på registrering som föreskrivs med stöd av 3.

I föreskrifter enligt första stycket kan det föreskrivas att en organisation får föra register och utfärda identitetshandlingar.

Kontrollmyndigheternas offentliga kontroll

10 § Offentlig kontroll av efterlevnaden av denna lag, de föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen samt de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna utövas av Statens jordbruksverk eller andra statliga myndigheter i enlighet med vad regeringen bestämmer.

Regeringen får meddela föreskrifter om att Jordbruksverket får överlämna åt länsstyrelserna eller kommunerna att utöva offentlig kontroll. En kommuns uppgift skall fullgöras av den eller de kommunala nämnder som fullgör uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet.

Kontrollmyndigheternas övriga åligganden

11 § Jordbruksverket samordnar den kontrollverksamhet som verket har överlämnat till länsstyrelserna eller kommunerna samt lämnar råd och hjälp i kontrollverksamheten.

Den myndighet som utövar offentlig kontroll skall genom rådgivning, information och på annat sätt underlätta för den enskilde att fullgöra sina skyldigheter enligt lagen, de föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen och de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna.

Föreskrifter om offentlig kontroll

12 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. hur offentlig kontroll skall bedrivas, samt
2. skyldighet för en kontrollmyndighet eller ett kontrollorgan som anlitas i den offentliga kontrollen att lämna information till Jordbruksverket.

Rätt till upplysningar och tillträde

13 § En kontrollmyndighet och ett kontrollorgan som anlitas i den offentliga kontrollen har i den utsträckning som behövs för kontrollen rätt att

1. på begäran få upplysningar och ta del av handlingar, och

2. få tillträde till områden, anläggningar, byggnader, lokaler och andra utrymmen där djur hålls eller där djurprodukter, foder eller material i övrigt förvaras eller annars hanteras och där göra undersökningar och ta prover.

Det som sägs i första stycket gäller också den som vidtar åtgärder enligt denna lag, de föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen eller de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna.

14 § Bestämmelserna i 13 § gäller också för

1. EG:s institutioner och för inspektörer och experter som utsetts av institutionerna, samt

2. företrädare för behöriga myndigheter i andra medlemsstater inom Europeiska unionen, om kontrollen utövas eller åtgärderna utförs tillsammans med företrädare för en svensk myndighet.

Skyldighet att tillhandahålla hjälp

15 § Den som är föremål för offentlig kontroll eller andra åtgärder enligt denna lag, de föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen eller de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna skall tillhandahålla den hjälp som behövs för att kontrollen eller åtgärderna skall kunna genomföras.

Förelägganden och förbud

16 § Utöver vad som följer av de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen får en kontrollmyndighet meddela de förelägganden och förbud som behövs för att lagen, de föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen och de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna skall följas.

Vite

17 § Förelägganden och förbud enligt denna lag eller enligt de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen får förenas med vite.

Rättelse

18 § Om någon inte fullgör sina skyldigheter enligt lagen, de föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen eller de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna, får kontrollmyndigheten besluta om rättelse på hans eller hennes bekostnad.

Hjälp av polismyndighet

19 § Polismyndigheten skall lämna den hjälp som behövs för utövande av offentlig kontroll eller verkställighet av beslut enligt denna lag, de föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen eller de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna.

Hjälp enligt första stycket får begäras endast om

1. det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att åtgärden inte kan utföras utan att polisens särskilda befogenheter enligt 10 § polislagen (1984:387) behövs tillgripas, eller
2. det annars finns synnerliga skäl.

Avgifter

20 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet att betala avgift för

1. offentlig kontroll enligt denna lag, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen,
2. provtagning, undersökning, märkning, godkännande och registrering samt för utfärdande av identitetshandlingar enligt lagen, de föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen eller de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna.

Bemyndigandet enligt första stycket 1 innefattar rätt att meddela föreskrifter om skyldighet för kommuner att ta ut sådana avgifter.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om beräkningen av avgifter som tas ut av statliga myndigheter, kontrollorgan och sådana organisationer som avses i 9 § andra stycket.

Straffbestämmelser

21 § Till böter döms den som med uppsåt eller av grov oaksamhet

1. bryter mot en föreskrift eller ett beslut som har meddelats med stöd av 6 §, 7 § första stycket, 8 § eller 9 § första stycket, eller
2. inte fullgör sina skyldigheter enligt 15 §.

Till böter döms även den som med uppsåt eller av grov oaksamhet bryter mot skyldigheter, villkor eller förbud som finns i de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen. Detta gäller dock inte, om överträdelsen avser bestämmelser om myndighetsutövning.

22 § Om en gärning som avses i 21 § är att anse som ringa, döms inte till ansvar.

Om ett vitesföreläggande eller ett vitesförbud har överträtts, döms inte till ansvar enligt denna lag för en gärning som omfattas av föreläggandet eller förbudet.

Överklagande m.m.

23 § Beslut av en kommunal nämnd enligt denna lag, enligt de föreskrifter som meddelats med stöd av lagen eller enligt de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen får överklagas hos länsstyrelsen.

24 § Beslut som en statlig förvaltningsmyndighet har meddelat enligt lagen, enligt de föreskrifter som meddelats med stöd av lagen eller enligt de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Detsamma gäller beslut som meddelats av en sådan organisation som avses i 9 § andra stycket.

Den myndighet som utövar offentlig kontroll för det allmännas talan hos förvaltningsdomstol, om det överklagade beslutet har meddelats av en organisation.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

25 § Beslut enligt denna lag, enligt de föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen eller enligt de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen skall gälla omedelbart, om inte något annat beslutas.

26 § Bestämmelserna i 22, 23–28 och 30 §§ förvaltningslagen (1986:223) skall tillämpas, om beslutet har meddelats av en organisation.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2006. Genom lagen upphävs lagen (1992:1683) om provtagning på djur, m.m.

2. Förbud, förelägganden och andra beslut om skyldigheter för enskilda som har meddelats med stöd av äldre föreskrifter och som avser hantering av djurkadaver eller andra animaliska biprodukter skall anses beslutade enligt lagen (2006:0000) om foder och animaliska biprodukter. Övriga förbud, förelägganden och andra beslut om skyldigheter för enskilda som har meddelats med stöd av äldre föreskrifter skall anses meddelade med stöd av denna lag.

4 Förslag till lag om kontroll av husdjur, m.m.

Regeringen har följande förslag till lagtext.

Lagens syfte

1 § Denna lag syftar till att

1. främja animalieproduktionen och djurs lämplighet för avel i näringsverksamhet,
2. förebygga sjukdomar hos djur, samt
3. främja en långsiktig förvaltning av husdjursgenetiska resurser.

EG-bestämmelser som kompletteras av lagen

2 § Lagen kompletterar sådana bestämmelser i EG-förordningar (EG-bestämmelser) som har samma syfte som lagen. Regeringen skall i Svensk författningssamling ge till känna vilka grundförordningar som avses.

I fråga om EG-bestämmelser som faller inom flera lagars tillämpningsområde tillkännager regeringen på samma sätt som i första stycket vilka bestämmelser som kompletteras av denna lag.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter eller i det enskilda fallet fatta beslut som behövs som komplettering av EG-bestämmelserna.

Kontroll av husdjur m.m.

3 § Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Statens jordbruksverk får för det syfte som anges i 1 §

1. meddela föreskrifter om kontroll av husdjur och av andra djur som människan har i sin vård,
2. ge organisationer på jordbruksnäringens område eller andra sammanslutningar rätt att anordna sådan kontroll,
3. meddela föreskrifter om seminverksamhet, överföring av befruktade ägg mellan hondjur och om ägg för avelsändamål.

4 § Den som innehar djur av sådant slag och inom sådant område för vilket kontroll enligt 3 § 2 har anordnats har rätt att få djuren anslutna till kontrollen. Fortsatt anslutning får vägras, om djurens innehavare inte följer de föreskrifter som gäller för kontrollen.

5 § Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Jordbruksverket får meddela föreskrifter om att djur som omfattas av kontroll enligt denna lag får överlåtas under särskild beteckning som är förbehållen sådana djur.

6 § Om det finns hälsokontroll anordnad för slaktsvin eller nötkreatur, får regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Jordbruksverket

1. meddela föreskrifter om att en avgift får tas ut vid slakt av svin eller nötkreatur från sådana besättningar som inte omfattas av kontrollen och i vilka sjukdomar i särskilt hög grad förekommer, och

2. överlämna åt innehavare av slakteri att ta ut avgiften av den som lämnar svinen eller nötkreaturen till slakt.

7 § Om det finns hälsokontroll anordnad för kronhjort och dovhjort, får regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Jordbruksverket meddela föreskrifter om vad som skall gälla för att kronhjortar och dovhjortar som inte omfattas av kontrollen skall få flyttas till eller från ett hägn. Föreskrifterna får avse också andra djurslag som hålls i sambete med kronhjort eller dovhjort.

Kontrollmyndigheternas offentliga kontroll

8 § Offentlig kontroll av efterlevnaden av denna lag, de föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen och de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna utövas av Jordbruksverket och länsstyrelserna i enlighet med vad regeringen bestämmer.

Kontrollmyndigheternas övriga åligganden

9 § Jordbruksverket samordnar övriga kontrollmyndigheters verksamhet och lämnar råd och hjälp i denna verksamhet.

Den myndighet som utövar offentlig kontroll skall genom rådgivning, information och på annat sätt underlätta för den enskilde att fullgöra sina skyldigheter enligt lagen, de föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen och de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna.

Rätt till upplysningar och tillträde

10 § En kontrollmyndighet och ett kontrollorgan som anlitas i den offentliga kontrollen har i den utsträckning som behövs för kontrollen rätt att

1. på begäran få upplysningar och ta del av handlingar, och
2. få tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen och där göra undersökningar och ta prover.

Bestämmelserna i första stycket gäller också för EG:s institutioner och för inspektörer och experter som utsetts av institutionerna.

Skyldighet att tillhandahålla hjälp

11 § Den som är föremål för offentlig kontroll skall tillhandahålla den hjälp som behövs för att kontrollen skall kunna genomföras.

Förelägganden och förbud

12 § Utöver vad som följer av de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen får en kontrollmyndighet meddela de förelägganden och förbud som behövs för att lagen, de föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen och de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna skall följas.

Vite

13 § Förelägganden och förbud enligt denna lag eller enligt de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen får förenas med vite.

Rättelse

14 § Om någon inte fullgör sina skyldigheter enligt lagen, de föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen eller de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna, får kontrollmyndigheten besluta om rättelse på hans eller hennes bekostnad.

Hjälp av polismyndighet

15 § Polismyndigheten skall lämna den hjälp som behövs för utövande av offentlig kontroll eller verkställighet av beslut enligt denna lag, de föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen eller de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna.

Hjälp enligt första stycket får begäras endast om

1. det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att åtgärden inte kan utföras utan att polisens särskilda befogenheter enligt 10 § polislagen (1984:387) behöver tillgripas, eller
2. det annars finns synnerliga skäl.

Avgifter

16 § Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Jordbruksverket får meddela föreskrifter om skyldighet att betala avgift för offentlig kontroll enligt denna lag, de föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen eller de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Jordbruksverket får meddela föreskrifter om hur avgifterna skall beräknas.

Straffbestämmelser

17 § Till böter döms den som med uppsåt eller av grov oaksamhet bryter mot en föreskrift som har meddelats med stöd av 3 § 3, 5 eller 7 §.

18 § Till ansvar enligt denna lag döms inte, om gärningen är belagd med straff i brottsbalken.

Om ett vitesföreläggande eller ett vitesförbud har överträtts, döms inte till ansvar enligt denna lag för gärning som omfattas av föreläggandet eller förbudet.

Överklagande m.m.

19 § Beslut enligt lagen eller med stöd av lagen meddelade föreskrifter som har meddelats av en sådan organisation eller sammanslutning som avses i 3 § 2 eller av ett sådant slakteri som avses i 6 § 2, får överklagas hos Jordbruksverket.

Beslut som har meddelats av en sådan organisation som avses i artikel 7.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2160/2003 av den 17 november 2003 om bekämpning av salmonella och vissa andra livsmedelsburna zoonotiska smittämnen¹ får överklagas hos Jordbruksverket.

20 § Beslut som Jordbruksverket eller en annan statlig förvaltningsmyndighet har meddelat enligt denna lag, enligt de föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen eller enligt de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Jordbruksverket för det allmännas talan hos förvaltningsdomstol om en organisation, en sammanslutning eller ett slakteri först har beslutat i saken.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

21 § En myndighet får bestämma att dess beslut skall gälla omedelbart även om det överklagas.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2006. Genom lagen upphävs lagen (1985:342) om kontroll av husdjur m.m.

¹ EUT L 325, 12.12.2003, s. 1 (Celex 32003R2160).

5 Förslag till ändring i växtskyddslagen (1972:318)

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om växtskyddslagen (1972:318)

dels att 1, 3–6, 7 a och 11 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas fyra nya paragrafer, 2 a, 6 a, 8 a och 11 a §§ av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

I denna lag förstås med

växt även del av växt såsom lök, rotstock, gren, kvist, blad, blomma, frukt, frö och bark samt sådan produkt av växt, som alltjämt har karaktär av råvara, såsom timmer, utsäde och spannmål,

växtskadegörare virus, bakterie, svamp, nematod, insekt, kvalster, mykoplasma och annan organism ur växt- eller djurriket som kan förorsaka sjukdom eller annan skada på växt eller växtodling.

Föreslagen lydelse

1 §²

växt: levande växt eller levande växtedel, inklusive fröer,

växtprodukt: produkt av växtursprung som inte är en växt enligt denna lag och som har

1 karaktär av råvara, eller

2. genomgått en enklare bearbetning,

växtskadegörare: art, stam eller biotyp av växt, djur eller patogen som är skadlig för växt, växtodling eller växtprodukt.

Vad som avses med växt enligt lagen anges närmare i föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer

2 a §³

Lagen kompletterar sådana bestämmelser i EG-förordningar (EG-bestämmelser) som faller inom tillämpningsområdet för lagen. Regeringen skall i Svensk författningssamling ge till känna vilka grundförordningar som avses.

I fråga om EG-bestämmelser som faller inom flera lagars till-

¹ Jfr rådets direktiv 2000/29/EG av den 8 maj 2000 om skyddsåtgärder mot att skadegörare på växter eller växtprodukter förs in till gemenskapen och mot att de sprids inom gemenskapen (EGT L 169, 10.7.2000, s. 1, Celex 32000L0029), senast ändrat genom rådets direktiv 2002/89/EG (EGT L 355, 30.12.2002, s. 45, Celex 32002L0089).

² Senaste lydelse 1995:364.

³ Tidigare 2 a § upphävd genom 1994:903.

lämpningsområde tillkännager regeringen på samma sätt som i första stycket vilka bestämmelser som kompletteras av denna lag.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter eller i det enskilda fallet fatta beslut som behövs som komplettering av EG-bestämmelserna.

3 §⁴

Bekämpning enligt denna lag får ske i fråga om växtskadegörare vilka anges i föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Sådan föreskrift får meddelas endast beträffande växtskadegörare som allvarligt kan skada växtodling, skog, annan mark eller lager av växter.

Bekämpning enligt denna lag får ske i fråga om växtskadegörare vilka anges i föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Sådan föreskrift får meddelas endast beträffande växtskadegörare som allvarligt kan skada växtodling, skog, annan mark eller lager av växter *eller växtprodukter*.

Om det finns synnerliga skäl, får den myndighet som regeringen bestämmer meddela beslut som avses i 5 § utan hinder av första stycket. Sådant beslut får gälla högst tre månader.

4 §⁵

Den som har anledning anta att växtskadegörare, som omfattas av föreskrift enligt 3 § första stycket, angripit växt eller växtodling på mark som han äger eller brukar eller växter i lager som han innehar för försäljning till andra än konsumenter skall genast anmäla detta. Anmälan skall göras till den myndighet som regeringen bestämmer.

Den som har anledning anta att växtskadegörare, som omfattas av föreskrift enligt 3 § första stycket, angripit växt eller växtodling på mark som han äger eller brukar eller växter *eller växtprodukter* i lager som han innehar för försäljning till andra än konsumenter skall genast anmäla detta. Anmälan skall göras till den myndighet som regeringen bestämmer.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från anmälningsskyldigheten.

5 §⁶

För att bekämpa och hindra spridning av växtskadegörare, som omfattas av föreskrift enligt 3 § första stycket, får regeringen eller

För att bekämpa och hindra spridning av växtskadegörare, som omfattas av föreskrift enligt 3 § första stycket, får regeringen eller

⁴ Senaste lydelse 1995:364.

⁵ Senaste lydelse 1995:364.

⁶ Senaste lydelse 1989:492.

myndighet som regeringen bestämmer

den myndighet som regeringen bestämmer

1. förelägga fastighetsägare eller nyttjanderättshavare att vidtaga åtgärd för bekämpning av växtskadegörare på fastigheten,

2. förordna om smittrening av lokal, redskap, transportmedel eller annat föremål som kan hysa växtskadegörare,

3. förordna om smittrening eller förstöring av växt eller förpackning till växt eller om begränsning i rätten att använda växt eller sådan förpackning,

3. förordna om smittrening eller förstöring av växt *eller växtprodukt* eller förpackning till växt *eller växtprodukt* eller om begränsning i rätten att använda växt *eller växtprodukt* eller sådan förpackning,

4. förbjuda sådd eller plantering av växt,

5. meddela föreskrifter om odling eller skörd av växt,

6. förbjuda eller föreskriva villkor för införsel, utförsel eller bortförande av växt, växtskadegörare, jord, kompost, gödsel och kulturer av växtskadegörare,

6. förbjuda eller föreskriva villkor för införsel, utförsel eller bortförande, *innehav eller annan hantering* av växt, *växtprodukt*, växtskadegörare, jord, kompost, gödsel *eller annat odlingssubstrat* och kulturer av växtskadegörare,

7. vidtaga eller föreskriva annan åtgärd i fråga om enskilds egendom som finnes oundgängligen påkallad.

Åtgärd som avses i första stycket 2, 3 eller 7 kan verkställas genom myndighets försorg.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får överlåta till ett enskilt kontrollorgan som är juridisk person att i samband med införsel av växter, växtprodukter, växtskadegörare, jord, kompost, gödsel eller annat odlingssubstrat och kulturer av växtskadegörare besluta om sådana åtgärder som avses i första stycket 1–3. Sådan överlåtelse får även avse beslut om förbud eller villkor för införsel eller bortförande av växt, växtprodukt, växtskadegörare, jord, kompost, gödsel eller annat odlingssubstrat och kulturer av växtskadegörare i enlighet med vad som anges i första stycket 6.

5 a §⁷

För att kartlägga förekomst av, fastställa frihet från och kontrollera spridning av växtskadegörare enligt 3 § första stycket får regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer

1. meddela föreskrifter om att den som odlar eller handlar med växter skall anmäla verksamheten till viss myndighet och föra anteckningar om verksamheten,

2. meddela föreskrifter eller i det enskilda fallet besluta om provtagning eller undersökning av växt, jord eller annat odlingssubstrat, mark, lokal, transportmedel, förpackning, redskap eller annat föremål som kan hysa växtskadegörare.

Åtgärd som avses i första stycket 2 kan verkställas genom myndighets försorg.

1. meddela föreskrifter om att den som odlar växter eller handlar med växter eller växtprodukter skall anmäla verksamheten till viss myndighet och föra anteckningar om verksamheten,

2. meddela föreskrifter eller i det enskilda fallet besluta om provtagning eller undersökning av växt, växtprodukt, jord eller annat odlingssubstrat, mark, lokal, transportmedel, förpackning, redskap eller annat föremål som kan hysa växtskadegörare.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får till ett enskilt kontrollorgan som är juridisk person överlåta att i enskilda fall besluta om provtagning eller undersökning enligt första stycket 2.

6 §⁸

En innehavare av mark, byggnad eller transportmedel är skyldig att lämna tillträde för en åtgärd enligt denna lag eller föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

Innehavaren är även skyldig att lämna tillträde enligt första stycket för åtgärder som utförs av EG:s institutioner och av institutionerna utsedda inspektörer eller experter

6 a §

Den som utövar offentlig kontroll har rätt att för denna kontroll på begäran få sådana upplysningar och ta del av sådana handlingar som behövs för den offentliga kontrollen.

⁷ Senaste lydelse 1995:364.

⁸ Senaste lydelse 1995:364.

Bestämmelserna i första stycket gäller också för EG:s institutioner och för inspektörer och experter som utsetts av institutionerna.

7 a §⁹

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om sundhetsintyg.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får överlämna till en juridisk person att utfärda sådant sundhetsintyg som krävs vid handel med växter eller vid utförsel av växter.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får överlämna till en juridisk person att utfärda sådant sundhetsintyg som krävs vid handel med växter eller växtprodukter eller vid utförsel av växter eller växtprodukter.

8 a §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgifter för handläggning av frågor om tillstånd, omhändertagande av gods eller för kontroll, inspektion eller därmed sammanhängande eller jämförlig åtgärd som regleras av denna lag.

11 §¹⁰

Statens jordbruksverks beslut i ett särskilt fall enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Statens jordbruksverks beslut enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Detsamma gäller beslut som har meddelats av ett enskilt kontrollorgan.

Jordbruksverket för det allmännas talan hos allmän förvaltningsdomstol, om det överklagade beslutet har meddelats av ett enskilt kontrollorgan.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. Beslut som meddelats med stöd av 5, 5 a eller 7 § gäller omedelbart, om inte något annat bestäms.

⁹ Senaste lydelse 1995:364.

¹⁰ Senaste lydelse 1995:364.

11 a §

När enskilda kontrollorgan utför kontroll enligt denna lag tillämpas följande bestämmelser i förvaltningslagen (1986:223)

- 11 och 12 §§ om jäv,*
- 15 § om anteckning av uppgifter,*
- 16 och 17 §§ om en parts rätt att få del av uppgifter,*
- 20 § om motivering av beslut,*
- 21 § om underrättelse av beslut,*
- 22 § om överklagande, samt*
- 26 § om rättelse av skrivfel och liknande.*

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2006.

6 Förslag till lag om ändring i djurskyddslagen (1988:534)

Härigenom föreskrivs i fråga om djurskyddslagen (1988:534)¹

dels att nuvarande 1 a och 1 b §§ skall betecknas 1 b och 1 c §§, nuvarande 24 a–d §§ skall betecknas 24 c–f §§,

dels att 3 a, 12, 24, 24 c–f, 25, 26, 27, 28, 29, 31, 32, 37, 38 och 39 §§ samt rubriken närmast före 24 § skall ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 36 § skall lyda "Straffbestämmelser",

dels att rubriken närmast före 1 a § skall sättas närmast före 1 b §,

dels att det i lagen skall införas nio nya paragrafer, 1 a, 24 a, 24 b, 25 a–d, 27 a och 36 a §§, samt närmast före 1 a, 24 a, 24 c, 24 d, 24 e, 24 f, 25, 25 b, 26, 27, 27 a, 28 och 38 §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

EG-bestämmelser som kompletteras av lagen

1 a §

Lagen kompletterar sådana bestämmelser i EG-förordningar (EG-bestämmelser) som faller inom lagens tillämpningsområde. Regeringen skall i Svensk författningssamling ge till känna vilka grundförordningar som avses.

I fråga om EG-bestämmelser som faller inom flera lagars tillämpningsområde tillkännager regeringen på samma sätt som i första stycket vilka bestämmelser som kompletteras av denna lag.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter eller i det enskilda fallet fatta beslut som behövs som komplettering av EG-bestämmelserna.

3 a §

Om en åtgärd i fråga om stall eller annat förvaringsutrymme för djur som kräver förprovning enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 3 § tredje stycket 3 har vidtagits utan sådan provning, skall länsstyrelsen förbjuda att

Om en åtgärd i fråga om stall eller annat förvaringsutrymme för djur som kräver förprovning enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 3 § tredje stycket 3 har vidtagits utan sådan provning, skall den myndighet som rege-

¹ Lagen omtryckt 2003:1077

byggnaden används för att hysa djur. Förbud skall dock inte meddelas om *länsstyrelsen* finner att åtgärden kan godkännas i efterhand.

ringen bestämmer förbjuda att *utrymmet* används för att hysa djur. Förbud skall dock inte meddelas, om *myndigheten* finner att åtgärden kan godkännas i efterhand.

12 §

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Djurskyddsmyndigheten får meddela föreskrifter om villkor för eller förbud mot

1. tillförsel av hormoner eller andra ämnen till djur för att påverka djurets egenskaper i annat syfte än att förebygga, påvisa, lindra eller bota sjukdom eller sjukdomssymptom, eller

2. avel med sådan inriktning som kan medföra lidande för djuren eller påverka djurens naturliga beteenden.

Första stycket 1 gäller inte ämnen som omfattas av *lagen (1985:295) om foder*.

Första stycket 1 gäller inte ämnen som omfattas av *lagen (2006:0000) om foder och animaliska biprodukter*.

Tillsyn m.m.

Tillsynen över efterlevnaden av denna lag och de föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen utövas av Djurskyddsmyndigheten, länsstyrelserna, andra statliga myndigheter och kommunerna (*tillsynsmyndigheter*) i enlighet med vad regeringen bestämmer.

En kommuns *tillsyn* skall fullgöras av den eller de kommunala nämnder som fullgör uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Nämnden skall ha tillgång till djurskyddsutbildad personal i den omfattning som behövs för att nämnden skall kunna fullgöra sina uppgifter på ett tillfredsställande sätt.

Djurskyddsmyndigheten samordnar övriga *tillsynsmyndigheters verksamhet och lämnar vid*

Kontrollmyndigheternas offentliga kontroll

24 §²

Offentlig kontroll av efterlevnaden av denna lag, de föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen, *de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen och de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna* utövas av Djurskyddsmyndigheten, länsstyrelserna, andra statliga myndigheter och kommunerna i enlighet med vad regeringen bestämmer.

En kommuns *offentliga kontroll* skall fullgöras av den eller de kommunala nämnder som fullgör uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Nämnden skall ha tillgång till djurskyddsutbildad personal i den omfattning som behövs för att nämnden skall kunna fullgöra sina uppgifter på ett tillfredsställande sätt.

² Senaste lydelse 2005:338.

behov råd och hjälp i denna verksamhet.

Kontrollmyndigheternas övriga åligganden

24 a §

Djurskyddsmyndigheten och, i fråga om länet, länsstyrelsen samordnar övriga kontrollmyndigheters verksamhet och lämnar vid behov råd och hjälp i denna verksamhet.

Den myndighet som utövar offentlig kontroll skall genom rådgivning, information och på annat sätt underlätta för den enskilde att fullgöra sina skyldigheter enligt lagen, de föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen och de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna.

24 b §

Den myndighet som utövar offentlig kontroll skall verka för att överträdelser av lagen, av de föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen eller av de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen, beivras.

Kommunal samverkan i den offentliga kontrollen

24 a §

En kommun får träffa avtal med en annan kommun om att *tillsynsuppgifter* som kommunen har enligt denna lag skall skötas helt eller delvis av den andra kommunen. Kommunen får dock inte överlåta befogenheten att meddela beslut i ett ärende.

Kommunen får också efter överenskommelse med en annan kommun uppdra åt anställda i den kommunen att besluta på kommunens vägnar i ett visst ärende eller en grupp av ärenden, dock inte i de fall som avses i

24 c §³

En kommun får träffa avtal med en annan kommun om att *kontrolluppgifter* som kommunen har enligt denna lag skall skötas helt eller delvis av den andra kommunen. Kommunen får dock inte överlåta befogenheten att meddela beslut i ett ärende.

³ Senaste lydelse av 24 a § 2005:338.

6 kap. 34 § kommunallagen (1991:900). Föreskrifterna i 6 kap. 24–27 och 35 §§ kommunallagen om jäv och anmälan av beslut till nämnd skall tillämpas på den som fattar sådana beslut.

Frivillig överflyttning av offentlig kontroll

24 b §

Länsstyrelsen i det län där en kommun är belägen får i samråd med kommunen besluta att den *tillsyn över* en viss verksamhet som kommunen annars har skall flyttas över till länsstyrelsen. Ett sådant beslut får fattas om verksamheten har stor omfattning, är särskilt komplicerad eller om det finns andra särskilda skäl.

Länsstyrelsen får besluta att *tillsynen* skall lämnas tillbaka till kommunen om länsstyrelsen och kommunen är överens om det.

24 d §⁴

Länsstyrelsen i det län där en kommun är belägen får, i samråd med kommunen, i det enskilda fallet besluta att den *offentliga kontroll av* en viss verksamhet som kommunen annars har skall flyttas över till länsstyrelsen. Ett sådant beslut får fattas, om verksamheten har stor omfattning, är särskilt komplicerad eller om det finns andra särskilda skäl.

Länsstyrelsen får besluta att *kontrollen* skall lämnas tillbaka till kommunen, om länsstyrelsen och kommunen är överens om det.

Förelägganden riktade mot kommuner

24 c §

Om en kommun inte fullgör de skyldigheter som följer av *kommunens tillsynsuppdrag* får länsstyrelsen i det län där kommunen är belägen förelägga kommunen att avhjälpa bristen. Ett sådant föreläggande skall innehålla uppgifter om de åtgärder som länsstyrelsen anser nödvändiga för att bristen skall kunna avhjälpas.

24 e §⁵

Om en kommun inte fullgör de skyldigheter som följer av *dess kontrolluppdrag*, får länsstyrelsen i det län där kommunen är belägen förelägga kommunen att avhjälpa bristen. Ett sådant föreläggande skall innehålla uppgifter om de åtgärder som länsstyrelsen anser nödvändiga för att bristen skall kunna avhjälpas.

Tvångsöverflyttning av offentlig kontroll

24 d §

Om en kommun grovt eller under längre tid har åsidosatt sin *tillsynsskyldighet* när det gäller en viss verksamhet, får regeringen på

24 f §⁶

Om en kommun grovt eller under längre tid har åsidosatt sin *kontrollskyldighet* när det gäller en viss verksamhet, får regeringen på

⁴ Senaste lydelse av 24 b § 2005:338.

⁵ Senaste lydelse av 24 c § 2005:338.

⁶ Senaste lydelse av 24 d § 2005:338.

ansökan av länsstyrelsen i det län där kommunen är belägen, besluta att ansvaret för *tillsynen* över den verksamheten skall flyttas över till länsstyrelsen.

Regeringen får besluta att ansvaret för *tillsynen* skall lämnas tillbaka till kommunen.

ansökan av länsstyrelsen i det län där kommunen är belägen, besluta att ansvaret för *kontrollen* över den verksamheten skall flyttas över till länsstyrelsen.

Regeringen får besluta att ansvaret för *kontrollen* skall lämnas tillbaka till kommunen.

Föreskrifter om offentlig kontroll

25 §⁷

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Djurskyddsmyndigheten får meddela föreskrifter om

1. hur *tillsynen* skall bedrivas,
2. skyldighet för en *tillsynsmyndighet* att lämna information till en *annan tillsynsmyndighet*,

3. att det får tas ut avgifter för *tillsynen* och i ärenden enligt denna lag.

Regeringen får överlåta åt kommunen att meddela föreskrifter om avgifter enligt första stycket 3.

1. hur *offentlig kontroll* skall bedrivas, och

2. skyldighet för en *kontrollmyndighet* eller ett *kontrollorgan* som anlitas i den offentliga kontrollen att lämna information till en sådan samordnande *kontrollmyndighet* som avses i 24 a § första stycket.

25 a §

Regeringen får meddela föreskrifter om vilka bestämmelser i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 av den 29 april 2004 om offentlig kontroll för att säkerställa kontrollen av efterlevnaden av foder- och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelserna om djurhälsa och djurskydd⁸ som skall tillämpas vid offentlig kontroll av andra djurhållare än sådana som håller livsmedelsproducerande djur

⁷ Senaste lydelse 2005:338.

⁸ EUT L 165, 30.4.2004, s. 1 (Celex 32004R0882).

Avgifter

25 b §

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Djurskyddsmyndigheten får meddela föreskrifter om skyldighet att betala avgift för offentlig kontroll enligt lagen, de föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen eller de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen. Bemyndigandet innefattar rätt att meddela föreskrifter om skyldighet för kommunerna att ta ut sådan avgift.

25 c §

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Djurskyddsmyndigheten får meddela föreskrifter om skyldighet att betala avgift i ärenden som handläggs av statliga myndigheter enligt lagen, de föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen eller de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, kommunfullmäktige får meddela föreskrifter om skyldighet att betala avgift för en kommunal nämnds handläggning av ärenden enligt lagen, de föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen eller de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen.

25 d §

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Djurskyddsmyndigheten får meddela föreskrifter om beräkningen av avgifter som tas ut av statliga myndigheter och av kontrollorgan.

Förelägganden, förbud och rättelse

26 §⁹

En tillsynsmyndighet får, utöver vad som särskilt anges i 24 c §, meddela de förelägganden och förbud som behövs för att denna lag eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen skall efterlevas.

I beslut om föreläggande eller förbud enligt denna paragraf får tillsynsmyndigheten sätta ut vite, dock inte i fall som avses i 29 §.

Om någon inte rättar sig efter lagen eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen eller inte följer en tillsynsmyndighets föreläggande, får myndigheten besluta om rättelse på hans bekostnad. I brådskande fall får ett sådant beslut meddelas utan föregående föreläggande.

Utöver vad som följer av de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen eller vad som särskilt anges i 24 e § får en kontrollmyndighet meddela de förelägganden och förbud som behövs för att lagen, de föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen och de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna skall följas.

Förelägganden och förbud enligt första stycket eller enligt de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen får förenas med vite, dock inte i fall som avses i 29 §.

Om någon inte rättar sig efter lagen, de föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen eller de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna, får kontrollmyndigheten besluta om rättelse på hans eller hennes bekostnad. I brådskande fall får ett sådant beslut meddelas utan föregående föreläggande.

Rätt till upplysningar och tillträde m.m.

27 §¹⁰

För tillsyn har tillsynsmyndigheten rätt att få tillträde till områden, anläggningar, byggnader, lokaler och andra utrymmen där djur hålls och att där besikta djuren, göra undersökningar och ta prover.

En kontrollmyndighet och ett kontrollorgan som anlitas i den offentliga kontrollen har i den utsträckning som behövs för kontrollen rätt att

- 1. på begäran få upplysningar och ta del av handlingar, och*
- 2. få tillträde till områden, anläggningar, byggnader, lokaler och*

⁹ Senaste lydelse 2005:338.

¹⁰ Senaste lydelse 2005:338.

Tillsynsmyndigheten har rätt att på begäran få de upplysningar och handlingar som behövs för tillsynen.

Bestämmelserna i första och andra styckena gäller också för EG:s institutioner och av institutionerna utsedda inspektörer och experter.

Polismyndigheten skall på begäran lämna tillsynsmyndigheten den hjälp som behövs vid tillsynen.

andra utrymmen där djur hålls eller som berör djurhållningen och där besiktiga djuren, göra undersökningar och ta prover.

Bestämmelserna i första stycket gäller också för EG:s institutioner och för inspektörer och experter som utsetts av institutionerna.

Den som är föremål för offentlig kontroll skall tillhandahålla den hjälp som behövs för att kontrollen skall kunna genomföras.

Hjälp av polismyndighet

27 a §

Polismyndigheten skall lämna den hjälp som behövs för utövande av offentlig kontroll eller verkställighet av beslut enligt denna lag, de föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen eller de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna.

Undantag för djur som används inom försvarsmakten

28 §

Bestämmelserna i 24, 26 och 27 §§ gäller inte djur som används inom försvarsmakten.

Bestämmelserna i 24–25, 25 b och 26–27 a §§ gäller inte djur som används inom försvarsmakten.

29 §

Länsstyrelsen skall meddela förbud att ha hand om djur eller ett visst slag av djur för den som

1. inte följer ett beslut som en *tillsynsmyndighet* har meddelat enligt 26 § och som är av väsentlig betydelse från djurskyddssynpunkt,

2. allvarligt har försummat tillsynen eller vården av ett djur,

3. har misshandlat ett djur,

4. har dömts för djurplågeri enligt 16 kap. 13 § brottsbalken, eller

5. vid upprepade tillfällen dömts för brott *mot denna lag eller mot föreskrifter som meddelats med stöd av lagen* eller vid upprepade tillfällen varit föremål för beslut enligt 26 §.

Förbud skall inte meddelas, om det är uppenbart att ett upprepande inte kommer att inträffa.

Om den mot vilken förbudet riktas är ägare av djuret, får länsstyrelsen dessutom ålägga honom att göra sig av med det och förbjuda honom att skaffa djur över huvud taget eller ett visst slag av djur.

Förbudet kan avse viss tid eller gälla tills vidare.

1. inte följer ett beslut som en *kontrollmyndighet* har meddelat enligt 26 § och som är av väsentlig betydelse från djurskyddssynpunkt,

5. vid upprepade tillfällen dömts för brott *enligt 36 eller 36 a §* eller vid upprepade tillfällen varit föremål för beslut enligt 26 §.

31 §

Länsstyrelsen skall besluta att ett djur skall tas om hand genom polismyndighetens försorg om

1. djuret otillbörligt utsätts för lidande och detta inte rättas till efter tillsägelse av *tillsynsmyndigheten*,

2. ett beslut som meddelats enligt 26 § inte följs och beslutet är av väsentlig betydelse från djurskyddssynpunkt,

3. ett beslut som meddelats enligt 29 § inte följs,

4. den som har djuret i sin vård har dömts för djurplågeri enligt 16 kap. 13 § brottsbalken, eller

5. den som har djuret i sin vård vid upprepade tillfällen dömts för brott *mot denna lag eller föreskrifter som meddelats med stöd av lagen* eller vid upprepade tillfällen varit föremål för beslut enligt 26 §.

1. djuret otillbörligt utsätts för lidande och detta inte rättas till efter tillsägelse av *kontrollmyndigheten*,

5. den som har djuret i sin vård vid upprepade tillfällen dömts för brott *enligt 36 eller 36 a §* eller vid upprepade tillfällen varit föremål för beslut enligt 26 §.

32 §

Utan hinder av vad i 31 § 1 föreskrivs om tillsägelse och rättelse skall länsstyrelsen, en *tillsynsmyndighet* eller polismyndigheten besluta att ett djur som är utsatt för lidande omedelbart skall omhändertas om

1. det bedöms utsiktslöst att felet blir avhjälpt,

2. ägaren till djuret är okänd eller inte kan anträffas, eller

Utan hinder av vad i 31 § 1 föreskrivs om tillsägelse och rättelse skall länsstyrelsen, en *kontrollmyndighet* eller polismyndigheten besluta att ett djur som är utsatt för lidande omedelbart skall omhändertas om

3. det i övrigt bedöms oundgängligen nödvändigt från djurskyddssynpunkt.

Om beslutet har meddelats av någon annan än länsstyrelsen, skall beslutet underställas länsstyrelsen, som snarast skall avgöra om det skall fortsätta att gälla.

Omhändertagandet skall ske genom polismyndighetens försorg.

36 a §

Till böter eller fängelse i högst två år döms den som med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot skyldigheter, villkor eller förbud som finns i de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen. Detta gäller dock inte, om överträdelsen avser bestämmelser om myndighetsutövning.

Om brottet har begåtts med uppsåt och avsett en förpliktelse av väsentlig betydelse från djurskyddssynpunkt, döms till fängelse i högst två år.

Om gärningen är att anse som ringa skall inte dömas till ansvar.

Till ansvar enligt denna paragraf döms inte om gärningen är belagd med samma eller strängare straff i brottsbalken.

37 §

Om ett vitesföreläggande eller vitesförbud har överträtts, döms inte till ansvar enligt 36 § för gärning som omfattas av föreläggandet eller förbudet.

Den som har ålagts att betala en särskild avgift enligt 3 § fjärde stycket för att han inte låtit förpröva stall eller andra förvaringsutrymmen för djur döms inte till ansvar enligt 36 §.

Om ett vitesföreläggande eller vitesförbud har överträtts, döms inte till ansvar enligt 36 eller 36 a § för gärning som omfattas av föreläggandet eller förbudet.

Överklagande m.m.

38 §

Beslut av en kommunal nämnd enligt denna lag eller enligt bestämmelser som meddelats med stöd av lagen får överklagas hos länsstyrelsen.

Beslut, som annan statlig myndighet än regeringen i särskilt fall

Beslut av en kommunal nämnd enligt denna lag, enligt de föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen eller enligt de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen får överklagas hos länsstyrelsen.

Beslut, som en statlig förvaltningsmyndighet i särskilt fall med-

meddelat enligt lagen eller med stöd av regeringens förordnande enligt lagen, får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Annat beslut som Djurskyddsmyndigheten eller annan statlig myndighet meddelat enligt lagen eller med stöd av regeringens förordnande enligt lagen får överklagas hos regeringen.

delat enligt lagen, enligt de föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen eller enligt de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen, får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Andra beslut av Djurskyddsmyndigheten eller någon annan statlig förvaltningsmyndighet får överklagas hos regeringen.

39 §

Beslut som avses i 29, 31, 32 och 34 §§ gäller omedelbart, om inte myndigheten bestämmer något annat.

En myndighet får i annat fall bestämma att ett beslut skall gälla även om det överklagas.

Regeringen får meddela föreskrifter om i vilka fall ett beslut enligt denna lag, enligt de föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen eller enligt de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen skall gälla omedelbart även om det överklagas.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2006.

7 Förslag till lag om ändring i epizootilagen (1999:657)

Härigenom föreskrivs i fråga om epizootilagen (1999:657)

dels att 4 a, 5, 7–9, 11–14 och 21 §§ samt rubrikerna närmast före 11 och 21 §§ skall ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 20 § skall lyda ”Straffbestämmelser m.m.”,

dels att det i lagen skall införas fem nya paragrafer, 1 a, 11 a, 12 a, 13 a och 22 §§, samt närmast före 1 a, 11 a, 12, 12 a, 13, 13 a och 14 §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

EG-bestämmelser som kompletteras av lagen

1 a §

Lagen kompletterar sådana bestämmelser i EG-förordningar (EG-bestämmelser) som faller inom lagens tillämpningsområde. Regeringen skall i Svensk författningssamling ge till kända vilka grundförordningar som avses.

I fråga om EG-bestämmelser som faller inom flera lagars tillämpningsområde tillkännager regeringen på samma sätt som i första stycket vilka bestämmelser som kompletteras av denna lag.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter eller i det enskilda fallet fatta beslut som behövs som komplettering av EG-bestämmelserna.

4 a §¹

Om det finns grundad anledning att anta att ett fall av epizootisk sjukdom har inträffat, skall *den myndighet som regeringen bestämmer*, i den utsträckning det är nödvändigt för att motverka smittspridning, besluta om förbud mot att besöka eller lämna eller utföra transporter eller förflyttningar av

Om det finns grundad anledning att anta att ett fall av epizootisk sjukdom har inträffat, skall *Jordbruksverket*, i den utsträckning det är nödvändigt för att motverka smittspridning, besluta om förbud mot att besöka eller lämna eller utföra transporter eller förflyttningar av djur eller fordon till, från

¹ Senaste lydelse 2005:102.

djur eller fordon till, från eller inom sådana områden

1. som gränsar till ett område där smitta kan antas förekomma, eller
2. där det annars kan finnas risk för spridning av smitta.

Jordbruksverket får överlämna åt länsstyrelsen eller annan statlig myndighet att fatta beslut enligt första stycket.

5 §²

Om det är klarlagt att ett fall av epizootisk sjukdom har inträffat, skall *den myndighet som regeringen bestämmer* besluta om förbud enligt 4 § för de områden där smitta förekommer, eller om andra begränsningar i hanteringen av djur eller varor, allt i den utsträckning som behövs för att motverka smittspridning (smittförklaring).

Under samma förutsättningar skall regeringen eller *den myndighet som regeringen bestämmer* meddela föreskrifter eller i det enskilda fallet besluta om

1. förbud mot transporter av djur eller varor till, från eller inom områden som gränsar till områden där smitta förekommer eller om andra begränsningar i hanteringen av djur eller varor inom sådana angränsande områden, och

2. förbud mot tillträde till vissa djurstallar eller andra anläggningar där djur hålls (tillträdesförbud) eller särskilda villkor för tillträde till sådana anläggningar.

Jordbruksverket får överlämna åt länsstyrelsen eller annan statlig myndighet att fatta beslut enligt första och andra styckena.

7 §³

Beslut enligt 4, 4 a eller 5 § skall upphävas av *den myndighet som regeringen bestämmer* så snart det blivit klarlagt att det inte längre finns förutsättningar för beslutet.

Beslut enligt 4, 4 a eller 5 § skall upphävas av *Jordbruksverket* så snart det blivit klarlagt att det inte längre finns förutsättningar för beslutet.

² Senaste lydelse 2005:102.

³ Senaste lydelse 2005:102.

Jordbruksverket får överlämna åt länsstyrelsen eller annan statlig myndighet att fatta beslut enligt första stycket.

8 §⁴

För att förebygga eller bekämpa epizootiska sjukdomar får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter eller i det enskilda fallet besluta om

1. slakt eller annan avlivning av djur som är eller misstänks vara smittade eller kan sprida smitta,
2. slakt eller annan avlivning av andra djur,
3. oskadliggörande av döda djur, produkter av djur, andra varor, avfall och annat material som kan sprida smitta,
4. smittrening,
5. skyddsympning eller annan förebyggande behandling av djur,
6. undersökning av djur och produkter av djur i kontrollsyfte,
7. djurhållning,
8. begränsningar eller andra villkor vad gäller förflyttning av fordon,
9. begränsningar eller andra villkor vad gäller transport eller annan hantering av levande och döda djur, produkter av djur, andra varor, avfall och annat material,
10. registrering eller journalföring av djurtransporter, levande och döda djur, produkter av djur och andra varor, avfall och annat material,
11. dokumentation i fråga om besök på en anläggning där djur hålls,
12. oskadliggörande av skadedjur som sprider smitta,
13. metoder för provtagning och analys,
14. skyldighet att till Jordbruksverket lämna uppgifter som kan ha betydelse för arbetet med att förebygga eller bekämpa epizootiska sjukdomar,

15. annan åtgärd som skall genomföras till följd av beslut av Europeiska kommissionen eller som annars är nödvändig.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela de föreskrifter som behövs som komplettering av sådana EG-bestämmelser som inte faller inom tillämpningsområdet för vare sig livsmedelslagen (1971:511) eller lagen (1985:295) om foder och som finns i

1 Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 999/2001 av den 22 maj 2001 om fastställande av bestämmelser för förebyggande, kontroll och utrotning av vissa typer av transmissibel spongiform encefalopati, eller

⁴ Senaste lydelse 2005:102.

2. någon EG-förordning som har beslutats med stöd av den förordning som anges under 1.

9 §

Efter beslut av den myndighet som regeringen bestämmer skall

1. innehavare av sådana slakteriinrättningar eller bearbetningsanläggningar som är ställda under offentlig kontroll ställa lokaler och utrustning till förfogande för sådan slakt eller avlivning som avses i 8 § 1 och 2 eller för sådant oskadliggörande som avses i 8 § 3,

2. innehavare av redskap eller annan utrustning som oundgängligen behövs för att förebygga eller bekämpa en epizootisk sjukdom tillhandahålla utrustningen,

3. personal vid slakteriinrättningar eller bearbetningsanläggningar som avses i 1 och de personer som handhar utrustning som avses i 2 delta i förebyggande åtgärder eller bekämpning enligt denna lag.

Jordbruksverket får överlämna åt länsstyrelsen eller annan statlig myndighet att fatta beslut enligt första stycket.

Tillsyn

Kontrollmyndigheternas offentliga kontroll

11 §⁵

Den centrala tillsynen över efterlevnaden av denna lag och föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen utövas av Jordbruksverket. Länsstyrelsen utövar tillsynen inom länet.

Det som sägs i första stycket och i 12–14 §§ om tillsyn över efterlevnaden av denna lag och föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen gäller också för tillsyn över efterlevnaden av sådana EG-bestämmelser som avses i 8 § andra stycket.

Offentlig kontroll av efterlevnaden av denna lag, de föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen och de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna utövas av Jordbruksverket och länsstyrelserna i enlighet med vad regeringen bestämmer

⁵ Senaste lydelse 2003:101.

Kontrollmyndigheternas övriga åligganden

11 a §

Jordbruksverket samordnar övriga kontrollmyndigheters verksamhet och lämnar råd och hjälp i denna verksamhet.

Den myndighet som utövar offentlig kontroll skall genom rådgivning, information och på annat sätt underlätta för den enskilde att fullgöra sina skyldigheter enligt lagen, de föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen och de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna.

Rätt till upplysningar och tillträde

12 §

För tillsynen har tillsynsmyndigheten rätt att få tillträde till områden, anläggningar, byggnader, lokaler och andra utrymmen för att där besiktiga djuren, göra undersökningar och ta prover.

Tillsynsmyndigheten har rätt att på begäran få de upplysningar och handlingar som behövs för tillsynen.

Bestämmelserna i första och andra styckena gäller också för EG:s institutioner och av institutionerna utsedda inspektörer och experter.

En kontrollmyndighet och ett kontrollorgan som anlitas i den offentliga kontrollen har i den utsträckning som behövs för kontrollen rätt att

1. på begäran få upplysningar och ta del av handlingar, och

2. få tillträde till områden, anläggningar, byggnader, lokaler och andra utrymmen för att där besiktiga djuren, göra undersökningar och ta prover.

Det som sägs i första stycket gäller också den som vidtar åtgärder enligt denna lag, de föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen eller de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna.

Bestämmelserna i första stycket gäller också för EG:s institutioner och för inspektörer och experter som utsetts av institutionerna.

Skyldighet att tillhandahålla hjälp***12 a §***

Den som är föremål för offentlig kontroll eller andra åtgärder enligt denna lag, de föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen eller de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna skall tillhandahålla den hjälp som behövs för att kontrollen eller åtgärderna skall kunna genomföras.

Förelägganden och förbud***13 §***

Tillsynsmyndigheten får meddela de förelägganden eller förbud som behövs för att denna lag eller föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen skall efterlevas. I beslut om föreläggande eller förbud får tillsynsmyndigheten sätta ut vite.

Utöver vad som följer av de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen får en kontrollmyndighet meddela de förelägganden och förbud som behövs för att denna lag, de föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen och de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna skall följas.

Förelägganden och förbud enligt denna lag eller enligt de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen får förenas med vite.

Om någon inte fullgör sina skyldigheter enligt denna lag, enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen eller enligt ett föreläggande, kan tillsynsmyndigheten besluta om rättelse på hans bekostnad.

Rättelse***13 a §***

Om någon inte fullgör sina skyldigheter enligt lagen, de föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-

bestämmelser som kompletteras av lagen eller de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna, får kontrollmyndigheten besluta om rättelse på hans eller hennes bekostnad.

Hjälp av polismyndighet

14 §

Polismyndigheten skall lämna den hjälp som behövs för att denna lag eller föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen skall efterlevas.

Polismyndigheten skall lämna den hjälp som behövs för utövande av offentlig kontroll eller verkställighet av beslut enligt lagen, de föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen eller de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna.

Hjälp enligt första stycket får begäras endast om

1. det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att åtgärden inte kan utföras utan att polisens särskilda befogenheter enligt 10 § polislagen (1984:387) behöver tillgripas, eller

2. det annars finns synnerliga skäl.

Överklagande

Överklagande m.m.

21 §

Beslut enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. En veterinärs beslut enligt 4 § får dock inte överklagas.

Beslut enligt denna lag, enligt de föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen eller enligt de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. En veterinärs beslut enligt 4 § får dock inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Beslut enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen skall gälla omedelbart, om inte något annat beslutas.

22 §

Beslut enligt denna lag, enligt de föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen eller enligt de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen skall gälla omedelbart, om inte något annat beslutas.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2006.

8 Förslag till lag om ändring i zoonoslagen (1999:658)

Härigenom föreskrivs i fråga om zoonoslagen (1999:658)

dels att 4, 5 och 7–11 och 13 §§ samt rubrikerna närmast före 8 och 13 §§ skall ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 12 § skall lyda "Straffbestämmelser m.m.",

dels att det i lagen skall införas sex nya paragrafer, 1 a, 8 a, 9 a, 10 a, 12 a och 14 §§, samt närmast före 1 a, 8 a, 9 a, 10, 10 a och 11 §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

EG-bestämmelser som kompletteras av lagen

1 a §

Lagen kompletterar sådana bestämmelser i EG-förordningar (EG-bestämmelser) som faller inom lagens tillämpningsområde. Regeringen skall i Svensk författningssamling ge till känna vilka grundförordningar som avses.

I fråga om EG-bestämmelser som faller inom flera lagars tillämpningsområde tillkännager regeringen på samma sätt som i första stycket vilka bestämmelser som kompletteras av denna lag.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter eller i det enskilda fallet fatta beslut som behövs som komplettering av EG-bestämmelserna.

4 §

För att fastställa förekomst av eller frihet från en zoonos får den myndighet som regeringen bestämmer besluta om provtagning eller undersökning av djur och av djurprodukter eller andra föremål som kan bära på smitta.

För att fastställa förekomst av eller frihet från en zoonos får Jordbruksverket besluta om provtagning eller undersökning av djur och av djurprodukter eller andra föremål som kan bära på smitta.

Jordbruksverket får överlämna åt länsstyrelsen eller annan statlig myndighet att fatta beslut enligt första stycket.

5 §

För att förebygga eller bekämpa zoonoser får regeringen eller *den myndighet som regeringen bestämmer* meddela föreskrifter eller i det enskilda fallet besluta om

1. slakt eller annan avlivning av djur,
2. oskadliggörande av döda djur och produkter av djur samt avfall och annat material som kan sprida smitta,
3. smittrening,
4. skyddssympning eller annan förebyggande behandling av djur,
5. undersökning av djur och produkter av djur i kontrollsyfte,
6. djurhållning,
7. begränsningar eller andra villkor vad gäller hanteringen av djur eller produkter av djur och andra varor eller såvitt avser kontakter mellan djur och människor,
8. transporter av djur och varor,
9. journalföring i fråga om djur, produkter av djur och djurtransporter,
10. oskadliggörande av skadedjur som sprider smitta,
11. metoder för provtagning och analys samt vad den som är ansvarig för ett laboratorium skall iaktta i fråga om rapportering med anledning av genomförda analyser,
12. andra åtgärder som är nödvändiga.

För att förebygga eller bekämpa zoonoser får *regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Jordbruksverket* meddela föreskrifter eller i det enskilda fallet besluta om

Jordbruksverket får överlämna åt länsstyrelsen eller annan statlig myndighet att fatta beslut enligt första stycket.

7 §

Den myndighet som regeringen bestämmer får överlåta åt en veterinär att besluta i enskilda ärenden enligt 4 och 5 §§.

Jordbruksverket eller, i den utsträckning som Jordbruksverket bestämmer, länsstyrelsen får överlåta åt en veterinär att besluta i enskilda ärenden enligt 4 och 5 §§.

Tillsyn

Den centrala tillsynen över efterlevnaden av denna lag och föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen utövas av Jordbruksverket. *Länsstyrelsen* utövar tillsynen inom länet.

Kontrollmyndigheternas offentliga kontroll

8 §

Offentlig kontroll av efterlevnaden av denna lag, *de* föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen, *de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen och de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna* utövas av Jordbruksverket och länsstyrelsen i enlighet med vad regeringen bestämmer.

Tillsynen över efterlevnaden av beslut i enskilda fall enligt 4 eller 5 § får också utövas av en veterinär som utses av Jordbruksverket eller länsstyrelsen.

Offentlig kontroll av efterlevnaden av beslut i enskilda fall enligt 4 eller 5 § får också utövas av en veterinär som utses av Jordbruksverket eller länsstyrelsen.

Kontrollmyndigheternas övriga åligganden

8 a §

Jordbruksverket samordnar övriga kontrollmyndigheters verksamhet och lämnar råd och hjälp i denna verksamhet.

Den myndighet som utövar offentlig kontroll skall genom rådgivning, information och på annat sätt underlätta för den enskilde att fullgöra sina skyldigheter enligt lagen, de föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen och de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna.

Rätt till upplysningar och tillträde

9 §

För tillsynen har den som utövar tillsyn rätt att få tillträde till områden, anläggningar, byggnader, lokaler och andra utrymmen för att där besiktiga djuren, göra undersökningar och ta prover.

En kontrollmyndighet och ett kontrollorgan som anlitas i den offentliga kontrollen har i den utsträckning som behövs för kontrollen rätt att

1 på begäran få upplysningar och ta del av handlingar, och

2. få tillträde till områden, anläggningar, byggnader, lokaler och andra utrymmen för att där besiktiga djuren, göra undersökningar och ta prover.

Tillsynsmyndigheten har rätt att på begäran få de upplysningar och handlingar som behövs för tillsynen.

Det som sägs i första stycket gäller också den som vidtar åtgärder enligt denna lag, de föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen eller de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna.

Bestämmelserna i första och andra styckena gäller också för EG:s institutioner och av institutionerna utsedda inspektörer och experter.

Bestämmelserna i första stycket gäller också för EG:s institutioner och för inspektörer och experter som utsetts av institutionerna.

Skyldighet att tillhandahålla hjälp

9 a §

Den som är föremål för offentlig kontroll eller åtgärder enligt denna lag, de föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen eller de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna skall tillhandahålla den hjälp som behövs för att kontrollen eller åtgärderna skall kunna genomföras.

Förelägganden och förbud

10 §

Tillsynsmyndigheten får meddela de förelägganden eller förbud som behövs för att denna lag eller föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen skall efterlevas. I beslut om föreläggande eller förbud får tillsynsmyndigheten sätta ut vite.

Utöver vad som följer av de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen får en kontrollmyndighet meddela de förelägganden och förbud som behövs för att denna lag, de föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen och de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna skall följas.

Förelägganden och förbud enligt denna lag eller enligt de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen får förenas med vite.

Om någon inte fullgör sina skyldigheter enligt denna lag, enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen eller enligt ett föreläggande, kan tillsynsmyndigheten besluta om rättelse på hans bekostnad.

Rättelse*10 a §*

Om någon inte fullgör sina skyldigheter enligt lagen, de föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen eller de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna, får kontrollmyndigheten besluta om rättelse på hans eller hennes bekostnad.

Hjälp av polismyndighet**11 §**

Polismyndigheten skall lämna den hjälp som behövs för att denna lag eller föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen skall efterlevas.

Polismyndigheten skall lämna den hjälp som behövs för att utövande av offentlig kontroll eller verkställighet av beslut enligt denna lag, de föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen eller de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna.

Hjälp enligt första stycket får begäras endast om

1. det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att åtgärden inte kan utföras utan att polisens särskilda befogenheter enligt 10 § polislagen (1984.387) behöver tillgripas, eller

2. det annars finns synnerliga skäl.

12 a §

Till böter eller fängelse i högst ett år döms den som med uppsåt eller av oaktsamhet åsidosätter skyldigheter, villkor eller förbud som finns i de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen. Detta gäller dock inte, om överträdelsen avser bestämmelser om myndighetsutövning.

I ringa fall skall inte dömas till ansvar

Den som har överträtt ett vitesföreläggande eller vitesförbud enligt 10 § döms inte till ansvar enligt första stycket för en gärning som omfattas av föreläggandet eller förbudet.

Överklagande

Överklagande m.m.

13 §

Beslut av en enskild veterinär får överklagas hos Jordbruksverket.

Andra beslut enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Andra beslut enligt denna lag, enligt de föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen eller enligt de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Beslut enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen skall gälla omedelbart, om inte något annat beslutas.

14 §

Beslut enligt denna lag, enligt de föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen eller enligt de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen skall gälla omedelbart, om inte något annat beslutas.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2006.

9 Förslag till lag om ändring i lagen (1989:225) om ersättning till smittbärare

Härigenom föreskrivs att i 3, 8 och 10 §§ lagen (1989:225) om ersättning till smittbärare¹ orden "livsmedelslagen (1971:511)" skall bytas ut mot "livsmedelslagen (2006:0000)".

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2006.

¹ Senaste lydelse av
3 § 2004:879
8 § 2004:879
10 § 2004:180.

10 Förslag till lag om ändring i lagen (1990:1183) om tillfällig försäljning

Härigenom föreskrivs att 3 och 4 §§ lagen (1990:1183) om tillfällig försäljning skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Om det behövs med hänsyn till varuförsörjningen i ett område, får regeringen i en förordning föreskriva att försäljning i området av kläder, skor eller sådana livsmedel som inte är avsedda för förtäring på stället får ske bara efter särskilt tillstånd av den kommun där området ligger. Sådana föreskrifter skall begränsas på sätt som framgår av 5 §.

Regeringen får överlåta åt kommunerna att meddela föreskrifter som avses i första stycket.

I 3 § avses med
livsmedel: varor som avses i 1 § 1 livsmedelslagen (1971:511),
kläder: varor som avses i 61 eller 62 kap. tulltaxelagen (1987:1068),
skor: varor som avses i 64 kap. tulltaxelagen.

Föreslagen lydelse

3 §

Om det behövs med hänsyn till varuförsörjningen i ett område, får regeringen i en förordning föreskriva att försäljning i området av kläder, skor eller sådana livsmedel *eller snus- och tuggtobaksprodukter* som inte är avsedda för förtäring på stället får ske bara efter särskilt tillstånd av den kommun där området ligger. Sådana föreskrifter skall begränsas på sätt som framgår av 5 §.

4 §

I 3 § avses med
livsmedel: varor som avses i artikel 2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 av den 28 januari 2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet¹,
kläder: varor som avses i 61 eller 62 kap. i bilaga 1 till rådets förordning (EEG) nr 2658/87 av den 23 juli 1987 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om Gemensamma tulltaxan²,
skor: varor som avses i 64 kap. i bilaga 1 till rådets förordning (EEG) nr 2658/87.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2006.

¹ EGT L 31, 1.2.2002 s. 1 (Celex 32002R0178).

² EGT L 256, 7.9.1987 s. 1 (Celex 31987R2658).

11 Förslag till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200)

Häriigenom föreskrivs att 5 kap. 9 § och 7 kap. 1 § mervärdesskattelagen (1994:200)¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

9 §²

En omsättning enligt 2, 2 a, 2 b eller 3 § av en vara anses som en omsättning utomlands, om

1. säljaren levererar varan till en plats utanför EG,
2. direkt utförsel av varan till en plats utanför EG ombesörjs av en speditör eller fraktförare,

3. en utländsk företagare förvärvar varan för sin verksamhet i utlandet och hämtar den här i landet för direkt utförsel till en plats utanför EG,

4. varan levereras till ett fartyg eller ett luftfartyg i utrikes trafik för bruk ombord på ett sådant fartyg eller luftfartyg eller för sådan omsättning som anges i 1 § tredje stycket,

4 a. varan levereras till ett fartyg eller luftfartyg i de fall som avses i 2 b § för försäljning ombord och avser sådana livsmedel eller livsmedelstillsatser som anges i livsmedelslagen (1971:511), dock inte punktskattepliktiga varor,

4 a. varan levereras till ett fartyg eller luftfartyg i de fall som avses i 2 b § för försäljning ombord och avser sådana livsmedel som anges i artikel 2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 av den 28 januari 2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet³, dock inte punktskattepliktiga varor,

5. varan omsätts på fartyg eller luftfartyg i de fall som avses 2 b § för konsumtion ombord,

6. det är fråga om en leverans av varor av de slag som avses i 3 § lagen (1999:445) om exportbutiker och varorna är avsedda för försäljning i en sådan butik,

6 a. det är fråga om en sådan försäljning som avses i 1 § andra stycket lagen om exportbutiker,

7. varan är en personbil eller motorcykel som vid leveransen är tillfälligt registrerad enligt 23 § första stycket 1, 2 eller 3 lagen (2001:558) om vägtrafikregister, eller

8. varan levereras här i landet till en fysisk person som är bosatt eller stadigvarande vistas i ett annat land än ett EG-land, under förutsättning att

¹ Lagen omtryckt 2000:500.

² Senaste lydelse 2002:1004.

³ EGT L 31, 1.2.2002, s.1 (Celex 32002R0178).

- a. ersättningen utgör minst 200 kronor, och
- b. säljaren kan visa att köparen har medfört varan vid resa till en plats utanför EG före utgången av tredje månaden efter den månad under vilken leveransen av varan gjordes.

Vid leverans av en vara inom landet till en fysisk person som är bosatt i Norge eller på Åland anses omsättningen som en omsättning utomlands endast om

1. leveransen avser en vara eller en grupp av varor som normalt utgör en helhet och ersättningen utgör minst 1 000 kronor efter avdrag för skatt enligt denna lag som hänför sig till ersättningen och

2. säljaren kan visa att köparen i nära anslutning till leveransen fört in varan eller varorna till Norge eller till Åland och därvid enligt tullräkning eller liknande handling betalat skatt motsvarande skatt enligt denna lag.

En leverans av varor till fartyg på linjer mellan Sverige och Norge eller mellan Sverige och Åland skall anses som en omsättning utomlands endast om leveransen inte strider mot 5 och 6 §§ lagen (1999:446) om proviantering av fartyg och luftfartyg.

En leverans som avses i första stycket 4 av punktskattepliktiga varor skall anses som en omsättning utomlands endast om leveransen uppfyller de villkor som gäller för proviantering i 7–9 §§ lagen om proviantering av fartyg och luftfartyg.

7 kap.

1 §⁴

Skatt enligt denna lag tas ut med 25 procent av beskattningsunderlaget om inte annat följer av andra eller tredje stycket.

Skatten tas ut med 12 procent av beskattningsunderlaget för

1. rumsuthyrning i hotellrörelse eller liknande verksamhet samt upplåtelse av campingplatser och motsvarande i campingverksamhet,

2. transport i skidliftar,

3. omsättning av sådana konstverk som avses i 9 a kap. 5 §, och som ägs av upphovsmannen eller dennes dödsbo,

4. import av sådana konstverk, samlarföremål och antikviteter som avses i 9 a kap. 5–7 §§,

5. omsättning, gemenskapsinternt förvärv och import av sådana livsmedel och livsmedelstillsatser som avses i 1 § livsmedelslagen (1971:511) med undantag för

a) vatten från vattenverk,

b) spritdrycker, vin och starköl, och

c) tobaksvaror

5. omsättning, gemenskapsinternt förvärv och import av sådana livsmedel som avses i artikel 2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 av den 28 januari 2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet, med undantag för

a) annat vatten som avses i artikel 6 i rådets direktiv 98/83/EG av den 3 november 1998

⁴ Senaste lydelse 2001:1169.

*om kvaliteten på dricksvatten⁵,
ändrat genom Europaparlamentets
och rådets förordning (EG) nr
1882/2003⁶, än sådant vatten som
tappas på flaskor eller i behållare
som är avsedda för försäljning,
och*

b) spritdrycker, vin och starköl.

Skatten tas ut med 6 procent av beskattningsunderlaget för

1. omsättning, gemenskapsinternt förvärv och import av följande varor, om inte annat följer av 3 kap. 13 och 14 §§, under förutsättning att varorna inte helt eller huvudsakligen är ägnade åt reklam:

- böcker, broschyrer, häften och liknande alster, även i form av enstaka blad,
- tidningar och tidskrifter,
- bilderböcker, ritböcker och målarböcker för barn,
- musiknoter, samt
- kartor, inbegripet atlaser, väggkartor och topografiska kartor,

2. omsättning, gemenskapsinternt förvärv och import av program och kataloger för verksamhet som avses i 5, 6, 7 eller 10 samt annan omsättning än för egen verksamhet, gemenskapsinternt förvärv och import av program och kataloger för verksamhet som avses i 3 kap. 18 §, allt under förutsättning att programmen och katalogerna inte helt eller huvudsakligen är ägnade åt reklam,

3. omsättning av radiotidningar samt omsättning, gemenskapsinternt förvärv och import av kassettidningar, om inte annat följer av 3 kap. 17 §, och av kassetter eller något annat tekniskt medium som återger en uppläsning av innehållet i en vara som omfattas av 1,

4. omsättning, gemenskapsinternt förvärv och import av en vara som genom teckenspråk, punktskrift eller annan sådan särskild metod gör skrift eller annan information tillgänglig särskilt för läshandikappade, om inte annat följer av 3 kap. 4 §,

5. tillträde till konserter, cirkus-, biograf-, teater-, opera- eller balettföreställningar eller andra jämförbara föreställningar,

6. tjänster som avses i 3 kap. 11 § 2 och 4 om verksamheten inte bedrivs av och inte heller fortlöpande i mer än ringa omfattning understöds av det allmänna,

7. tillträde till och förevisning av djurparker,

8. upplåtelse eller överlåtelse av rättigheter som omfattas av 1, 4 eller 5 § lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk, dock inte när det är fråga om fotografier, reklamalster, system och program för automatisk databehandling eller film, videogram eller annan jämförlig upptagning som avser information,

9. upplåtelse eller överlåtelse av rättighet till ljud- eller bildupptagning av en utövande konstnärs framförande av ett litterärt eller konstnärligt verk,

⁵ EGT L 330, 5.12.1998, s. 32 (Celex 31998L0083).

⁶ EUT L 284, 31.10.2003, s. 1 (Celex 32003R1882).

10. omsättning av tjänster inom idrottsområdet som anges i 3 kap. 11 a § första stycket och som inte undantas från skatteplikt enligt andra stycket samma paragraf, och

11. personbefordran utom sådan befordran där resemomentet är av underordnad betydelse.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2006.

2. Äldre bestämmelser gäller i fråga om mervärdesskatt för vilken skattskyldigheten inträtt före ikraftträdandet.

12 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1709)
om EG:s förordningar om den gemensamma
fiskeripolitiken

Härigenom föreskrivs att i 1 § lagen (1994:1709) om EG:s förordningar om den gemensamma fiskeripolitiken¹ ordet "livsmedelslagen (1971:511)" skall bytas ut mot "livsmedelslagen (2006:0000)".

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2006.

¹ Senaste lydelse 1998:130.

13 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1710) om
EG:s förordningar om jordbruksprodukter

Härigenom föreskrivs att i 1 § lagen (1994:1710) om EG:s förordningar om jordbruksprodukter¹ orden "livsmedelslagen (1971:511)" skall bytas ut mot "livsmedelslagen (2006:0000)".

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2006.

¹ Senaste lydelse 2004:1374.

14 Förslag till lag om ändring i alkohollagen (1994:1738)

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 6 § och 6 kap. 1 a § alkohollagen (1994:1738) skall ha följande lydelse.

5 kap.

6 §¹

Detaljhandel med öl är, med de inskränkningar som föreskrivs i denna lag, tillåten under villkor att verksamheten bedrivs i en lokal som är godkänd som *livsmedelslokal enligt bestämmelser vilka meddelats med stöd av 22 § tredje stycket livsmedelslagen (1971:511) samt att försäljning av matvaror bedrivs i lokalen*. Utan hinder av vad nu sagts får detaljhandel med öl bedrivas av detaljhandelsbolaget samt av tillverkare av öl.

Detaljhandel med öl är, med de inskränkningar som föreskrivs i denna lag, tillåten under villkor att verksamheten bedrivs i *sådana lokaler eller andra utrymmen i byggnader eller transportmedel*

1. *som är avsedda för stadigvarande verksamhet med livsmedel,*

2. *som ingår i anläggningar som är godkända enligt föreskrifter meddelade med stöd av 8 § 1 livsmedelslagen (2006:0000) eller registrerade enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004 av den 29 april 2004 om livsmedelshygien², och*

3. *där det bedrivs försäljning av matvaror.*

Utan hinder av vad som sagts i första stycket får detaljhandel med öl bedrivas av detaljhandelsbolaget samt av tillverkare av öl.

Den som bedriver detaljhandel med öl skall anmäla verksamheten hos den kommun där försäljningen sker. Anmälan skall göras senast när verksamheten påbörjas.

Den som bedriver detaljhandel med öl skall utöva särskild *tillsyn (egentillsyn)* över försäljningen. För *tillsynen* skall det finnas ett för verksamheten lämpligt program.

Den som bedriver detaljhandel med öl skall utöva särskild *kontroll (egenkontroll)* över försäljningen. För *egenkontrollen* skall det finnas ett för verksamheten lämpligt program.

6 kap.

1 a §³

Servering av öl är, med de inskränkningar som föreskrivs i denna lag, tillåten om verksamheten bedrivs i en lokal *som är godkänd*

Servering av öl är, med de inskränkningar som föreskrivs i denna lag, tillåten om verksamheten bedrivs i *sådana lokaler eller*

¹ Senaste lydelse 2001:414.

² EUT L 139, 30.4.2004, s. 1 (Celex 32004R0852).

³ Senaste lydelse 2001:414.

som livsmedelslokal enligt bestämmelser som meddelats med stöd av 22 § tredje stycket livsmedelslagen (1971:511) och där mat samtidigt serveras.

andra utrymmen i byggnader eller transportmedel

1. som är avsedda för stadigvarande verksamhet med livsmedel,

2. som ingår i anläggningar som är godkända enligt föreskrifter meddelade med stöd av 8 § 1 livsmedelslagen (2006:0000) eller registrerade enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004 av den 29 april 2004 om livsmedelshygien, och

3. där mat serveras samtidigt.

Utan hinder av första stycket får öl serveras i sådana fall som anges i 1 § andra stycket samt av den som har serveringstillstånd.

Den som bedriver servering av öl skall anmäla verksamheten hos den kommun där försäljningen sker. Anmälan skall göras senast när verksamheten påbörjas. Vad nu sagts gäller inte i fall som avses i 1 § andra stycket eller den som har serveringstillstånd.

Den som är anmälningsskyldig enligt tredje stycket skall utöva särskild *tillsyn (egentillsyn)* över serveringen. För *tillsynen* skall det finnas ett för verksamheten lämpligt program.

Den som är anmälningsskyldig enligt tredje stycket skall utöva särskild *kontroll (egenkontroll)* över serveringen. För *egenkontrollen* skall det finnas ett för verksamheten lämpligt program.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2006.

2. Detaljhandel med och servering av öl är, om övriga förutsättningar för verksamheten är uppfyllda, tillåten i en lokal som har godkänts enligt äldre bestämmelser till dess att kontrollmyndigheten med stöd av livsmedelslagen (2006:0000) har prövat om anläggningen kan godkännas eller, om godkännande inte krävs, till dess att anläggningen har registrerats.

15 Förslag till lag om ändring i lagen (1996:1150) om
högkostnadsskydd vid köp av läkemedel m.m.

Härigenom föreskrivs att 6 § lagen (1996:1150) om högkostnadsskydd vid köp av läkemedel m.m. skall ha följande lydelse.

6 §

I den mån regeringen så föreskriver har den som är under 16 år rätt till nedsättning av det fastställda priset per inköp för livsmedel *som avses i 20 § livsmedelslagen (1971:511)* med hela det belopp som överstiger 120 kronor om livsmedlen förskrivs av läkare.

I den mån regeringen så föreskriver har den som är under 16 år rätt till nedsättning av det fastställda priset per inköp för livsmedel *för särskilda näringsändamål* med hela det belopp som överstiger 120 kronor om livsmedlen förskrivs av läkare.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer fastställer villkor för att tillhandahålla sådana livsmedel till nedsatt pris.

Kostnaden för livsmedlen får inte räknas samman med köp av sådana läkemedel, födelsekontrollerande medel och förbrukningsartiklar som avses i 1 och 2 §§.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2006.

16 Förslag till lag om ändring i lagen (1997:238) om
arbetslöshetsförsäkring

Härigenom föreskrivs att i 16 § lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring¹ ordet "livsmedelslagen (1971:511)" skall bytas ut mot "livsmedelslagen (2006:0000)".

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2006.

¹ Senaste lydelse 2004:880.

17 Förslag till lag om ändring i miljöbalken (1998:808)

Härigenom föreskrivs att i 9 kap. 15 § miljöbalken¹ (1998:808) skall ordet "livsmedelslagen (1971:511)" bytas ut mot "livsmedelslagen (2006:0000)" och orden "lagen (1992:1683) om provtagning på djur, m.m." skall bytas ut mot "lagen (2006:0000) om provtagning på djur, m.m."

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2006.

¹ Senaste lydelse 2004:169.

18 Förslag till lag om ändring i lagen (2002:160) om läkemedelsförmåner m.m.

Härigenom föreskrivs att 20 § lagen (2002:160) om läkemedelsförmåner m.m. skall ha följande lydelse.

20 §

Om regeringen föreskriver det, har den som är under 16 år rätt till reducering av sina kostnader för inköp av sådana av läkare *föreskrivna* livsmedel som avses i 20 § *livsmedelslagen* (1971:511) med det belopp som vid varje inköpstillfälle överstiger 120 kronor.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer fastställer villkor för reduceringen av kostnaderna för sådana livsmedel.

Kostnaderna för livsmedlen får inte räknas samman med köp av sådana läkemedel, födelsekontrollerande medel och förbrukningsartiklar som avses i 15 och 18 §§.

Om regeringen föreskriver det, har den som är under 16 år rätt till reducering av sina kostnader för inköp av sådana livsmedel *för särskilda näringsändamål som föreskrivits* av läkare med det belopp som vid varje inköpstillfälle överstiger 120 kronor.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2006.

19 Förslag till lag om ändring i fartygssäkerhetslagen (2003:364)

Härigenom föreskrivs i fråga om fartygssäkerhetslagen (2003:364)
dels att i 5 kap. 1 § ordet "livsmedelslagen (1971:511)" skall bytas ut
mot "livsmedelslagen (2006:0000)",
dels att 4 kap. 5 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

5 §

Den kost som de ombordanställda får skall vara tillräcklig och av fullgod kvalitet.

Vatten för de ombordanställdas behov skall finnas lätt tillgängligt ombord i tillräcklig mängd och av fullgod kvalitet.

Bestämmelser om livsmedel och om utrymmen för hantering av livsmedel finns i *livsmedelslagen (1971:511)*.

Bestämmelser om livsmedel och om utrymmen för verksamhet med livsmedel finns i *livsmedelslagen (2006:0000)* och de EG-förordningar som kompletteras av den lagen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2006.

20 Förslag till lag om ändring i smittskyddslagen
(2004:168)

Härigenom föreskrivs att i 1 kap. 2 § och 6 kap. 7 § smittskyddslagen (2004:168) orden "livsmedelslagen (1971:511)" skall bytas ut mot "livsmedelslagen (2006:0000)" och orden "lagen (1992:1683) om provtagning på djur, m.m." skall bytas ut mot "lagen (2006:0000) om provtagning på djur, m.m.".

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2006.

BILAGA 3

Utskottets lagförslag

1. Av utskottet föreslagen ändring i regeringens förslag till livsmedelslag

Härigenom föreskrivs i fråga om övergångsbestämmelserna till livsmedelslagen

dels att punkt 1 skall ha följande lydelse,

dels att två nya punkter, 6 och 7, av följande lydelse skall införas.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2006. Genom lagen upphävs livsmedelslagen (1971:511), dock med de begränsningar som anges i 5 och 7.

6. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får till utgången av 2006 meddela föreskrifter om beräkningen av kommunernas avgifter.

7. Bemyndigandet i 29 a § andra stycket livsmedelslagen (1971:511) för regeringen att föreskriva att kommun skall ombesörja uppbörden av avgifter för den statliga tillsynen gäller till utgången av 2006.

2. Av utskottet föreslagen ändring i regeringens förslag till lag om foder och animaliska biprodukter

Härigenom föreskrivs i fråga om övergångsbestämmelserna till lag om foder och animaliska biprodukter att en ny punkt, 4, av följande lydelse skall införas.

4. Fram till och med den 31 december 2006 skall i stället för 28 § följande gälla. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att avgifter får tas ut för offentlig kontroll och i ärenden enligt lagen, de föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen eller de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen. Regeringen får överlåta åt kommunen att meddela föreskrifter om sådana avgifter. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om beräkningen av avgifter som tas ut av statliga myndigheter och av kontrollorgan.

3. Av utskottet föreslagen ändring i regeringens förslag till lag om ändring i djurskyddslagen (1988:534)

Härigenom föreskrivs att övergångsbestämmelserna till djurskyddslagen (1988:534) skall ha följande lydelse.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2006.
2. Fram till och med den 31 december 2010 skall i stället för bestämmelsen i 25 b § följande gälla. Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Djurskyddsmyndigheten får meddela föreskrifter om att det får tas ut avgifter för offentlig kontroll enligt lagen, de föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen eller de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen. Regeringen får överlåta åt kommunen att meddela föreskrifter om sådana avgifter.